

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Horis Canonicis Juxta Rubricas Breviarii Romani ritè recitandis - In qua etiam ipsæ Rubricæ Notis brevibus illustratæ, & Martyrologij Romani nomina suis Accentibus signata continentur, Ad Faciliorem Discentium Vsvm Ac Praxin

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1676

Pars V. Continens Rubricas Brevarij Romani brevibus Notis illustratas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48333](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48333)

IV. Quoad *voluntatem ardentem, & devotè*, seriò conando, ut ea, quæ verbis proferimus, etiam mente & affectu exprimamus, & eo Spiritu Psalmos recitemus, quo S. David eos decantabat.

V. Quoad *habitum totius corporis, reverenter*, imitando Angelos, qui frequenter visi sunt flexis genibus, summa cum reverentia DEUM laudare.

Quæ quidem Officia quisquis præstiterit; is enim verò meritò sibi polliceri potest, se omnes in Officio divino persolvendo partes implevisse. Ut autem id tantò alacrius, constantiusque faciat, non parùm utique proderit, si de Officio Divino sibi dictum putet, quod pius ille Asceta l. 4. de imit. c. 5. de Missa pronunciavit, dicens: *Quando Sacerdos celebrat (aut Officium Divinum devotè recitat) DEVM honorat, Angelos latificat, Ecclesiam adificat, Vivos adiuvat, Defunctis requiem præstat, & sese omnium bonorum participem efficit.*

P A R S Q U I N T A.

CONTINENS

RUBRICAS BREVIARIJ
ROMANI BREVIBUS NOTIS
ILLUSTRATAS.

Quoniam non pauca hodie sunt Breviaria in plures partes divisa, quarum nulli, aut certè uni duntaxat Rubricæ Breviarij sunt insertæ: in aliis verò minuto adeò caractere impressæ sunt, ut meritò debilioribus oculis fastidium non leve creare possint. Sed & ipsæ Rubricæ in multis locis adeò obscuræ sunt, ut, nisi aut practicis exemplis, aut per brevi explicatione illustrentur, difficulter à Legentibus, Tirionibus maximè, intelligantur; & tandem per se etiam fastidiosum est, si in lectione libelli hujus, ubi Lector ad Rubricas mittitur, ad Breviarium semper recurrere debeat, visum est mihi, & alijs operæ pretium fore, si ipsas etiam Rubricas libello huic insererem, & quæ hinc inde in illo fusiùs circa easdem

easdem Rubricas proposui, hîc velut proprio loco per modum brevium notarum repeterem, ut vel ex hoc etiam argumento tantò faciliùs cognoscat benevolus Lector, omnia aut pleraque certè, quæ huic libello inserta sunt, Rubricis conformia, aut saltem contraria non esse.

RUBRICÆ a. GENERALES b. BREVIIARIÏ. c.

A. Sic dictæ, quia olim, imò & nunc in Titulis & Capitulis ruber color adhibetur: per se autem nihil aliud sunt, quàm Leges & Directiones ad Officium Divinum, seu Horas Canonicas ritè recitandas præscriptæ.

B. Particulares enim in ipso corpore Breviarij annotantur; de quibus proin bene notandum est, quòd, ubi illæ aliquid generalibus hisce Rubricis contrarium statuunt, hoc ipso iisdem derogare censendæ sint.

C. Sic enim jam olim appellatus est hic liber preceptorius, preces ab Ecclesia præscriptas comprehendens, quia est breve & admirabile compendium Scripturæ, ut Lessius l. 2. de jure & just. c. 37. du. 8. notat. Vocantur tamen preces in Breviario contentæ vulgari nomine *Horæ Canonicae*, eò quòd è Sacrorum Canonum decreto sint persolvendæ, uti P. Gobat in compend. Hor. Can. s. 1. advertit.

Officium quotidie fit aut Duplex. d. aut Semiduplex. e. aut Simplex. f.

D. Sic dictum, quia Antiphonæ in Marutino, Laudibus & Vesperis duplicantur, id est, integræ ante & post Psalmos dicuntur.

E. Sic appellatum, quia sicut duplicia tres Nocturnos & novem Lectiones, binasque Vesperas habet; deficit verò à Solemnitate eorundem duplicium, quia nec Antiphonas duplicat, nec preces & Suffragia ordinariè excludit, ut Duplicia.

F. Sic vocatum, quia simplici ritu, nempe cum uno tantùm Nocturno, & tribus Lectionibus celebratur.

TITU

TITULUS I.

DE OFFICIO DVPLICI.

I. Officium fit Duplex in diebus à Feria quinta in Cœna Domini usque ad Feriam tertiam Paschæ inclusivè, in Dominica in Albis. *g.* in Ascensione Domini, in Dominica Pentecostes, & duabus diebus sequentibus, in Festo Trinitatis, Corporis Christi, Dedicationis propriæ Ecclesiæ; in Festis, quibus in Calendario apponitur hæc vox *Duplex*; in die Octava Festi habentis Octavam; in Festo Patroni. *h.* unius vel plurium alicujus loci, vel Titularis. *i.* Ecclesiæ: & in Festis Sanctorum, qui apud quasdam Ecclesias, Religiones, vel Congregationes consueverunt solemniter celebrari, cum Officijs proprijs à Sede Apostolica approbatis, aut ex ejusdem Sedis authoritate receptis, vel recipiendis (servatâ tamen formâ hujus Breviarij) alioquin de Communi. *k.* etiamsi prædicta Festa in hoc Calendario non sint descripta. *l.* Præterea Officium fit Duplex pro Defunctis in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum, & in die obitus, seu depositione Defuncti *m.* ut in eodem Officio dicitur circa finem Breviarij.

G. Sic dictâ, quia olim Catechumeni hoc die baptizati vestibus albis induebantur.

H. Vocatur propriè Patronus, (quem aliqui perperam cum Titulari confundunt) quem Episcopus cum Populo sibi Patronum elegit, de quo vide p. 1. tit. 6. hujus Instructionis.

I. Titularis Ecclesiæ dicitur, sub cujus invocatione Ecclesia consecrata est.

K. Commune Sanctorum intellige, seu eam partem Breviarij, in qua Officia pluribus Sanctis communia in defectum proprij Officij designantur.

L. Qui-

L. Quibus addit Gavantus f. 3. c. 3. n. 10. Sanctos, quibus insignis Reliquia (puta caput, brachium, crus, & ea pars corporis, in qua passus est Martyr, modò integra non parva sit, ut decidit S. Congregatio) habetur. In Translatio Patroni Principalis juxta Arnaudum tr. 2. p. 1. tit.

M. Gavantus f. 9. c. 2. n. 12. etiam diem tertium, Septimum, trigessimum & Anniversarium addit, cum in his Inventionarium, quod non nisi in solemnibus Officiis pro Defunctis dicitur, consuevit, recitari velit; & Rubricæ Missalis Missam in illis diebus perinde, ut in die depositionis, exceptis Orationibus dici præcipiant.

II. Festum Duplex celebratur eo die, quo celebratur, nisi illud contingat transferri, ut dicitur in Rubrica de Translatione Festorum.

III. Habet primas & secundas Vesperas integras. nisi cum alio simili concurrat, o. ut dicitur in Rubrica de concurrentia Officij; & totum Officium fit de Duplici, incipiendo à primis Vesperis usque ad Completorium sequentis diei inclusivè, nisi aliter in proprijs locis assignetur. Officium autem Defunctorum habet tantum primas Vesperas, Matutinum & Laudes, ut circa finem Breviarij ponitur.

N. Intellige de Sanctorum Festis, nam triduum ultimum Sacræ Hebdomadæ, licet sub duplici ritu celebretur, non tamen habet primas Vesperas, cum omnis Feria Major in Matutino incipiat Officium.

O. Puta si Duplex per annum cum alio Duplici per annum in Vesperis concurrat, tunc enim dividunt Vesperas, ut de antecedente Psalmi, de subsequente reliquæ Vesperarum partes à Capitulo dicantur. Quòd si verò cum dissimili id est, primæ vel secundæ Classis Duplici concurrat, tunc vel omnino amittit jus ad Vesperas, vel solam commemorationem habet.

P. Uti fit in Festis infra Octavam Nativitatis Christi concurrentibus, quorum nullum habet integras Vesperas.

IV. In utrisque Vesperis, Matutino & Laudibus tantum, non autem in alijs Horis duplicantur Antiphonæ, q. id est, integræ dicuntur in principio & fine Psalmorum. r.

Q. Quod aded proprium est Duplicibus, ut omnibus omnino & solis conveniat, atque aded meritò illa denominationem ab hac duplicatione accipiant.

R. Nisi omnino omitti debeant, ut fit tempore Paschali, dum in singulis Nocturnis secunda & tertia Antiphona omititur.

V. Ad Matutinum regulariter s dicuntur tres Nocturni cum novem Psalmis, & totidem Lectionibus, t. hoc est, in unoquoque Nocturno tres Psalmi, & tres Lectiones, præterquam in Paschate Resurrectionis & Pentecostes cum duobus sequentibus diebus, in quibus dicitur unum tantum Nocturnum, cum tribus Psalmis, & totidem Lectionibus, ut ibidem ponitur.

s. Propter binas Octavas Paschatis & Pentecostes mox infra exceptas; alia enim omnia Duplicia tres Nocturnos, & novem Psalmos ac Lectiones habent.

T. Ab his quippe Festa novem Lectionum denominantur.

VI. Preces u. ad Primam & Completorium x. & Suffragia de S. MARIA, Apostolis, & Pace. z. ad Vesperas & Laudes non dicuntur in Officio Duplici. a. ut etiam in proprijs eorum Rubricis dicitur.

V. Per preces has intellige Versiculos quosdam cum Responsorijs suis in Prima & Completorio annotatos.

X. Multò minùs Preces in Laudibus & Vesperis, & reliquis minoribus Horis dici solitæ dicuntur, ut quæ solis Feriis Majoribus & Vigilijs propriæ sunt.

Z. Atque aded nec commemoratio de Cruce tempore Paschali, quæ tunc loco Suffragiorum dicitur.

A. Quod tamen privilegium non solis Duplicibus, sed etiam Semiduplicibus quibusdam, videlicet diebus infra Octavam; imò Suffragiorum carentia etiam Simplicibus quibus-

busdam, nempe Feriis Adventûs & Majoris Hebdomadæ convenit.

VII. Quomodo sit ordinandum Officium Duplex in Vesperis, Matutino, & ceteris Horis; similiter & de Antiphonis, Responsorij, Versibus, Capitulis, & aliis in eo dicendis, habentur inferius singulis propriæ Rubricæ.

TITULUS II.

DE OFFICIO SEMIDUPLICI.

I. **O**fficium fit Semiduplex diebus Dominicis (exceptâ Dominicâ in Albis, *b.* in qua Duplex *c.*) & diebus infra Octavam *d.* Item in Festis, quibus in Calendario hæc vox *Semiduplex* apponitur. *e.* in Festis propriis quorundam locorum. *f.* quæ solemnius apud illas, quàm Simplicia, consueverunt celebrari.

B. Non, quòd dies Octava sit Paschatis, cum ritum diebus Octavæ Paschatis penitus diversum habeat; sed quòd forsè illo die solemnis Baptismus celebrabatur.

C. Quibus adde etiam Dominicam Paschatis, Pentecostes, & Trinitatis, quamvis hæc Festa potiùs, quàm Dominicæ dicenda sint.

D. Vocantur Dies infra Octavam sex illi dies, qui infra Festum & ipsam diem Octavam intercedunt.

E. Nisi propter formalitatem Patroni aut Titularis, propter insignem Reliquiam inter Duplicia numerentur.

F. Qualia v. g. sunt Translatio Patroni minùs principalis: Festum Sancti, cujus Reliquia non insignis habetur, & S. Congregatione ejusmodi Festum concedatur.

II. In Festo Semiduplici fit eo die, quo cadit, nisi contingat transferri, ut dicitur in Rubrica Translatione Festorum.

III. Habet totum Officium integrum. *g.* fit Duplex; sed non duplicantur Antiphonæ.

G. Hoc est, primas & secundas Vesperas cum reliquis Horis integras, nisi per occursum vel concursum cum Duplicibus easdem amittat.

IV. Ad Matutinum dicuntur tres Nocturni, præterquam infra Paschæ & Pentecostes Octavas, in quibus dicitur unum Nocturnum cum tribus Psalmis, & totidem Lectionibus. Et regulariter, quando dicuntur tres Nocturni, dicuntur novem Psalmi, & totidem Lectiones. *h.* exceptis ijs Dominicis, in quibus fit Officium, ut in Psalterio; *i.* quæ habent octodecim Psalmos.

H. Unde & hæc Festa vocari solent Festa novem Lectionū.

I. Quales sunt omnes Dominicæ præter eas, quæ infra Octavas privilegiatas Nativitatis, Epiphaniæ, Ascensionis, & Corporis Christi cadunt; hæ enim perinde ut ipsa Festa, novem duntaxat Psalmos habent.

V. Quomodo sit ordinandum Officium Semiduplex tam in Festis, quàm in Dominicis, & infra Octavas; item & de Antiphonis, Versibus, Responsorijs & hujusmodi alijs; & quando in Semiduplici dicantur Preces ad Primam, & Completorium, & Suffragia de Sanctis ad Vesperas & Laudes, habentur inferius de singulis propriæ Rubricæ.

TITULUS III.

DE OFFICIO SIMPLICI.

I. **O**fficium fit Simplex in diebus Ferialibus, quando occurrit fieri de Feria. *k.* item in Festis, quibus in Calendario non apponitur vox *Duplex* vel *Semiduplex*, vel de Octava: Item quando fit de B. MARIA in Sabbato. *l.* ut in ejus Rubricis dicitur.

K. Id est, tali die, in quem nullius Sancti Festum aut Vigilia, nec B. MARIA in Sabbato cadit.

G 2

L. Adde

L. Adde Dominicas, quæ, quia suo loco celebrari non possunt, per anticipationem transferuntur in præcedentem hebdomadam. Item Vigiliæ, quæ Duplici aut Semiduplici ritu non celebrantur.

II. De Festo Simplici fit eo die, quo cadit, nisi eodem die occurrat fieri Officium novem Lectionum *m.* vel de S. MARIA in Sabbato *n.* vel de aliquibus Ferijs, quibus Festum simplex cedit, ut dicetur in Rubricis de Ferijs, & de Commemorationibus. *p.*

M. Id est, Duplex aut Semiduplex.

N. Nam huic velut digniori merito cedunt reliqui Sancti.

O. Quales sunt Feriæ Majores Adventûs, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, & dies secunda Rogationum.

P. Quibus etiam Vigiliæ Sanctorum addendæ sunt, nec & his Festum ejusmodi Simplex cedere debet.

III. Habet tantum primas Vesperas, in quibus dicuntur Psalmi FERIALES *q.* & à Capitulo fit de Festo, nisi cum eo concurrat Festum novem Lectionum, quia tunc de eo fit sola commemoratio, ut dicetur in Rubrica de Concurrentia Officij: ejus Officium terminatur ad Nonam, & nihil amplius fit de eo, nec commemoratio.

Q. In Psalterio illâ Feriâ, in quam Simplex ejusmodi cadit, notati.

R. Nisi Festum novem Lectionum sit primæ vel secundæ Classis; tunc enim nec commemoratio de Simplici in Vesperis facienda est.

IV. Ad Matutinum post Invitatorium & Hymnum de Festo, *s.* dicitur unum tantum Matutinum cum duodecim Psalmis, ut in Psalterio secundum Feriam, quæ occurrit. *t.* & tres Lectiones leguntur, ut infra in Rubricis de Lectionibus dicetur.

S. Qui plerumque ex Communi Sanctorum sumuntur.

T. Id est, in eandem diem, quo Festum Simplex celebratur, cadit.

V. Quomodo sit ordinandum Officium Simplex ad Vesperas, Matutinum, & alias Horas; item de Antiphonis, Versibus, Responsorijs, & alijs, ac quando Preces & Suffragia de Sanctis dicenda sint, habentur inferius propriæ Rubricæ.

TITULUS IV.

DE DOMINICIS.

I. **D**E Dominica semper fit Officium in Dominicis Adventûs, & in Dominicis à Septuagesima usque ad Dominicam in Albis inclusivè *u*, quocunque Festo Duplici vel Semiduplici adveniente; quia tunc Festum transfertur (ut in Rubrica de Translatione Festorum dicitur) nisi illud Festum sit de principali Titulo vel Patrono alicujus Ecclesiæ, vel loci, aut Dedicatione propriæ Ecclesiæ; quia tunc de hujusmodi Festo fit tantum in Ecclesia, vel loco, cujus est Titulus, vel Patronus, vel Dedicatione cum commemoratione Dominicæ, quibusdam Dominicis exceptis *x*, ut dicitur in Rubrica de Commemorationibus. In alijs Dominicis per annum fit de Dominica, quando in eis non occurrit Festum Duplex, quia tunc fit de Duplici cum commemoratione Dominicæ, in utrisque Vesperis & Laudibus *z*, & ad Matutinum legitur nona Lectio de Homilia Dominicæ, ut dicitur in Rubrica de Commemorationibus. Si Semiduplex eo die occurrat, transfertur, ut dicitur in Rubrica de Translatione Festorum.

V. Quia hæ Dominicæ sunt privilegiatæ, utpote primæ & secundæ Classis,

X. Nempe Dominicis primæ Classis, quæ nulli Feb
cedunt.

Z. Nisi tale Duplex in secundis Vesperis concurrat cu
Duplici primæ vel secundæ Classis; tunc enim de Domin
nulla fit commemoratio.

II. De Dominicis infra Octavam Nativitatis
Epiphaniæ, Ascensionis & Corporis Christi occu
rentibus Officium fit, sicut infra Octavam, & i
Proprio de Tempore cum Commemoratione Octa
væ, & sine Precibus & Suffragiis Sanctorum,
Dominicis verò, quæ occurrunt infra alias Octava
totum Officium fit de Dominica, ut in Psalterio,
Proprio de Tempore, cum commemoratione Octa
væ, omissis etiam dictis Precibus & Suffragiis,
suprà. De Dominica occurrente in die Octava
commemoratio, sicut dictum est, quando in ea
de Festo Duplici. a. præterquam in die Octava
Epiphaniæ, in qua nihil fit de Dominica, quia ep
Officium ponitur in Sabbato præcedente. b.

A. Nam & ipsa Dies Octava inter Duplicia numerat

B. Quod propterea fit, teste Gavanto l. 6. c. 7. n. 8. &
Evangelium diei Octavæ, quod est de Christo trigesimo
annum agente & baptizato, legatur ante Evangelium
Christo duodenni, quod in Dominica legendum est. Sed ha
ratio probaret, etiam Evangelium infra Octavam Nativit
tis opportunè non esse præscriptum, cum ibi agatur de Ch
sto jam quadragesimum diem superante, atque adeò præmi
ti non debuisset Festo Circumcisionis, quod de Christo n
nisi octo dies nato agit; tota ergo causa in arbitrium Eccl
æferenda est, nisi dicere quis velit, inter octo & quadrag
dies non tantum esse intervallum, quantum inter duodec
& triginta annos intercedit. Quòd autem idem Gavant
n. 9. addat, si dies Patroni aut Titularis in Sabbatum an
cedens Octavam Epiphaniæ incideret, de Dominica tant
commemorationem faciendam, & nonam Lectionem dice
dam esse, sicut idem fieri solet, si aliqua ex sequentibus ha

domadis anticipanda in dies tota hebdomade impeditos incidere, meritò dubium videri potest, cùm enim hæ ipsæ Dominicæ, si Feria sexta impedita non foret, è Sabbato impedito ad hanc Feriam transferendæ essent, cur non idem de hac etiam Dominica dicendum erit, cùm Feria sexta diem Octavam Epiphaniæ antecedens sit æquè ac Sabbatum dies infra Octavam Epiphaniæ, atque adeò non magis dies impedita, quàm Sabbatum censerì debeat.

III. Positum est autem Officium sex hebdomadarum post Epiphaniam, & viginti quatuor post Pentecosten, ut compleatur numerus triginta Dominicarum, quæ esse possunt ab Epiphania usque ad Septuagesimam, & à Pentecoste usque ad Adventum, ne ulla ex his Dominicis vacet, quin saltem de ea commemoratio fiat; nam quæ aliquando supersunt post Epiphaniam, ante Septuagesimam ponuntur post vigesimam tertiam à Pentecoste, hoc ordine.

IV. Si Dominicæ post Pentecosten fuerint XXV. Dominica XXIV. post Pentecosten erit, quæ est VI. post Epiphaniam. Si fuerint XXVI. Dominica XXIV. erit, quæ est V., & XXV. quæ est VI. Si fuerint XXVII., Dominica XXIV. erit, quæ est IV., & XXV. quæ est V., & XXVI. erit VI. Si fuerint XXVIII., Dominica XIV. erit III., & XXV. erit IV., & XXVI. erit V., & XXVII. erit VI. & ultimo loco semper ponitur, quæ est ordine XXIV. post Pentecosten, etiamsi post Pentecosten aliquando non sint, nisi XXIII. Dominicæ. Tunc enim XXIV. ponitur loco XXIII. & Officium XXIII. ponitur in præcedenti Sabbato, quod non sit impeditum Festo novem Lectionum; alioquin in alia præcedenti die similiter non impedita, in qua fiat Officium de Feria cum commemoratione Festi Simplicis. c. si occurrat, & in ea legantur tres Lectiones de Homilia

Dominicæ, omissis Lectionibus Scripturæ illius Ferie. d. & in Laudibus dicatur Antiphona ad *Benedictus*, & oratio de Dominica XXIII. Quòd si tota hebdomas impedita sit Fests novem Lectionum etiam translatis, vel aliquâ Octavâ, tunc in Sabbato legatur nona Lectio, de Homilia Dominicæ XXIII. & de ea fiat commemoratio in Laudibus tantum cum Antiphona & Oratione propria.

C. Quia, licet hoc Officium sub ritu simplici ad modum Ferie celebretur, nec sit major Ferie, est tamen Dominica celebrata sub ritu Simplicis, atque adeò perinde præferenda est Festo Simplicis, sicut Dominica, quæ ut Semiduplex celebratur, ipsis Fests Semiduplicibus præfertur.

D. Non tamen Responsoriis huic Ferie respondentibus.

V. Cùm verò interdum contingat, ut Dominica III. vel IV. vel V. vel VI. post Epiphaniam superveniat, nec possit poni etiam post XXIII. à Pentecoste tunc de ea fiat in Sabbato ante Dominicam Septuagesimæ e. ut dictum est suprâ numero præcedente.

E. Aut si hæc dies impedita est, in Ferie VI. vel alio die præcedente die non impedito.

VI. De Dominica secunda post Epiphaniam quando Septuagesima venerit immediatè post Octavam Epiphaniæ, quomodo agendum sit Officium habetur in propria Rubrica ante Dominicam primam post Epiphaniam. f.

F. Transferenda scilicet erit hæc Dominica in præcedens Sabbatum, aut si hoc impeditum sit, in primam diem sequentis hebdomadæ Festo Duplici non impeditum; unde in tali casu ex speciali dispositione Semiduplex simplici Festo cedere debet. Quòd si verò tota hebdomas postea Duplicibus impedita foret, tunc in præcedente Sabbato commemoratio tantum Dominicæ erit facienda, omissis Responsoriis de Tempore, uti Gavantus f. 6. c. 8. n. 4. monuit ubi etiam n. 2. duas causas affert, cur de hac Dominica spe-

cialis hæc dispositio, quæ nulli alteri Dominicæ communi conceditur, sit facta; nempe primò, ut ordine historico servato de vita Christi legatur post ejus Baptismum, primum Miraculum in Cana Galilææ factum, antequam quidquam aliud in sequentibus Dominicis de eo narretur. Secundò, ut Officia & Responsorialia Dominicarum post Epiphaniam semel saltem dicantur suo tempore proprio, nec omnino omitantur.

VII. Cùm autem in proprio de Tempore dicitur aliqua Dominica esse prima Mensis, in qua primò ponitur initium libri de Scriptura cum sua historia, id est, cum Responsoriiis, animadvertendum est, eam dici primam Dominicam Mensis, quæ venit in Kalendis illius mensis, vel est proximior Kalendis hoc modo: Si Kalendæ venerint in II. III. & IV. Feria, Dominica prima erit, quæ præcedit Calendas, licet veniat in præcedenti mense; si autem Kalendæ venerint in quinta aut sexta Feria & Sabbato, prima Dominica mensis erit, quæ sequitur post ipsas Kalendas. *g.* Dominica autem prima Adventûs non sumitur ea, quæ est proximior Kalendis Decembris, sed Festo S. Andreae, vel quæ venerit in ipso Festo.

G. Brevius loquendo illa erit Dominica prima mensis, quæ vel cadit in tres ultimos dies hebdomadæ antecedentis Kalendas; vel in quatuor primos dies hebdomadæ sequentis Kalendas. Quod idem etiam cum proportionem de prima Dominica Adventûs respectu Festi S. Andreae dicendum erit.

VIII. Officium Dominicæ fit Semiduplex, *h.* & incipit à primis Vesperis in Sabbato, & habet totum Officium integrum usque ad Completorium Dominicæ inclusivè, nisi cum aliquo concurrat, ut dicitur in Rubrica de Concurrentia Officij.

H. Excipe Dominicam in Albis, quæ, ut alibi dictum, sub ritu Duplicis celebratur.

IX. Ad Matutinum dicuntur tres Nocturni cum Psalmis, ut in Psalterio, *i.* & leguntur novem Lectiones de Tempore.

l. Nisi sit Dominica privilegiata v.g. infra Nativitatem, Epiphaniam &c. cadens, quæ novem tantum Psalmos, ut ipsa Festa habent.

X. Quomodo autem sit ordinandum ejus Officium, insuper & de Lectionibus, Responsoriiis, & aliis; & quomodo initia librorum Scripturæ cum sua historia *k.* sint ponenda, habentur de singulis inferius propriæ Rubricæ.

k. Id est, Responsoriiis, quæ *historia* teste Gavanto *l. 5. c. 13. n. 1.* à Micrologo & Radulpho vocantur, quia profertur historiam Sacræ Scripturæ in præcedenti Lectione lectam, & secundum ordinem historiæ ordinata sunt.

TITULUS V.

DE FERIIS.

I. Officium Feriale, hoc est, Simplex de Tempore *l.* occurrenti, prout in Psalterio & Proprio de Tempore habetur, fit semper in Ferijs Adventûs, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, Vigiliarum, & Feria secunda Rogationum *m.* quando infra hebdomadam non occurrit Festum Duplex, vel Semiduplex, vel de Octava; quia tunc de hujusmodi Festis fit commemoratio, *n.* ut dicitur in Rubrica commemorationibus. Si verò in eis occurrit Festum Simplex, de eo fit tantum commemoratio. Item per annum fit Officium de Feria illis diebus, quibus infra hebdomadam in Calendario non ponitur aliquod Festum Duplex, Semiduplex, vel Simplex, & non occurrit aliqua Octava, vel Officium S. MARIE in Sabbato, vel aliquod Festum

solemne, aut consuetum in aliqua Ecclesia celebrari, o. quamvis in Rubrica hujus Breviarij non descriptum.

L. Per quam vocem in Rubricis intelligitur dies, in quam nullum Officium de Sancto (includendo etiam Vigiliis & Octavas eorundem, & B. Virginem in Sabbato) cadit, quæ si simplici ritu celebretur, *Feria* ordinariè (quod addo propter Dominicas translata, quæ etiam simplici ritu celebrantur) appellatur; si autem semiduplici ritu, Dominica vocatur.

M. Quæ ideo *Feriæ* Majores dicuntur, eò quòd de illis semper fiat commemoratio, & omni Festo Simplici præferantur; exceptâ Vigiliâ, quæ inter *Ferías* majores non numeratur, quia, licet pariter Simplicibus præferatur, non tamen de ea semper fit commemoratio, ut in sequenti titulo patebit.

N. Nisi *Feria* privilegiata sit, id est, talis, cui omne Festum cedere debeat, qualis est *Feria* quarta Cinerum.

O. Aut Officium de Dominica aliqua translata dicendum sit.

II. Officium *Feriæ* in Adventu, Quadragesima, Quatuor Temporibus, Vigiliis, & primâ die Rogationum *p.* incipit à Matutino; in aliis verò *Feriis* per annum inde fit *q.* de *Feria*, ubi desinit Officium præcedentis diei, ita, ut si præcedenti die fuerit Duplex, vel Semiduplex, Officium *Feriæ* sequenti die incipiat à Matutino; si præcedenti die idem Festum fuerit Simplex, de *Feria* fiat à Vesperis illius præcedentis diei inclusivè. *r.* Similiter & quando in *Feria* quarta & sexta quatuor Temporum Septembris, & in *Feria* quarta Cinerum, ac in Vigiliis occurrit aliquod Festum Simplex, de quo fieri debet commemoratio, tunc præcedenti die (nisi fuerit Festum novem Lectionum) in Vesperis fit de *Feria*, ut in Psalterio, sine precibus cum oratione Dominicæ præcedentis, & cum commemoratione Festi trium Lectio-

num s in sequenti. Feria occurrentis, ut dicitur infra in Rubrica de Concurrentia. Terminatur autem Officium de FERIA, subsequente Duplici vel Simpliciter ad Nonam: subsequente verò Simpliciter de quo fieri debet Officium, ad Capitulum Vesperarum, quia inde fit de Festo Simpliciter absque ulla incepta commemoratione FERIA. t.

P. Rogationum dies vocantur tres dies ante Festum Ascensionis, eò quòd illis diebus Ecclesia varias Processiones instituere, Deumque pro variis malis avertendis, bonis impetrandis ferventiùs rogare soleat.

Q. Intellige initium Officij de FERIA.

R. Si sequenti die FERIA Major aut Vigilia subsequatur, si enim alia FERIA minor sequeretur, tunc non à Vesperis procedentis, ut ait Rubrica, sed subsequentis fieret initium, et Vespera illa ad subsequentem Feriam pertineant.

S. Quia, licet Simplex haberet per se jus ad primas Vesperas à Capitulo dicendas, amittit tamen illud per occursum cum sequente FERIA, ob quam non potest de eò dici Officium sequenti die, atque adeò nec primas Vesperas habere debet.

T. Si autem alia FERIA Minor sequeretur, totas Vesperas primas, imò & sequenti die etiam secundas sibi vindicant, si post illam FERIA Major aut Vigilia sequeretur, quia tunc harum Officium primùm à Matutino inciperet.

III. Ad Matutinum dicitur unum tantùm Matutinum cum duodecim Psalmis, secundùm ordinem Feriarum in Psalterio, ii. & tribus Lectionibus, ut in Proprio x de Tempore.

V. Psalterium vocatur illa Pars Breviarij, in qua Psalmi in Dominica & Ferijs dicendi notantur.

X. Proprium de Tempore appellatur illa Pars Breviarij, in qua Lectiones in Ferijs, & Festis Domini, ac Dominice legendæ designantur.

IV. Excipiuntur ab hoc Ordinario Officij Feriarum tres FERIA Majores, & Hebdomada sancta; Fe

Feria Octavarum Paschæ & Pentecostes. *a.* de quibus fit Officium, ut in propriis locis ponitur.

Z. Nempe Feria quinta, sexta & Sabbatum, quæ ritu Duplici celebrantur, ideoque novem Psalmos, totidemque Lectiones habent.

A. Sed hæ exceptione opus non habuissent, cum tanquam dies infra Octavam ritu Semiduplici vel Duplici celebrentur, atque adeo inter Ferias propriè dictas, de quibus hoc loco agitur, non sint numerandæ.

V. Quomodo ordinandum sit Officium de Feria ad Matutinum, & alias Horas, item de Lectionibus & Responsoriiis, & quando dicendæ sint Preces feriales, ac de aliis, quæ ad Officium Feriæ pertinent, habentur inferius de singulis propriæ Rubricæ.

TITULUS VI.

DE VIGILIIS.

I. **D**E Vigiliis *b.* fit Officium in omnibus Vigiliis per annum, quæ jejunantur, ubi in Calendario annotatur hæc vox *Vigilia*, nisi in die Vigiliæ occurrat Festum novem Lectionum vel Octava; tunc enim in Officio novem Lectionum legitur nonna Lectio de Homilia Vigiliæ, & fit commemoratio de ea ad Laudes tantum cum Antiphona *Ad Benedictus*, & Versu Feriæ occurrentis de Psalterio, & oratione Vigiliæ, præterquam in illis Festis Majoribus, *c.* quæ inferius excipiuntur.

B. Sic vocabantur olim Profesti dies, quia Christiani de nocte in iisdem vigilare & psallere, & jejunare de die consueverant; quâ tamen vigilandi consuetudine ob graves causas sublatâ, Vigiliæ nomen cum jejunio retentum est.

C. Puta in Duplicibus primæ Classis, & Ferijs Majoribus, in quibus nulla fit commemoratio de Vigilia, nisi de Vigilia Epiphaniæ, quæ privilegiata est.

II. Si

II. Si Vigilia occurrat in Dominica, de eadem Officium in Sabbato, quod non sit impeditum Festum novem Lectionum; quia tunc de Vigilia fit tantum commemoratio, ut dictum est. Excipitur ab hac regula Vigilia Nativitatis & Epiphaniæ Dominicæ quæ si venerint in Dominica, fit de illis, uti in proprijs Rubricis dicitur. *d.* Si autem in Vigilia occurrat Festum: solemne alicujus loci, vel ex solemnioribus infra annum, quæ inferiùs in Rubrica commemorationibus numerantur (veluti, si in Vigilia S. Joannis Baptistæ venerit Festum Corporis Christi) nihil tunc prorsus, nec commemoratio de Vigilia, *e.* exceptâ Vigilia Epiphaniæ. Idem servetur, quando aliqua Vigilia venerit in Adventu, Quadragesima, aut Quatuor Temporibus; nulla enim in illis Ferijs de Vigiliis fit commemoratio.

D. Quia hæ Vigiliæ sub Semiduplici & Duplici ritu celebrantur, ideoque Majores vocantur.

E. Nisi ex Ordinarij dispositione jejunium cum Vigilia in antecedentem diem transferatur, uti in aliquibus Diocesis contingit, & ut in omnibus fieret, valde optandum esse, ait Gavantus l. 3. c. 7. n. 3.

F. Eò quòd Feriæ Majores sint Feriæ Domini; Vigiliæ autem Feriæ Servorum, quæ proin meritò cedunt, inquit Gavantus l. c. n. 4. cum de utrisque non possit fieri Officium eò quòd utrumque Homiliam cum Evangelio habeat, non quam autem in Festo trium Lectionum duo Evangelia dicitur soleant. Verùm hæc ratio solùm probat, quòd Evangelium & nona Lectio de Vigilia dici non debeat; non autem excipit, quòd non saltem commemoratio in Laudibus de Vigilia fieri posset, sicut interdum de Simplicibus Festis, si nona Lectio de iisdem ob justam causam dici non possit, tamen commemoratio in Laudibus. Dicendum ergo erit, hoc speciale privilegium, aut potius requisitum Vigiliarum esse, si de ijs Officium aut nona Lectio dici non queat, etiam commemoratio de iisdem omittatur.

III. Officium Vigiliæ incipit ad Matutinum, sicut dictum est in Superiore Rubrica de Ferijs; terminatur autem ad Nonam, quia Vesperæ sunt de sequenti Festo.

IV. Officium Vigiliæ totum fit de Feria occurrenti, ut in Psalterio; & tres Lectiones leguntur de Homilia in Evangelium Vigiliæ, ut in propriis locis assignatur, g. cum tribus Responsoriiis de Feria occurrenti, ordine in Rubrica de Responsoriiis præscripto. Dicuntur Preces Feriales h. & Commemorationes communes, aliâque omnia, sicut in Feriis Adventûs, Quadragesimæ, & Quatuor Temporum: de quibus & de aliis circa ordinandum ejus Officium habentur inferiùs propriæ Rubricæ.

G. In proprio videlicet Sanctorum, aut in defectu hujus in Communi Sanctorum.

H. Sic dictæ, quia in solis Ferijs dicuntur, & nihil aliud sunt, quàm Versiculi quidam & Responsoria post Cantica in Laudibus & Vesperis, in Minoribus verò Horis post Responsoria breviter dici soliti.

V. Excipitur ab hoc Ordinario Vigiliarum, quæ jejunantur, Vigilia Pentecostes, quæ cum tribus Nocturnis sub Officio Semiduplici celebratur, ut ibi; & Vigilia Nativitatis Domini, quæ, Nocturno Feriæ excepto, in Laudibus & Horis habet reliquum Officium Duplex. In Vigiliis verò Epiphaniæ & Ascensionis, quæ non jejunantur, fit Officium, ut propriis locis notatur.

TITULUS VII.

DE OCTAVIS.

I. **D**E OCTAVA fit Officium, vel saltem commemoratio (quando aliquo Festo vel Dominica impo-

impe-

impeditur) per octo dies continuos. Fit de Octava in Paschate Resurrectionis, in Ascensione Domini, in Pentecoste, in Festo Corporis Christi, in Festis quibus in Calendario apponitur Octava; item in Festo Dedicationis propriæ Ecclesiæ, & in Festo Principalis Patroni, & Titularis loci vel Ecclesiæ, in Festis aliorum Sanctorum *i.* quæ apud quasdam Ecclesias, Congregationes, & Religiones consueverunt solemniter celebrari, nisi illa Festa venerint in Quadragesima, *k.* quo tempore omittitur Officium cujuscunque Octavæ. Quòd si aliquod Festum, quod celebrari solet cum Octava, paulò ante Quadragesimã venerit, etiam si per aliquot dies etiam sit Officium de Octava illius, adveniente Quadragesima nihil ampliùs fit de ea, nec commemoratio. *l.* Et idem servatur de Octavis nondum solutis, quando supervenit Festum Pentecostes & dies decima septima Decembris *n.*

I. Qualis præcipuè est Fundator Ordinis, qui apud Religiosos Patrono primario loci æquiparatur.

K. Quia, cum ibi singulæ Feriæ habeant proprias Festas, non decet eas per prorogationem Festorum impediri, quam ob causam olim nulla Festa in Quadragesima celebrabatur.

L. Quod ita intelligit Gavantus *l. 3. c. 8. n. 9.* ut jan. Vesperis debeat omitti Officium de Octava, eò quòd sequenti die Matutinum de Octava non fit dicendum, atque nec ipsæ Vesperæ, sed cum eadem Vesperæ non tantum sequenti diei infra Octavam tanquam primæ, sed etiam precedenti diei tanquam secundæ debeantur, non video, cur sub hoc respectu dici debeant.

M. Cum enim à Vigilia Pentecostes usque ad Dominicam Trinitatis propter solemnitatem hujus Festi omne alius Festum, etiam Dedicationis, & Patroni excludatur, magis decet, ipsas etiam dies Octavarum velut Semiduplicium tantum excludi.

N. Quia decet, inquit Gavantus l. c. ut Natalis Domini, sicut Pascha habeat quasi Octavam ante & post, licet non æquali ritu celebratam.

II. In Pascha Resurrectionis & Pentecostes Officium Octavæ terminatur in Sabbato sequenti ad Nonam. o.

O. Ob sequens scilicet Festum; & quia ipsa etiam horum Festorum Vigilia solemniori ritu celebrata pro die Octava computari potest.

III. Infra Octavas fit de Festis Duplicibus & Semiduplicibus occurrentibus, ac etiam translatis, ut dicetur infra de Translatione Festorum n. 5. cum commemoratione Octavæ, nisi illa Festa sint de Solemrioribus p. enumeratis in sequenti Rubrica de Commemorationibus, in quibus nulla fit commemoratio de Octava, exceptis Octavis Nativitatis, Epiphaniæ, & Corporis Christi, de quibus fit semper commemoratio, quocumque Festo in illis occurrente. Infra Octavas autem Paschæ & Pentecostes non fit de Festo aliquo, etiam Principali Patrono, vel Titulari Ecclesiæ, vel Dedicatione ejusdem, sed transfertur post Octavam. Infra Octavam Epiphaniæ fit tantum de Patrono, vel Titulari Ecclesiæ, & de Dedicatione ejusdem (non tamen in die Octava q.) cum commemoratione Octavæ. r. Infra Octavam Corporis Christi fit tantum de Duplicibus, non tamen translatis, cum commemoratione Octavæ; de Semiduplicibus verò infra eam non fit, s. sed transferuntur post Octavam, ut dicetur in Rubrica de Translatione Festorum. De Simpli- cibus infra quascunque Octavas occurrentibus fit tantum commemoratio, præterquam in duobus diebus post Pascha & Pentecosten, ut dicitur in se-

Instruct. II.

H

quenti

quenti Rubrica de commemorationibus. De Dominis infra Octavas occurrentibus fit Officium, dictum est supra in Rubrica de Dominicis. Si die Octavæ simul concurrant (ut Octava S. Joannis Baptistæ, & Corporis Christi, vel Octava Patroni, & Titularis Ecclesiæ cum alia Octava) quando necerunt celebranda Festa novem Lectionum, & dies Dominicus, fit Officium de digniori eorum commemoratione alterius. De die autem Octavæ cujuscunque Festi fit totum Officium Duplex cum commemoratione diei infra aliam Octavam. De Festis occurrentibus in die Octava, servetur, quod dicitur in Rubrica de Translatione Festorum.

P. Puta Duplicia primæ vel secundæ Classis.

Q. Hinc istæ duæ Octavæ vocantur Octavæ primæ Classis, quia sunt similes Duplicibus primæ Classis in exclusione Festorum.

R. Et propterea vocatur Octava secundæ Classis.

S. Ob quam causam Octava tertiæ Classis appellatur.

T. Dignitas autem ista ex diversitate Classium desumenda est; in eadem autem classe Personæ hoc ordine attenduntur juxta Gavantum l. 3. c. 8. n. 6. ut primum locum dignitatis obtineat Christus, secundum B. Virgo, tertium S. Joannes Baptistæ, Apostoli, Martyres &c. juxta Litaniarum ordinem, Dedicacionis verò Octava dignior quoque, quam Patroni & Titularis censenda fit.

IV. Officium de Octava fit cum tribus Nocturnis, novem scilicet Psalmis, & novem Lectionibus (exceptis Octavis Paschæ & Pentecostes, in quibus fit cum uno Nocturno, ut suis locis ponitur) & omnia dicuntur, sicut in die Festi. *u.* præter Lectiones, quarum primæ tres semper sunt de Scripturis occurrente in Officio de Tempore. *x.* præterquam infra Octavam Assumptionis B. MARIÆ, in quibus

singulis diebus sunt positæ Lectiones propriæ de Canticis Canticorum; aliæ Lectiones secundi & tertij Nocturni dicuntur, quæ infra Octavam positæ sunt. Infra Octavam verò Patroni vel Titularis Ecclesiæ, aut alterius Festi, quod in aliquibus Ecclesiis consuevit cum Octava celebrari, si apud illas Ecclesias non habentur propriæ & approbatæ Lectiones pro secundo & tertio Nocturno infra Octavam, repetantur Lectiones positæ in Comuni Sanctorum, si de Sanctis fiat Octava; alioquin Lectiones diei Festi.

V. Excipe Epiphaniæ Octavam, in qua non omittitur Invitatorium cum Psalmo *Venite*, sicut in ipso Festo omittitur.

X. Intellige de solis diebus infra Octavam; nam ipsâ die Octava in primo Nocturno Lectiones Festi reassumuntur, ut in Rubrica de Lectionibus n. 9. dicitur.

V. Infra Octavam Officium fit Semiduplex *a.* in die Octava Duplex; In Vesperis infra Octavam omnia dicuntur, sicut in secundis Vesperis Festi *b.* & in primis Vesperis diei Octavæ omnia, sicut in primis Vesperis Festi, nisi aliter in propriis locis notetur.

A. Excipe Feriam secundam & tertiam Octavæ Paschæ & Pentecostes.

B. Non tamen duplicantur Antiphonæ, sicut in Vesperis Festi.

VI. Infra Octavam non fiunt Suffragia consue-
ta de Sanctis: nec dicuntur Preces ad Primam & Completorium, *c.* etiamsi fiat Officium de Dominica, vel Festo Semiduplici. In aliis quomodo ordinandum sit Officium de Octava, habentur inferiùs propriæ Rubricæ.

C. Quia, cum dies Octavæ sint prorogatio Festi, decet,

ut, sicut in ipso Festo hæc Suffragia & Preces excluduntur
ita nec in diebus infra Octavam admittantur.

TITULUS VIII.

DE OFFICIO S. MARIE IN SABBATO.

I. **I**N omnibus Sabbatis per annum extra Adventum, Quadragesimam, &, nisi Quatuor Tempora aut Vigilæ occurrant, vel nisi fieri debeat Feria propter Officium alicujus Dominicæ aliquando infra hebdomadem ponendum, ut in Rubrica de Dominicis dictum est; & nisi fiat Officium novem Lectionum, vel de Pascha & Pentecostes, fit per fit Officium de S. MARIA eo modo, quo fit in Festo Simplici, *d.* quemadmodum circa finem Breviarj disponitur. De Festo autem Simplici in Sabbato occurrente fit tantum commemoratio.

D. A Capitulo scilicet Vesperarum præcedentis diei cum tribus Lectionibus, ut n. 3. clarius dicitur.

II. **C**um verò supradictis diebus fieri non potest Officium de S. MARIA, nulla etiam fit commemoratio de ea propter Sabbatum, sed tantum in Simplicibus (quando ejus Officium parvum non dicitur *e.*) fit consueta ejus commemoratio per annum cum aliis Suffragiis positis in Psalterio per Vesperas Sabbati.

E. Nam in eo casu non fit commemoratio de illa in Suffragia, cum mox integra Hora de illa dicenda fit; deceat autem de eodem simul commemorationem & Officium fieri, nisi B. V. fit Titularis Ecclesiæ.

III. **E**jus Officium in Sabbato incipit Feriâ secundâ ad Modum Festi Simplicis à Capitulo, & terminatur ad Nonam Sabbati. Si autem Feriâ sextâ occurrat Officium novem Lectionum, in Vesperis fit

tum commemoratio de S. MARIA cum Antiphona, Versu & Oratione, quæ habentur in Officio ejus in Sabbato, nisi illud Officium novem Lectionum sit de eadem B. MARIA, quia tunc nulla alia commemoratio de ea facienda est. *f.*

F. Ne bis explicitè ejusdem in eadem Hora fiat mentio in Orationibus, & ne de eadem fiat commemoratio simul & Officium.

IV. Ad Matutinum post Invitatorium & Hymnũ de S. MARIA, dicitur unum Nocturnum cum duodecim Psalmis Ferialibus, ut in Psalterio *g.* Versus de S. MARIA, prima & secunda Lectio ex Scriptura de Tempore occurrenti; tertia Lectio, & alia omnia tam in Matutino, quàm in Laudibus & Horis, ut in Officio S. MARIE in Sabbato assignatur.

G. Ex quo tamen Psalmi pro Laudibus non sumuntur, sed ex Dominica, vel Officio parvo B. Virginis.

V. Dicuntur Preces Dominicales *h.* ad Primam & Completorium, & fiunt Suffragia consueta de Apostolis & Pace; & Tempore Paschali sola commemoratio de Cruce, ut in secunda Feria post Octavam Paschæ. Post Nonam nihil fit de ea, nisi consueta ejus commemoratio cum aliis Suffragijs, quando dicenda sunt in Officio de Dominica.

H. Sic dicuntur ad distinctionem à Ferialibus Precibus, quæ in nulla unquam Dominica dicuntur.

TITULUS IX.

DE COMMEMORATIONIBVS.

I. **C**ommemorationes *i* fiunt de Festis Simpli-
cibus, quando in eorum diebus incidit Fe-
stum novem Lectionum, etiam translatum, vel Do-
minica, vel Octava, vel Sabbatum, & quando fieri

H 3

debet

debet de Feria, ut ponatur Officium alicujus Dominicæ, quæ in anno superfuit.

I. Commemorationis nomine hîc nihil aliud intelligitur, quàm recitatio certæ cujusdam Antiphonæ cum Versiculo & Responsorio, ac Oratione in solis Laudibus & Versibus dici solitæ.

II. De Feriis Adventûs, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, Vigiliarum, k. & secundæ Rogationum fit commemoratio, quando Festum novem Lectionum in illis Ferijs occurrit. Si simplex Festum in eisdem Ferijs occurrit, Officium fit de Feria, & commemoratio de Festo simplici.

K. Nisi illud Festum sit primæ Classis, tunc enim de Vigilia, nulla fieret commemoratio.

III. Præterea fit commemoratio de Dominicis à Pentecoste usque ad Adventum, & ab Epiphania usque ad Septuagesimam, & à Dominica in Albis usque ad Pentecosten exclusivè, quando Festo Duplici impediuntur. De alijs Dominicis l. nulla fit commemoratio occurrente Festo Duplici, quia Festum in illis transfertur, nisi illud Festum fuerit Principalis Patroni, vel Tituli, aut Dedicationis Ecclesiæ, non autem alicujus Capellæ vel Altaris ejusdem Ecclesiæ, & tunc de hujusmodi Principali Festo fit tantùm in eo loco vel Ecclesia, cujus est Patronus, vel Titulus, vel Dedicatio cum commemoratione Dominicæ; exceptâ primâ Dominicâ Adventûs, Dominicâ primâ Quadragesimæ, Dominicâ Passionis, Dominicâ Palmarum, Dominicâ Paschæ, Dominica in Albis, ac Dominicâ Pentecostes & Trinitatis, in quibus hujusmodi occurrens Festum transfertur in sequentem diem similiter non impedita, dummodo non fuerit infra majorem Hebdomadam.

domadam, *m.* & per Octavam Paschæ & Pentecostes, quibus diebus non fit de aliquo Festo Duplici occurrente.

L. Intellige Dominicas primæ & secundæ Classis in Tabula Festorum notatas.

M. Major hebdomas vocatur ultima hebdomas Quadragesimæ, eò quòd ibi Mysterium Redemptionis humanæ per Passionem Christi factæ specialiter recolatur.

IV. De Octava etiam, quando Festo novem Lectionum, vel Dominicâ impeditur, fit commemoratio, nisi illud Festum novem Lectionum fuerit solemne principale alicujus loci, *n.* ut supra; nam in primis Vesperis & Laudibus hujusmodi Festi nulla fit commemoratio Festi simplicis occurrentis, nec alicujus Vigiliæ (exceptâ Vigiliâ Epiphaniæ *o.*) nec alicujus diei infra Octavam, nec alicujus præcedentis Festi novem Lectionum (nisi id Festum fuerit ex ijs, quæ infra in hac eadem Rubrica enumerantur) nec diei Octavæ, nec Dominicæ, si Festum illud solemne celebretur Feriâ secundâ, exceptis Dominicis Adventûs, & Dominicis à Septuagesima usque ad Octavam Paschæ inclusivè, de quibus Dominicis, sicut etiam de Ferijs Adventûs, Quadragesimæ, Quatuor Temporum & Feriæ secundæ Rogationum fit commemoratio quocunque Festo adveniente. Quòd si hujusmodi Festum solemne venerit in quacunque Dominica, fit commemoratio de ea in utrisque Vesperis & Laudibus. Et similiter, si occurrat in die Octava alicujus Festi habentis Octavam, de ea fiet commemoratio etiam in utrisque Vesperis & Laudibus. In secundis autem Vesperis Festi prædicti fit commemoratio de Duplici, Semiduplici *p.* & Dominica sequentibus, & non de alijs.

N. Puta Patroni, Tituli, vel Dedicationis.

O. Quæ privilegiata est, ut de ea semper fieri debeat commemoratio.

P. Festo intellige, nam de diebus infra Octavam, licet æquæ sint Semiduplicia, non fit commemoratio in secundis Vesperis talis Festi.

V. Idem servatur in quibusdam Festis Majoribus per annum, scilicet in Nativitate Domini (in cuius Officio nulla fit commemoratio de S. Ananias, sed in secunda tantum Missa) in Epiphania, in Pascha Resurrectionis cum tribus proximè antecedentibus, & duobus proximè sequentibus diebus, in Pentecoste cum duobus sequentibus diebus, in Festo Corporis Christi, in Festis Natalitijs S. Joannis Baptistæ, SS. Apostolorum Petri & Pauli, Assumptionis B. MARIÆ, in Festo Omnium Sanctorum, & in Festo Dedicationis propriæ Ecclesiæ, quibus Festis fiunt Commemorationes eo modo tantum, quo dictum est.

¶ Quibus etiam Festum S. Stephani Protomartyris non improbabiler addit Andreas Castaldus in Cærem. Clericor. Reg. l. 3. c. 5. n. 1. eò quòd huic Festo cedat Festum secundæ Classis, scilicet S. Joannis Apostoli in primis Vesperis.

VI. In Festis autem secundæ Ordinis, videlicet Circumcisionis, Trinitatis, Purificationis, Annunciationis, & Nativitatis B. MARIÆ, in Natalitijs duodecim Apostolorum s. & Evangelistarum, in Festo Inventionis S. Crucis, in Festo S. Laurentii, & Dedicationis S. Michaëlis Archangeli, in primis Vesperis fit commemoratio Festi Duplicis eo die celebrati, nisi aliter in locis proprijs notetur: de Dominica verò, de die infra Octavam, & de Festis Semiduplicibus non fit commemoratio eo modo quo nec in solemni Festo alicujus loci, ut dictum est

suprà. De Simplicibus & Vigilijs in his Festis occurrentibus legitur nona Lectio, & fit commemoratio in Laudibus tantùm. *u.* In secundis autem Vesperis fit commemoratio de quocunque sequenti Festo, etiam Simplici, & de die infra Octavam, si de ea fieri debeat Officium sequenti die. De Octavis Nativitatis Domini, Epiphaniæ & Corporis Christi semper fit commemoratio in utrisque Vesperis & Laudibus, quodocunque contigerit intra illas de aliquo alio Festo Officium celebrari juxta Rubricam de Octavis n. 3.

R. Id est, secundæ Classis, prout in Tabula Festorum vocantur.

S. Non tamen SS. Petri & Pauli; hi enim Duplicibus primæ Classis enumerantur.

T. Quibus Gavantus & alij Festum SS. Innocentum, imò & S. Stephani contra Castaldum paulò antè citatum addunt.

V. Per hoc enim maximè Duplicibus primæ Classis dignitate cedunt, & ab iisdem distinguuntur.

VII. De Dominicis & Festis Adventûs, & Quadragesimæ Commemoratio fit in utrisque Vesperis & Laudibus. De Ferijs Quatuor Temporum, Vigiliarum, & Feriâ secundâ Rogationum, quando de illis commemoratio fieri debet, fit in Laudibus tantùm. De Festis autem Simplicibus (nisi in diebus supradictis *x.* occurrant) commemoratio fit in primis Vesperis & Laudibus eo die, quo in Kalendario assignantur. De alijs verò Dominicis per annum & Octavis commemoratio fit in utrisque Vesperis & Laudibus, nisi concurrant cum suprà enumeratis Festis. *z.*

x. Duplicibus primæ Classis intellige.

z. Scilicet Duplicibus primæ & secundæ Classis; tunc enim in primis illorum Vesperis nulla fit commemoratio Dominicæ.

VIII. Commemorationes fiunt hoc modo. Post orationem diei in primis Vesperis dicitur Antiphona, quæ posita est ad *Magnificat*, & in Laudibus, quæ posita est ad *Benedictus* in Communi (si propria non habuerit) conveniens ejus Officio , cujus fit commemoratio. Post Antiphonam dicitur Versus inde sumendus, unde Antiphona sumpta est, scilicet post Hymnum Vesperarum & Laudum : deinde dicitur Oratio. Si Antiphona & Versus Festi, de quo fit commemoratio, sumenda essent ex eodem Communi, unde sumpta sunt in Officio diei, in Festo Commemorationes variantur, ita ut in Vesperis sumantur ex Laudibus, & in Laudibus ex primis Vesperis ejusdem Communis, nisi aliter signentur. Et similiter, si in secundis Vesperis S. Agathæ aut alterius Sanctæ novem Lectionum fieri debeat commemoratio B. MARIÆ pro ejus Officio in sequenti Sabbato celebrando, ne repetatur bis Versiculus *Diffusa est gratia*, dicatur Versiculus *Benedicta tu* ex Laudibus. *a.* Si item occurrat, ut eadem sit Oratio Festi, de quo fit Officium, & ejus, de quo fit commemoratio, mutetur Oratio pro Commemoratione in aliam de Communi. *b.* Si de Tempore fiat commemoratio, de Dominica scilicet vel Feria, Antiphona & Versus ante Orationem eodem modo sumuntur ex Proprio de Tempore, si habuerit Propria; alioquin de Psalterio; Oratio verò ex Proprio de Tempore.

A. Quòd si tria aut quatuor Festa, de quibus commemoratio facienda est, similia occurrant, & omnes Antiphonæ & Versiculi ex Laudibus & Vesperis jam dicti sint, Versiculi quidem ex Nocturnis tribus, prout se mutuò sequuntur, Antiphonæ verò ex primo Nocturno sumendi erunt.

B. Hæc

B. Hâc enim de causa plures semper Orationes in Comuni Sanctorum sunt positæ.

IX. Quando fit commemoratio de Dominica, vel Feria, quæ habent propriam Homiliam, nona Lectio in Officio diei novem Lectionum legitur de Homilia Dominicæ vel Feriæ, quæ erit vel prima de Homilia, vel tres simul in una Lectione conjunctæ.

X. Si in die, in quo fit Officium novem Lectionum, fiat commemoratio de Festo trium Lectionum, nona Lectio legitur de Festo trium Lectionum, si propriam habuerit; si duas, ex duabus fiat una Lectio, quæ sit nona in Officio novem Lectionum. Quæ Lectio de Sancto non legitur, quando de eo fit commemoratio in Dominicis, quæ habent nonum Responsorium; c. nec quando nona Lectio legenda est de Homilia Dominicæ vel Feriæ, ut suprâ; d. nec in Ferijs, aut alijs diebus, quando in Officio diei leguntur tantum tres Lectiones: nec etiam nona Lectio legitur de die infra Octavam, quando de ea fit commemoratio in Dominica vel aliquo Festo, licet habeat Evangelium proprium, & Homiliam. e.

C. Quod non convenienter subjungeretur Lectioni de Sancto.

D. Tunc enim, sicut Simplex huic Dominicæ & Feriæ majori in occurſu cedit quoad ipsum Officium, ita in ipsa quoque nonâ Lectione cedere debet.

E. Quia Evangelium lectum est in die Festi, & sæpe infra Octavam repetitur, ait Gavantus l. 3. c. 11. n. 36. additque neque legendum esse, etiamsi haberet dies aliqua Octava Evangelium diversum à Festo.

XI. Quando contingit fieri plures commemorationes, servetur hic ordo. De duplici fiat ante Dominicam, de Dominica ante Festum Semiduplex,

de Semiduplici ante diem infra Octavam, *f.* de die
infra Octavam ante Ferias Adventûs, Quadrage-
mæ, Quatuor Temporum, Vigiliarum, & Rogati-
onum, & de dictis Feriis ante Festum Simplex.
S. MARIA (quando in secundis Vesperis Festi-
vum Lectionum, quod Feriâ sextâ celebratum sit,
ea fieri debet commemoratio pro Officio sequenti
Sabbati) fiat ante Festum simplex in Sabbato occur-
rens. De Festo Simplici fit commemoratio ante
Suffragia, seu communes Commemorationes de
Cruce, S. MARIA, Apostolis & Pace, & ante com-
memorationem cujuscunque Tituli vel Patroni Ec-
clesiæ, quæ etiam pro sui dignitate aliis Suffragiis
prædictis præponeretur. *g.* De quibus Suffragiis
quomodo, & quando facienda sint, habetur inferius
propria Rubrica.

F. Etiam si Semiduplex cum die infra Octavam in die Fe-
sto alicujus Duplicis concurreret; in tali enim casu, licet die
infra Octavam, si Festum Duplex abesset, Vesperas à Capite
lo exigeret, adeoque primam Orationem ante Semiduplex
sibi vendicaret, amittit hoc jus ex speciali dispositione Ru-
bricæ, si, occurrente Duplici, de ea & Semiduplici tantum
commemoratio fieri debeat, uti fusiùs alibi ex Gavanto
c. i. n. 39. ostensum est.

G. Quale essent v. g. Trinitatis, Salvatoris, Transfigu-
rationis &c. tunc enim de Simplici Festo occurrente ante
omnes Personas fieri deberet commemoratio, eò quòd Sim-
plicis commemoratio specialis, reliquarum Personarum
verò commemoratio generalis seu communis sit; specialis
autem, cæteris paribus, præferendum sit generali.

TITULUS X.

DE TRANSLATIONE FESTORUM.

I. **S**I aliquod Festum Duplex occurrat in Dom-
nicis Adventûs, & à Septuagesima usque
Dom

Dominicam in Albis inclusivè; in Vigilia Nativitatis Domini, in die Circumcisionis, in tota Octava Epiphaniæ, in Feria quarta Cinerum, in tota majori hebdomada, & infra Octavam Paschæ, in Ascensione Domini, in diebus à Vigilia Pentecostes usque ad Festum Trinitatis inclusivè, in Festo Corporis Christi, & ejus die Octava, in Festo Assumptionis B. Virginis, & Omnium Sanctorum, *h.* transfertur in primum diem Festo Duplici vel Semiduplici *i.* non impeditum, exceptis tamen Festis Nativitatis S. Joannis Baptistæ, & SS. Apostolorum Petri & Pauli, quæ in die Octava Corporis Christi celebrantur. *k.* excepto quoque Festo quocunque solemni alicujus loci, quod in propria tantum Ecclesia, etiam cum aliquibus *l.* ex supradictis diebus occurrens, scilicet in Dominicis secundâ, tertiâ & quartâ Adventûs & Quadragesimæ, Dominicis Septuagesimæ, Sexagesimæ, Quinquagesimæ, & diebus infra Octavam Epiphaniæ (ut in Rubrica de Commemorationibus dictum) celebratur. Si autem Festum Nativitatis S. Joannis Baptistæ venerit in die Corporis Christi, transfertur in sequentem diem, cum commemoratione Octavæ; & in secundis Vesperis Corporis Christi fit tantum commemoratio S. Joannis: sequentibus autem diebus fit Officium de eadem Octava Corporis Christi, cum commemoratione Octavæ S. Joannis. Dies autem Octava Sancti Joannis tunc veniens in Octava Corporis Christi non transfertur, sed de illa fit tantum commemoratio in utrisque Vesperis & Laudibus diei Octavæ Corporis Christi, & id semper servetur, quando Festum habens Octavam transfertur, ut non
ideo

ideo dies transferatur, sed ipsâ die de ea fiat commemoratio, quæ aliàs erat Octava, si Festum non fuerit translatum. Quod si Festum per totam Octavam transferri contigerit, illo anno celebratur sine Octava, nisi Titularis Ecclesiæ privilegio aliter fieri oporteat.

H. Breviùs dici posset, omne Duplex, quòd non est Titulus vel Dedicatio Ecclesiæ, aut Patronus, transferendum esse, si cum Festo vel Dominica primæ vel secundæ Classis occurrat.

I. Non autem die infra Octavam, quia hæc non est die impedita respectu Duplicium (nisi sit primæ, vel respectu priorumque, puta, quæ non sunt Patroni, Tituli, vel Dedicatio Ecclesiæ, etiam secundæ Classis Duplex) imò nec respectu Semiduplicium ad unum duntaxat diem proximè sequentem translatorum.

K. Quibus duobus Festis ob suam solemnitatem specialiter videtur hoc privilegium concessum; unde si aliud Festum, licet pariter foret Duplex primæ Classis, occurreret omnino transferendum id foret.

L. Unde si cum Duplicibus vel Dominicis primæ Classis vel aliâ die privilegiatâ omne Festum excludente occurrerent, similiter transferri deberent.

II. Si in die Octava alicujus Festi habentis Octavam occurrat aliquod Festum Duplex ex Majoribus suprâ in Rubrica de Commemorationibus enumeratis, *m.* fiat de Festo cum commemoratione diei Octavæ; exceptâ die Octava Nativitatis Domini & Epiphaniæ, in quibus non fit de aliquo Festo, *n.* sed transfertur in primam diem similiter non impeditam. Si autem non fuerit ex prædictis Festis; fiat de Octava, & Festum transferatur, ut suprâ. *o.*

M. Per majora hîc intelliguntur Festa primæ ac secundæ Classis; quæ solemnia alibi vocantur.

N. Quia dies Octava Nativitatis est Festum Circumcisionis, & principium novi anni: dies Octava Epiphaniæ autem continet Evangelium & Mysterium de Baptismo Christi; atque adeò utrumque meritò celebrari debet.

O. Ob quam causam putabant aliqui Octavas has Majoribus Duplicibus per annum annumerandas esse; sed hoc dici non potest, quia Majora Duplicia semper præferuntur Minoribus Duplicibus, non item Octavæ, utpote quæ in concursu cum Duplici dividunt Vesperas cum illo, nisi sint Christi Domini Octavæ; unde habent se Octavæ respectu Duplicium Minorum, sicut Dominicæ respectu Semiduplicium, quæ & ipsæ licet in occurſu Semiduplicibus præferantur, uti & in concursu secundarum Vesperarum; in concursu tamen cum Semiduplici præcedente dividunt primas Vesperas cum illo, atque ideo inter Semiduplicia numerantur.

III. Si aliquod Festum Duplex infra Octavam occurrens, alio Majori Festo Duplici impediatur; transferatur in primam diem similiter non impeditam, *p.* & in eo fiat commemoratio de Octava.

P. Nisi Octava, in quam cadit, sit primæ vel secundæ Classis; tunc enim ultra illam transferri debet.

IV. Si in alijs Dominicis à supradictis *q.* occurrat Festum Duplex, non transfertur, ut dictum est in Rubrica de Commemorationibus.

Q. Hoc est, si in Dominicam, quæ non sit primæ vel secundæ Classis, cadat.

V. Festum Semiduplex occurrens diebus supradictis; *r.* & infra Octavam Corporis Christi, & alijs Dominicis per annum, transfertur in primam diem simili Officio *s.* non impeditam: occurrens verò in Dominicis infra illas Octavas, in quibus fit de Festis occurrentibus *t.* (ut dictum est in Rubrica de Octavis) transfertur in sequentem diem cum commemoratione Octavæ; quæ *u.* si fuerit alio Festo Duplici vel Semiduplici impedita, prædictum

Festum

Festum Semiduplex veniens in Dominica, x. transferatur post Octavam, ita ut Festum Semiduplex infra Octavam occurrens non transferatur, nisi proximè sequentem diem.

R. Duplicibus intellige, aut Octavis primæ, secundæ, tertix Classis.

S. Id est, novem Lectionum.

T. Quales sunt omnes & solæ Octavæ quartæ Classis, spectu Semiduplicis.

V. Dies proximè sequens.

X. Eadem est ratio de Semiduplici cum alio die infra Octavam, quàm Dominica occurrente; nam & tunc Semiduplex transfertur in sequentem diem; verùm hæc Rubrica intelligenda est de solis Festis ex præcepto, non autem de Festis ad libitum celebrandis; de his enim speciale est decretum à S. D. N. Clemente X. in hæc verba editum: *Quamvis Sacra Rituum Congregatio die 18. Julij 1671. Adhibuit, an de Sanctis ad libitum fieri possit Translatio, respondit affirmativè; nihilominus eadem Congregatio die 2. Decembris, priore decreto non obstante, censuit, in futurum Officia Sanctorum ad libitum non esse transferenda, quando dies Festivitatum sunt impediti die Dominico, aut aliquo die Festorum mobilium, si Sanctissimo visum fuerit; & de prædicta Sanctitas sua sensum eiusdem Sacra Congregationis approbavit, & confirmavit, & in posterum ita iussit. 20. Dec. 1673.* Cuius quod tamen decretum, nonnulli dubitârunt, an per hæc Festiva mobilia etiam dies infra Octavam, vel ipsæ dies Octavæ etiam intelligantur? Ratio dubitandi est, quòd dies infra Octavam propriè non vocentur Festa, atque adeò illo decreto Clementis comprehensa censeri non posse videantur. Verùm probabilius videtur, etiam ipsos dicto decreto includi, cum ipsorum continuatio Festi, atque adeò meritò etiam eodem quoque hoc cum Festo ipso privilegio gaudeant. Neque obstat, quòd communiter non Festi, sed speciali nomine dies infra Octavam appellantur; per hoc enim solùm probatur eos non esse Festa strictè accepta, prout scilicet hæc significant dies peculiaribus nominibus Feriæ, Dominicæ, diei infra Octavam non expressos; non autem probat, eos non posse Festa

accepta, prout scilicet hæc præcisè significant diem, de quo Officium aut Commemoratio ab Ecclesia celebratur, vocari; alioqui sanè nec dies Cinerum, nec Dominica Septuagesimæ, in Tabula Temporaria Festorum mobilium poni debuisset, cum nec ipsa strictè loquendo Festum dici queant.

VI. Si duo vel plura Festa novem Lectionum simul eodem die veniant, fiat Officium de Majori, id est, de Duplici, & Semiduplicia transferantur. *z.* At si omnia fuerint Duplicia, vel omnia Semiduplicia, fiat de digniori seu solemniore, &, quæ minoris solemnitatis sunt, transferantur. *a.*

Z. Nisi Semiduplicia talia privilegiata sint, uti sunt Vigilia Epiphaniæ & Pentecostes.

A. Solemnius autem, & dignius hoc loco censetur, quod in Litanijs Majoribus ordine præcedit, exceptis Sanctis Veteris Testamenti, à S. Joanne Baptista, qui ex speciali privilegio Apostolis ab Ecclesia præfertur, distinctis, quos Gavantus s. 5. c. 18. n. 7. Apostolis postponendos censet, nullam tamen addens causam hujus prælationis; unde meritò eorum perinde, ut Sanctorum Novi Testamenti dignitas secundum communem regulam metienda est.

VII. Si plura Festa novem Lectionum transferenda sint, priùs transferatur Duplex, quàm Semiduplex; *b.* & inter plura Duplicia, quod est magis solemne, semper priùs transferatur, & priùs celebretur; *c.* alioqui si sunt æqualia, *d.* unum ante aliud transferatur eo ordine, quo erant celebranda proprijs diebus. *e.*

B. Etiam si ordine temporis in Calendario antecedit Semiduplex.

C. Nam sola solemnitas in translatione attenditur, non autem dignitas, quæ unum Festum excedit alterum ejusdem Ordinis, id est, inter plura Duplicia communia non consideratur, an unum sit Martyris, vel Confessoris &c. sed tantum an sit Duplex majoris & altioris Classis.

D. Quoad Classem.

Instruct. II.

I

E. Id

E. Id est, ordine, quo in Calendario præcedunt.

VIII. Festum Simplex nunquam transfertur, sed si de eo non fieri potest Officium, fiat commemoratio, ut dictum est in Rubrica de commemorationibus; si autem venerit in illis diebus, in quibus Simplici nulla fit commemoratio, *f.* eo anno fit de eo ampliùs.

F. Id est, in Duplicibus primæ Classis.

IX. Si aliquod Festum novem Lectionum, quo annotatum est fieri commemorationem alius Sancti, transferatur propter advenientem Dominicam, vel aliud Festum majus, non tamen transfertur cum illo commemoratio illius Sancti in assignata, sed dicta commemoratio fit die suo in Dominica, vel die Festo, in quo fieri possit, cum non Lectione ejusdem, si propriam de vita Sancti habuerit: *g.* Festum verò novem Lectionum transfertur sine ulla ampliùs commemoratione Festi Simplicis prædicti. Quod etiam servatur in Commemorationibus occurrentibus in Vigilijs, cum de vigilia veniente in Dominica fit in Sabbato præcedenti; tunc enim commemoratio Festi Simplicis fit in Officio Vigiliæ, sed in Dominica.

G. Unde colligit Gavantus *f.* 3. c. 11. 34. si nona Lectione fit ex Communi Sanctorum desumpta, non esse dicendam in tali casu, uti in Festo S. Hermetis, quod in Festo S. Augustini occurrit, videre est.

TITULUS XI.

DE CONCURRENTIA OFFICII.

I. **C**oncurrentia Officij attendenda est semper in secundis Vesperis, quomodo sit ordinandum Officium consequenti die. Itaque cum die Officij

Officium aliquod cum alio concurrere, intelligitur de præcedenti in secundis Vesperis, cum sequenti in primis Vesperis. *h.*

H. Unde brevius dici potest Concurfus, quando duo Festa novem Lectionum se proximè sequentia eadem Vesperas exigunt.

II. Duplici ergo in secundis Vesperis concurrente cum alio sequenti Duplici in primis, si utraque sint ejusdem Solemnitatis, regulariter *i.* fit à Capitulo de sequenti cum commemoratione præcedentis, nisi aliud in propriis locis annotetur. Si verò non sunt ejusdem Solemnitatis, servetur differentia in Rubricis de commemorationibus & translatione Festorum assignata, ut scilicet Festa majora habeant primas & secundas Vesperas integras cum commemoratione Minorum, quando de eis fieri debet. *k.* Si autem post aliquod Festum ex ijs, quæ in secundo ordine posita sunt in Rubrica de commemorationibus, sequatur immediatè aliud ex solemnibus Majoribus, Vesperæ erunt de sequenti cum commemoratione præcedentis. Inter Festa æqualis Solemnitatis servetur hic ordo, ut Festa Domini præferantur omnibus alijs, & habeant utrasque Vesperas integras; sicuti Festa B. MARIÆ, Festis Sanctorum. Item Festa Angelorum & Apostolorum ceteris alijs; & Festa illorum Sanctorum, qui in propriis locis vel Ecclesiis solemniter celebrantur, alijs in Kalendario descriptis.

I. Nam interdum ex speciali causa integræ Vesperæ uni conceduntur, uti in secundis Vesperis SS. Joannis & Pauli concurrentibus cum Octava S. Joannis Baptistæ 26. Junij videre est.

K. Uti fit, si Simplex aut dies infra Octavam cum Duplicibus per annum concurrunt.

III. Duplici verò concurrente cum Festo Semiduplici, cum Dominica, cum die infra Octavam cum Festo Simplici, & cum Officio B. MARIÆ Sabbato, omnia in secundis Vesperis fiunt de Duplici cum commemoratione illorum, *l.* nisi illud Duplex fuerit de ijs, quæ excipiuntur in Rubrica de commemorationibus, in quibus aliqua commemoratio omittuntur. *m.* Duplici etiam, & quocumque Festo novem Lectionum concurrente cum Feria, vel potius sequente Feria, omnia de Duplici, & nisi de Feria sequente. Sed si Festum celebretur in Adventu & Quadragesima, fit semper commemoratio de Feria, ut infra dicitur. Idem dicendum in Festis Simplicibus venientibus cum sequenti Festo novem Lectionum, de quibus etiam commemoratio fit non ratione concursus, sed quia eodem die occurrunt, ut dictum est in Rubrica de Commemorationibus.

L. Excipe casum, quo dies Octava cum Dominica privilegiata concurreret; in hoc enim casu, cum sequenti die Officium de Octava die fieri non posset, hoc ipso etiam Vespas haberi de illa non deceret, sed eadem vel de Dominica vel de Semiduplici antecedente usque ad Capitulum recitari deberent, ut notat Gavantus *l.* 3. *c.* 8. *n.* 13.

M. Uti sunt Duplicia primæ & secundæ Classis, de quibus supra dictum.

IV. Semiduplici Festo, Dominica, & die infra Octavam concurrentibus cum sequenti Duplice omnia de Duplici cum commemoratione illorum nisi Duplex fuerit ex numero Majorum, quæ supra in Rubrica de Commemorationibus numerata sunt in quibus nulla fit commemoratio præcedentis. Semiduplici Festo concurrente cum alio Semiduplice sequente, cum Dominica, vel cum die infra Octavam

vam, à Capitulo fit de sequenti, & commemoratio præcedentis, nisi aliter signetur. Semiduplici autem concurrente cum sequenti Festo Simplici, vel cum Officio B. *MARIÆ* in Sabbatho, omnia de Semiduplici cum commemoratione sequentis.

V. Dominica concurrente cum sequenti Festo Semiduplici, & cum die infra Octavam, vel cum Festo Simplici, omnia de Dominica, *n.* cum commemoratione sequentis.

N. Hic meritò dubitari potest, cur, si Dominica concurrat cum Semiduplici antecedente, dividat Vesperas: si autem concurrat cum sequenti, integras habeat? & respondet Gavantus *f. 3. c. 9. n. 7.* id fortè factum, quòd secundæ Vesperæ magis à concursu Populi frequententur, atque adeò magis deceat de Dominica dici; Psalmi autem Sabbatini plus ferialitatis, quàm festivitatis habeant, ideòque incongrui visi sunt, ut inter Dominicam & Festum Semiduplex intercederent; sed hæc ratio potius contrarium probaret, scilicet etiam in Sabbatho Psalmos Sabbati accipiendos esse, cum illi non ad Sabbathum, sed ad Dominicam pro primis Vesperis pertineant; & alioqui congruum videretur, ut, sicut alia Festa fori primas Vesperas integras plerumque habent, ita etiam Dominica habeat. Meritò ergo tota diversitas iterum in arbitrium Ecclesiæ refundenda est.

VI. Die infra Octavam concurrente cum sequente Dominica, vel Semiduplici, à Capitulo fit de sequenti cum commemoratione Octavæ. Dies Octava cum Simplici propriè non habet concursum, quia in sequenti die infra Octavam non fit de Simplici, nisi commemoratio, quæ & eadem ratione in præcedenti die infra Octavam fieri debet.

VII. Die Octava concurrente cum alia die Octava, à Capitulo fit de sequenti cum commemoratione præcedentis, exceptâ Octavâ Corporis Christi concurrente cum Octava S. Joannis Baptistæ, in

qua de sequenti fit tantum commemoratio; & quando aliter in propriis locis notatur. Die Octava concurrente cum sequenti Duplici minori etiam translato, à Capitulo fit de sequenti cum commemoratione Octavae. *o.* Concurrente verò cum sequenti duplici Majori etiam translato, totum Officium fit de sequenti cum commemoratione Octavae; excepta die Octava Epiphaniæ, Paschæ, Ascensionis, & Corporis Christi, in quibus de sequenti fit tantum commemoratio. *p.* Si autem sequens Festum, etiam translatum fuerit ex Solemrioribus supra enumeratis in Rubrica de Commemorationibus in secundo ordine, n. 6. totum Officium fit de sequenti cum commemoratione Octavae. *q.*

o. Ob quam causam dies Octava, ut supra dictum est inter Majora duplicia non numeratur; quia licet in occursum præferatur Minoribus Duplicibus, non tamen etiam in occursum antefertur.

p. Eò quòd hæ Octavae sint Festa Domini, quorum privilegium est, inquit Gavantus s. 3. c. 8. n. 23. ut aliis Duplicibus in occursum præferantur; sed cur non etiam ipsæ hæ Octavae, si cum alia die Octava cujusdam Sancti concurrant integras habent Vesperas, sed omnes, excepta Octava Corporis Christi, dividunt Vesperas, ut in hoc ipso paragrapho dicitur? iterum ergo ad voluntatem Ecclesiæ recurrendum est.

q. Multò magis autem hoc fieri convenit, si sequens Festum sit ex Solemrioribus primi Ordinis.

VIII. Simplex cum alio non potest concurrere in secundis Vesperis (licet cum ipso possit esse concursus in primis Vesperis *r.*) quia non habet secundas Vesperas, sed ejus Officium terminatur Nonam, & deinceps nihil fit de eo, nec commemoratio. Si sequatur aliud simplex, Psalmi erunt de Festis occurrente in Psalterio ad Vesperas, & à Capitulo

lo fit de sequenti Simplici sine ulla commemoratio-
ne præcedentis. Si sequatur Officium novem Lectio-
num, Vesperæ totæ erunt de eo sine ulla commemo-
ratione Simplicis præcedentis. Si nullum Festum
sequatur, subintrat Officium de Tempore, & Vesperæ
totæ erunt de Feria.

R. Saltem ratione dimidiarum Vesperarum, quas & Sim-
plex, & Festum novem Lectionum exigunt, licet illud huic
cedere debeat.

IX. Feria non potest concurrere cum alio Offi-
cio in secundis Vesperis; neque cum ipsa potest esse
concurfus in primis Vesperis, quia ejus Officium in-
cipit, & desinit, ubi desinit & incipit quodcunque
aliud Officium. Quamvis propriè (si ei dandum est
principium) sequente Feria post aliam Feriam ejus
Officium incipiat à Matutino, & terminetur sequen-
te aliâ Feriâ ad Completorium; & ideo, si Feria se-
quatur aliam Feriam, in Vesperis præcedentis Feriæ
nihil fit de sequenti, quoad ea, quæ in sequenti Fe-
ria sunt propria. Verbi gratiâ, si in Vesperis Feriæ
tertiæ ante Feriam quartam Cinerum fiat de Feria,
dicitur Oratio Dominicæ præcedentis, non autem
ea, quæ est propria in sequenti Feria quarta Cine-
rum; nec ante Orationem dicuntur Preces, quæ di-
cendæ sunt in dicta Feria quarta Cinerum. Quod
etiam fit, quando Feria per annum præcedit Feriam
Quatuor Temporum vel Vigiliam. Hâc enim ratio-
ne superiùs dictum est in concurrentia aliorum Of-
ficiorum, cum Feria nullum Officium concurrere,
& nihil fieri de Feria præcedenti, adveniente alio
Officio. Si autem de ea aliquando fieri debeat com-
memoratio in Vesperis, non fit ratione concursûs,
sed quia eo die, quo Officium Feriarum Adventûs

& Quadragesimæ impeditur, illarum commemoratio ratione Temporis ex præcepto Ecclesiæ præmitti non debet.

X. Cùm verò occurrit, ut Festum Simplex veniat in Feria quarta & sexta Quatuor Temporum, in Feria quarta Cinerum, & in Vigiliis, quibus jejunantur, Vesperæ antecedentes (nisi ea die celebratum sit Festum novem Lectionum s.) erunt in Feria communi per annum, non autem de sequenti ut dictum est, cum commemoratione Festi Simplicis in sequenti Feria occurrentis. Quod non debet fieri, quia sequens Feria habeat primas Vesperas, quia, cùm Festum Simplex in sequenti die non habeat Officium propter Feriam prædictam in eo occurrentem, nec etiam convenit, illud habere primas Vesperas in præcedenti die. Et eadem ratione, Festum Simplex occurrat Feriâ quintâ in Cœna Domini, in qua de eo non debet fieri commemoratio nulla etiam fiet commemoratio in Vesperis Ferie tertiæ præcedentis. t.

S. Ex quo textu refutatur sententia Gavanti s. 3. c. 8. dicens, quòd si occurrat dies Octava in die xvii. Decembris, in pridianis Vesperis nihil de Octava fieri debeat, quòd sequenti die Officium de ea dicendum non sit; Refutatur, inquam, quia, licet dies Octava amittat jus suum primas Vesperas, non tamen etiam dies infra Octavam præcedens, utpote dies novem Lectionum, jus suum amittit ad secundas Vesperas, quæ proinde de illa dici possunt, & debent.

T. Ex quibus omnibus toto hoc Titulo claritatis gratia fusissimè dictis patet, omnia, quæ de Concurrentia duo Festa aut Octavæ inæqualis Classis concurrant, Vesperæ integræ digniori cedant; si verò æqualia concurrant, cedant Vesperas, exceptâ Dominicâ in secundis Vesperis & Semiduplici æquali, & Octavâ die Nativitatis, Epiphaniæ

Paschæ, & Ascensionis Christi, quæ æqualibus Duplicibus in concursu præferuntur.

TITULUS XII.

DE ORDINANDO OFFICIO EX PRÆDICTIS RVBRICIS.

I. **S**I quis velit ex supradictis Rubricis ordinare Officium occurrentis diei, videat in Kalendario, & in Tabula Festorum mobilium, *u.* de quo fiat Officium sequenti die, & ut invenerit esse faciendum, sic ordinabit illud in Vesperis.

v. Quæ immediatè ante Kalendarium in Breviario posita est, & Tabula Temporaria Festorum mobilium vocatur, eò quòd ibidem indicetur pro singulis annis subsequenter, quo mense & die Festa quædam nulli certo mensi aut diei mensis affixa, puta Septuagesima, Dies Cinerum, Pascha, Ascensio, Pentecostes, Festum Corporis Christi ponantur.

II. Si ordinandum Officium sit de Tempore, id est, de Dominica vel Feria, recurrendum est semper ad Psalterium, ubi ordinatè ponitur, quod est commune Officij de Tempore, cum distributione Psalmorum; & ad Proprium de Tempore, ubi Lectiones & Responsorialia, quædam Antiphonæ & Orationes ponuntur, quæ desunt in Psalterio. Invitatorium, Hymni, Capitula, Versus, Responsorialia Brevia, & Antiphonæ, quæ diversis temporibus ponuntur in Proprio, dicuntur loco eorum, quæ sunt in Psalterio: *x.* cum verò Propria non fuerint, dicuntur, ut in Psalterio.

x. Unde hoc Proprium dicturo Officium, ab initio statim inspiciendum erit, nisi aliunde ipsi certò constet, nihil ibi Proprium contineri.

III. Si Officium sit ordinandum de Sancto, recurrendum est semper ad Commune Sanctorum

(nisi Proprium habeat in Proprio Sanctorum ubi pro qualitate *a.* Festi, si novem Lectionum est, Duplex vel Semiduplex fuerit, omnia ordinantur, illis exceptis, quæ propria suis locis ponuntur. Si Festum fuerit trium Lectionum (Nocturno Feriæ & Lectionibus *b.* exceptis) sumuntur de eodem Communi. Tres Lectiones primi Nocturni in Officio novem Lectionum, & prima & secunda Lectio, vel prima tantum in Officio de Tempore, nisi alia in Propriis locis ponantur. *c.*

Z. Quod proin similiter ante omnia post Kalendarium inspiciendum est.

A. Id est, dignitate; & eo ordine, qui in Litanij Memorabilibus observatur.

B. Quæ ex Psalterio & Proprio de Tempore sumendæ sũt.

C. Uti in Vigiliis maximè contingit.

IV. In majoribus Solemnitatibus & Festis per annum, totum Officium ordinatur, ut in propriis locis ponitur. *e.*

E. Id est, Festa Domini in Proprio de Tempore; Festa Sanctorum verò (illis, quæ infra Octavam Nativitatis ponuntur, eò quòd ordinarias leges non sequantur, exceptis in Proprio Sanctorum.

V. In Festis B. MARIÆ (omissis illis, quæ propria in illis habentur) Hymni, novem Psalmi, alia quædam requirenda sunt ex Communi Officio parvo, circa finem Breviarij.

VI. Modus inchoandi Officium, dicendi Invocatorium, Hymnos, Antiphonas & Versus, habetur in principio Psalterij. Cùm verò Antiphonæ duplicandæ sunt, dicuntur integræ ante Psalmum sicut in fine Psalmi.

VII. M.

VII. Modus dicendi Absolutiones & Benedictiones ante Lectiones, legendi & terminandi Lectiones, dicendi Responsoria post Lectiones, Responsoria brevia post Capitula, habetur in prima Dominica de Adventu.

VIII. Quomodo sit inchoandum & terminandum Officium per Horas, habetur in Psalterio. f. Quomodo terminandum per Antiphonas B. MARIÆ, habetur in fine Completorij.

F. Excepto casu, quo singulæ Horæ minores privatim dicerentur, tunc enim Hora quævis per Orationem Dominicam terminanda foret, id quod non in Psalterio, sed infra titulo 16. & 32. dicitur.

IX. Sed ut hæc omnia facilius habeantur, positæ sunt sequentes Rubricæ de singulis Horis, earumque partibus distinctè cognoscendis.

TITULUS XIII.

DE MATUTINO.

I. **A**D Matutinum g hæc per ordinem regulariter dicuntur, secundum diversitatem Officij, nisi aliter in quibusdam diebus h. notetur. *Pater noster*, *Ave MARIA*, *Credo*, omnia secretò. Deinde clarâ voce Hebdomadarius i. dicit: *Domine Labia mea &c.* pollice signando sibi os signo Crucis: *DEVS in Adjutorium* manu extensâ signando se signo Crucis à fronte ad pectus, & à sinistro humero usque ad dextrum (quod servatur in principio k. omnium Horarum, cum dicitur *DEVS in Adjutorium*) cum *Gloria Patri* & aliis, ut in principio Psalterij. Deinde dicitur Invitatorium conveniens Officio de Tempore vel Sancto l. quod dicitur cum Psalmo *Venite exultemus* eo modo, quo in Psalterij

principio, describitur dicto Psalmo, & repetito Invitatorio dicitur Hymnus, qui Officio de Tempore vel de Sancto convenit.

G. Sic dictum, eò quòd ordinariè matutino tempore dicitur.

H. Uti in Officio Defunctorum, & triduo ultimo Sacre Hebdomadæ contingit.

I. Sic vocatur, qui per hebdomadam initium facere debet Officio, & Capitula atque Orationes canere.

K. Ergo non in medio facienda Crux est, etiamsi idem Versus dicatur.

L. Omittitur hoc Invitatorium in Festo Epiphaniæ, & triduo ultimo Sacre Hebdomadæ, & quando in Officio Defunctorum unum tantum Nocturnum dicitur. Omissio autem Invitatorio etiam Psalmus *Venite* cum Hymno sequenti omittitur.

II. Postea in Duplicibus & Semiduplicibus dicuntur novem Psalmi (sed in Dominicis plures, ut in Psalterio) cum suis Antiphonis & Versibus, quæ Tempori vel Festo conveniunt, & totidem Lectiones cum octo Responsoriis, aliquando cum novem, ut suis locis ponitur per tres Nocturnos distinctos hoc modo.

III. In primo Nocturno *m.* dicuntur tres Psalmi cum tribus Antiphonis, post singulos Psalmos una Antiphona, sed tempore Paschali, id est, à Dominica in Albis usque ad Pentecosten *n.* (præterquam in Officio Ascensionis Domini) tres Psalmi cujusque Nocturni dicuntur sub una Antiphona, & in fine cujusque Nocturni dicitur Versus *o.* postea *Pater noster p. Et ne nos. Absolutio. Exaudi. Benedictio Benedictione perpetua* & aliæ ad singulas Lectiones, ut in prima Dominica Adventûs ordinantur. Deinde leguntur tres Lectiones de Scriprura, quæ per Ordinem in Officio de Tempore occur-

runt, (nisi aliæ assignentur 9.) & ad singulas Lectiones dicitur unum Responsorium conveniens Officio : Si de Tempore, ut in Proprio de Tempore ; Si de Sancto , ut in Proprio Sanctorum ; alioquin ut in Communi , etiamsi Lectiones primi Nocturni sint de Scriptura Officij de Tempore.

M. Sic dicto, quia Antiqui noctu tres Vigiliæ observabant, & distinguebant; quartæ verò Vigiliæ Laudes servabant, uti Gavantus l. 4. c. 1. n. 9. notat.

N. Intellige quoad Antiphonas, nam quoad alia tempus Paschale usque ad Sabbati post Pentecosten Vesperas exclusivè durat.

O. Sic dictus, eò quòd per illum ad DEUM vertamur, & debitam intentionem renovemus, uti iterum Gavantus l. c. n. 13. notat.

P. Secretò in Choro usque ad *Et ne nos &c.*

Q. Uti fit in Duplicibus primæ Classis, & Festis in Feria majore aut Vigilia occurrentibus.

IV. In fine ultimi Responsorij cujuscunque Nocturni dicitur *Gloria Patri* cum repetitione partis Responsorij eo modo, quo notatur in tertio Responsorio primæ Dominicæ in Adventu, nisi aliter in propriis locis notetur. r.

R. Uti fit in triduo ultimo Sacræ Hebdomadæ & Officio Defunctorum, in quibus non dicitur hoc *Gloria Patri*.

V. In secundo Nocturno dicuntur alij tres Psalmi, Antiphonæ, Versus, *Pater noster*, Absolutio *Ipsius pietas*, & ei consequentes Benedictiones, ut in dicta Dominica prima de Adventu: tres Lectiones de aliquo Sermone, aut de vita illius Sancti, de quo fit Officium, & ad quamlibet Lectionem unum Responsorium.

VI. In tertio Nocturno alij tres Psalmi cum Antiphonis, ut suprà: post tertiam Antiphonam Versus *Pater noster*, Absolutio *A vinculis*, & Benedictiones

nes

nes consequentes ad singulas Lectiones, quæ erunt de Homilia Evangelij de Tempore, vel de Festo, secundum qualitatem Officij, ut in eadem prima Dominica de Adventu ponuntur. Post septimam & octavam Lectionem dicitur Responsorium Officio conveniens, id est, post quamlibet unum, aliquando autem etiam dicitur post Nonam. s. ut suis locis notatur, & in fine ultimi Responsorij aut Octavi aut Noni dicitur *Gloria Patri*, ut supra, nisi aliter signetur. Si non dicitur nonum Responsorium, post ultimam Lectionem dicitur Hymnus *DEVM laudamus*.

s. Uti fit in Dominicis Adventus, & à Septuagesima usque ad Pascha.

VII. In Officio trium Lectionum ad Matutinum *Pater noster*, *Ave MARIA*, *Credo*, *Domine Labia*, Invitatorium, & Hymnus in Feriali Officio, si non sint in Proprio de Tempore, dicuntur ut in Psalterio: In Festis de Festo, ut in Communi Sanctorum; deinde Nocturnum Ferialis, ut in Psalterio, id est, duodecim Psalmi cum sex Antiphonis, & Tempore Paschali cum una Antiphona, Alleluja: qui dicuntur tam in Officio Feriali, quam in Festis Simplicibus.

VIII. Post Psalmos & Antiphonas dicuntur Versus in Feriali Officio, ut in Psalterio: in Festis, ut in Communi Sanctorum; qui in Festis sumitur secundum Ferialis ex Nocturno Communis, unde sumuntur Responsorialia, ut dicitur infra in Rubricis de Versibus & Responsorialibus. t. Post Versum dicitur *Pater noster*, Absolutio, & Benedictiones, ut habetur infra in Rubricis de Absolutionibus & Benedictionibus. Tres Lectiones (si non adsit Homilia) singulæ in Feriali Officio dicuntur de Scriptura, quæ

eo die

eo die occurrit in Proprio de Tempore: si adfit Homilia, singulæ tres de Homilia. In Festis prima & secunda de eadem Scriptura, tertia de Sancto. Si fuerint duæ Lectiones de Sancto, prima tantùm erit de Scriptura. *u.*

T. De facto autem in singulis Ferijs post Psalmos & Verficulos de Tempore sunt descripti.

V. Nisi ex tribus unam facere placeat.

IX. Post singulas Lectiones in Ferijs, extra Tempus Paschale, dicitur unum Responsorium, ita ut dicantur tria Responsorialia; tempore Paschali verò & in Festis duo tantùm Responsorialia dicuntur, scilicet post primam & secundam Lectionem tantùm. In fine ultimi Responsorij, secundi scilicet, aut tertij dicitur *Gloria Patri* cum repetitione partis Responsorij, nisi aliud notetur. Quæ Responsorialia in Officio de Sanctis sumuntur ex Communi Sanctorum; ex Feriali Officio, ex Dominicis, quando propria per Ferias non distribuuntur, ordine descripto in Rubricis de Responsorialibus. Quando non dicitur tertium Responsorium, post tertiam Lectionem dicitur *Te DEVM laudamus.*

TITULUS XIV.

DE LAUDIBVS.

I. AD Laudes x. dicto Hymno *Te DEVM*, vel ultimo Responsorio; Hebdomadarius absolute dicit: *DEVS in Adjutorium* ut supra. *z.* & dicuntur Psalmi, & Canticum *Benedicite* vel aliud, ut habetur in Feriali Officio extra Tempus Paschale cum Antiphonis Officio convenientibus. Qui Psalmi & Canticum in Dominicis per annum (exceptis Dominicis à Septuagesima usque ad Dominicam Pal-

Palmarum inclusivè) & in Feriali Officio Temporis Paschalis, ac in Festis tam novem, quam trium Lectionum dicuntur de Dominica, ut in Psalterio. In prædictis verò Dominicis à Septuagesima usque ad Dominicam Palmarum inclusivè dicuntur, ut suis locis ponitur. In Feriali Officio per annum, extra Tempus Paschale, dicuntur ut in Psalterio.

X. Sic dictas, eò quòd Laudem divinam apertè & specialiter contineant.

Z. Intellige, si Laudes statim Matutino subjungantur; alioqui enim juxta communem sensum Authorum, teste P. Gobat tr. 5. n. 673. contra Azor. *Pater & Ave* recitandum est ante initium.

II. Antiphonæ in Dominicis, quando Propriæ non assignantur, dicuntur, ut in Psalterio. In Festis novem & trium Lectionum, si non assignantur propriæ, dicuntur de Communi. Post Psalmos dicitur Capitulum, Hymnus, Versus, Antiphona ad Canticum *Benedictus* cum eodem Cantico, & Oratio: omnia pro qualitate Officij de Tempore, vel de Festo.

III. Preces, quando dicendæ sunt, dicuntur ante primam Orationem. Commemorationes autem de Cruce, de S. MARIA, de Apostolis, de Patrono, & de Pace similiter, quando dicendæ sunt, dicuntur post Orationem, nisi alia commemoratio Festi simplicis occurrat, quæ semper prædictas commemorations præcedit, de quibus in proprijs Rubricis dicitur.

IV. Ante Orationem dicitur *Dominus vobiscum*, & *Oremus*: post ultimam Orationem repetitur *Dominus vobiscum*, deinde *Benedicamus Domino*, & *Versus Fidelium animæ*, *Pater noster*, *Dominus det nobis*

suam pacem, & Antiphona B. *MARIÆ*, ut habetur in fine Completorij. Alij tunc discedendum sit à Choro; alioquin in fine ultimæ Horæ, nisi sequatur Missa, vel Officium Defunctorum, vel Psalmi Pœnitentiales, aut Litanæ *b.* ut in propria Rubrica dicitur.

A. Et in fine illius Versus *Divinum auxilium maneat, semper nobiscum.*

B. Tunc enim statim post *Benedicamus*, omisso Versu *Fidelium* inchoantur illæ Missæ, vel Psalmi, vel Litanæ, aut Officia.

TITULUS XV.

DE PRIMÆ.

I. **A**D Primam *Pater noster, Ave MARIA, Credo, DEVS in adjutorium, Hymnus Jam lucis.* Deinde inchoatur Antiphona, quæ convenit. Sumuntur autem Antiphonæ in Festis ad omnes Horas ex Laudibus per ordinem, quartâ prætermisâ, ut dicitur infra in Rubrica de Antiphonis. Postea dicuntur Psalmi, qui in Dominicis & Ferijs dicuntur ut in Psalterio. In Festis autem & tempore Paschali tres tantum, ut etiam ibi annotatur.

II. Post Antiphonam dicitur Capitulum *Regi sæculorum.* In Feriali Officio extra tempus Paschale dicitur Capitulum *Pacem.* Deinde Responsorium breve *Christe Fili DEI.* Post Responsorium breve in Officio Duplici, & infra Octavas, statim dicitur Oratio *Domine DEVS Omnipotens.* In alio Officio dicitur *Kyrie eleison* cum reliquis Precibus, omnia ut in Psalterio. Ad Versum autem *Adjutorium* Hebdomadarius signat se signo Crucis à fronte ad petus. Quando aliquis solus recitat Officium, semel

Instruct. II.

K

tan-

tantum dicit *Confiteor*, omissis illis verbis: *Tibi Pater, vel Vobis Fratres, & Te Pater, Vos Fratres*. Et similiter dicit *Misereatur nostri, perducatur nos, peccatis nostris*; quod etiam servatur ad Completorium. In Feriali Officio, quando dictæ sunt Preces ad Laudes, adduntur aliæ Preces, ut ibidem in Psalterio.

III. Post Orationem Primæ, vel, si dicatur Officium B. MARIÆ, post illius Orationem, dicto *Benedicamus*, in Choro legitur Martyrologium, deinde dicitur *Pretiosa* cum reliquis, quæ etiam dicantur ab ijs, qui extra Chorum non legerint Martyrologium. In fine ad Absolutionem Capituli in Festis, & aliquibus diebus pro lectione brevi dicitur Capitulum Nonæ, si adsit proprium; alioquin de Communi: alio tempore tam in Dominicis, quam Ferijs Lectio brevis Officio illius Temporis in Proprio assignatur.

C. Martyrologium sic dictum, quia Catalogum Sanctorum, sed Martyrum præcipue continet, de quibus jam olim, teste S. Augustino, quotidie ad Altare commemoratio fiebat, ideoque pridie recitabantur eorum, quorum Natalitia sequenti die recolenda erant, nomina. Porro rectè notat Gavantus l. 1. c. 21. n. 8. omnes quidem Leges initio Martyrologij descriptas, sed quartam & sextam præcipue, diligenter observandas esse, ut scilicet is, de quo Officium dicendum est, primo loco ponatur, secundo ij, de quibus commemoratio facienda est. Translato autem Festo alicujus Sancti, non fit translatio etiam in lectione Martyrologij, nisi in casibus in ipso Martyrologio expressis. Sed & Vigiliâ translata in Sabbatum, non anticipatur Lectio de Vigilia in Martyrologio, licet anticipetur Officium cum jejuniis. Quomodo autem nomina quædam difficiliora in Martyrologio contenta pronuntiari debeant, rectius in fine hujus Instructionis per specialem Catalogum indicabitur.

TITU

TITULUS XVI.

DE HORIS, TERTIA, SEXTA,
ET NONA.

I. **A**D Tertiam, Sextam, & Nonam ante singulas Horas dicitur *Pater noster*, *Ave MARIA*, *DEVS in adjutorium*, Hymnus & Psalmi, ut in Psalterio: Antiphonæ secundum Officij qualitatem, ordine, quo suprâ. Dictis Psalmis & Antiphonâ dicitur Capitulum, & Responsorium breve pro qualitate Officij, quæ in Dominicis & Ferijs, quando non habentur propria in Proprio de Tempore, dicuntur ut in Psalterio: in Festis, si in Proprio Sanctorum non sunt propria, sumuntur de Communi. Post Responsorium breve dicitur *Dominus vobiscum* & Oratio, quæ habetur in Proprio de Tempore; si autem sit de Sancto, ut in Proprio Sanctorum, alioquin in Communi.

II. Post Orationem repetitur *Dominus vobiscum*, & dicitur, *Benedicamus Domino*, *Fidelium animæ*, & *Pater noster* secretò, ut infra in Rubrica de Oratione Dominica explicatur.

TITULUS XVII.

DE VESPERIS.

I. **A**D Vesperas *Pater noster*, *Ave MARIA*, *DEVS in adjutorium*. Deinde dicuntur quinque Psalmi cum quinque Antiphonis, ut in Proprio aut Communi Sanctorum signantur. *d.* In Dominicis autem & Ferijs Antiphonæ & Psalmi semper dicuntur, ut in Psalterio (ubi etiam tempore Paschali Psalmi dicuntur sub una Antiphona Alleluja)

nisi aliæ propriæ Antiphonæ vel Psalmi (ut in Dominicis Adventûs , & triduo ante Pascha) assignentur.

D. Et communiter ex Laudibus desumuntur , addito Alleluja tempore Paschali , nisi jam antè unum habuerit ; tunc enim duplicate illud non oportet.

II. Post Psalmos & Antiphonas dicitur Capitulum , Hymnus , Versus , Antiphona ad *Magnificat* , cum eodem Cantico , & Oratio , omnia de Tempore vel de Sancto pro qualitate Officij.

III. Preces , quando dicendæ sunt , dicuntur ante Orationem ; Commemorationes verò de Cruce , S. MARIA , Apostolis , Patrono , & Pace post Orationem , ut in proprijs Rubricis habetur. Terminatur autem Officium Vesperarum , ut in alijs Horis. e.

E. Id est , per *Pater noster* , si privatim dicantur ; si verò publicè , per Antiphonam B. Virginis , nisi aliud Officium sequatur.

TITULUS XVIII.

DE COMPLETORIO.

I. **A**D Completorium absolutè dicitur Lectio brevis , ut in Psalterio. Deinde *Pater noster* , *Confiteor* , *Misereatur* , *Indulgentiam* , *Converte* , *DEVS in adiutorium* , Antiphona , Psalmi , Hymnus , Capitulum cum Antiphona , omnia , ut in fine Psalterij , & post Antiphonam in Duplicibus & infra Octavas dicitur Oratio ; in alijs autem Officijs ante Orationem dicitur *Kyrie eleison* cum reliquis Precibus , ut ibidem in Psalterio. f.

F. Quibus tamen tempore Paschali non additur Alleluja.

II. Post Verbum *Benedicat & custodiat nos* dicitur

tur una ex Antiphonis B. MARIÆ cum Versiculo & Oratione, ut ibidem: & dicto Versu *Divinum auxilium*, dicitur secretò *Pater noster*, *Ave MARIA*, *Credo*. g.

G. Quibus alij addunt Psalmum *Laudate Dominum omnes Gentes*: vel Orationem *Sacrosancta & individua Trinitati* ad lucrandas Indulgentias subjungunt.

TITULUS XIX.

DE INVITATORIO.

I. Invitatorium *h.* semper dicitur in omni Officio ad Matutinum cum Psalmo *Venite exultemus*, ordine in principio Psalmi præscripto, sed variatur pro Officij qualitate, ut in Psalterio & Proprio de Tempore, ac in Proprio & Communi Sanctorum.

H. Sic dictum, quia per illud Homines ad confitendum Domino invitantur.

II. Non dicitur in die Epiphaniæ *i.* nec in triduo ante Pascha; *k.* ut suis locis notatur: nec in Officio Defunctorum per annum *l.* excepto die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, ac in die obitus seu Depositionis Defunctorum. *m.*

I. Quia Magi à nemine invitati venerunt ad Christum adorandum.

K. Quia tunc Apostoli, qui alios invitare debuerant, dispersi fuerant.

L. Quia, ut inquit Gavantus l. 9. c. 2. n. 12. in hoc Officio Exequias Christi in Passione fieri solitas imitamur.

M. Quibus etiam diem Tertium, Septimum, ac Trigesimum addit Gavantus l. c. eò quòd & hi solemniter peragantur; ad solemnitatem autem deceat plures invitari.

TITULUS XX.

DE HYMNIS.

I. **H**ymni *n.* semper dicuntur in qualibet hora, præterquam à triduo ante Pascha, usque ad Vesperas Sabbati in Albis exclusivè, & præterquam in Officio Defunctorum.

N. Sic dicti, quia Laudes DEI continent. Unde & Christus Matth. 26. post institutionem SS. Sacramenti Hymno dicto exivit in montem Oliveti.

II. Ad Matutinum Hymnus dicitur post Psalmum *Venite*, repetito Invitatorio, præterquam in die Epiphaniæ. Ad Laudes & Vesperas dicitur post Capitulum; ad Horas ante Psalmos, ad Completorium post Psalmos & Antiphonam.

III. Dicuntur autem in Officio de Tempore, ut in Psalterio, quando proprii Hymni in Proprio de Tempore non adsunt; qui Hymni de Psalterio in Dominicis & Ferijs assignati dicuntur ab Octava Pentecostes usque ad Adventum (Dominica infra Octavam Corporis Christi exceptâ) & ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam primam Quadragesimæ exclusivè. In Officio de Sanctis dicuntur, ut in Comuni Sanctorum, nisi Proprii in Proprio Sanctorum habeantur.

IV. In Nativitate Domini usque ad Epiphaniam, in Festo Corporis Christi, & per Octavam, & quandoque fit Officium B. MARIÆ tam novem, quam trium Lectionum *o.* etiam tempore Paschali, in fine omnium Hymnorum (præterquam in fine Hymni *Ave maris Stella*, & Hymni ad Laudes in Festo Corporis Christi, qui habet ultimum Versum proprium) dicitur: *IESU tibi sit gloria, qui natus es*

de Virgine, ut in ejus Officio parvo, etiamsi dicantur Hymni de Sanctis, qui infra Octavas prædictas celebrantur, dummodo Hymni illi sint ejusdem Metri. *p.* nec habeant ultimum Versum proprium, ut Hymnus S. Crucis ad Vesperas, & plurimorum Martyrum ad Matutinum.

O. Etiamsi non totum Officium, sed tantum commemoratio de ea fieri debeat, ut si ante Sabbatum Feriâ sextâ Festum novem Lectionum incidat; tunc enim, ut Gavantus l. 5. c. 6. n. 15. ex libello Officiorum PP. Discalceatorum à Sacra Congregatione Rituum approbato probat, & ex inferius dictis hoc ipso paragrapho colligitur, adhuc in Vesperis & Completorio hic Versus variari debet.

p. Id est, Dimetri Jambî; nam tales sunt & Strophæ istæ, quæ substituuntur.

V. In Epiphania Domini, & per Octavam in fine omnium Hymnorum dicitur: *IESV tibi sit gloria, qui apparuisti Gentibus.*

VI. A Dominica in Albis usque ad Ascensionem in Pentecoste, & per Octavam, in fine omnium Hymnorum dicitur: *DEO Patri sit gloria, & Filio, qui à mortuis;* etiam in Festis Sanctorum, eodem tempore Paschali occurrentium, dummodo Hymni sint ejusdem Metri, nec habeant ultimum Versum proprium, qui non mutatur, ut supra.

VII. In Ascensione autem usque ad Pentecosten (præterquam in Hymno: *Salutis humanæ Sator*) dicitur: *IESV tibi sit gloria, qui Victor in cælum redis;* similiter etiam in Festis tunc occurrentibus.

VIII. In Transfiguratione Domini dicitur: *IESV tibi sit gloria, qui te revelas parvulis;* alijs temporibus terminantur Hymni, ut suis locis ponitur.

TITULUS XXI.

DE ANTIPHONIS.

I. **A** Domnes Horas nocturnas & diurnas semper cum Psalmis dicuntur Antiphonæ, q. ut in Psalterio, quæ cum Psalmis positæ in Vesperis Dominicæ & Feriarum, in Completorio, & in Nocturnis (etiam quando fit Officium de Festo trium Lectionum, id est, Simplici) nunquam mutantur, nisi tempore Paschali, in quo dicitur una tantum Antiphona *Alleluja*: excepto etiam tempore Adventus, in quo ad Vesperas & Nocturnos Dominicæ ponuntur Antiphonæ propriæ. In Laudibus & aliis Horis mutantur pro diversitate Temporum, ut in Proprio de Tempore habentur: cum verò non assignantur propriæ, semper dicuntur, quæ positæ sunt in Psalterio.

Q. Quæ idem juxta Alcuinum sonant, ac vox opposita seu contrasonans; aut vox reciproca juxta Amalarium apud Gavantum s. 5. c. 7. n. 1. ubi addit, per Antiphonam hoc loco Versum quemdam, qui ab uno unius Chori inchoatur, & ad cuius Symphoniam Psalmus per duos Choros cantatur, sicque ipsi Chori duo per illam quasi conjunguntur intelligi.

II. Antiphonæ, quæ in Proprio de Tempore in Sabbatis ponuntur ad *Magnificat*, pro prima Dominica alicujus mensis, sumendæ sunt ex ea Dominica, quæ est proximior Kalendis, vel est in Kalendis illius mensis, ut dictum est supra in Rubrica de Dominicis, ac etiam in Rubrica mensis Augusti: & semper in Sabbato ponitur Antiphona ad *Magnificat*, quæ contigua est libro Scripturæ in Dominica ponendo.

III. In Festis novem Lectionum ad Vesperas dicuntur

cuntur Antiphonæ ex Laudibus, nisi propriæ in Vesperis assignentur. Ad Horas similiter tam in Officio de Tempore, quàm de Sanctis, quando habentur propriæ in Laudibus, & aliæ propriæ non fuerint ad Horas, sumuntur ex Laudibus quartâ prætermisâ, hoc ordine: Ad Primam prima: ad Tertiam secunda: ad Sextam tertia: ad Nonam quinta.

IV. In Ferijs Adventûs, quæ non habent in Laudibus Antiphonas proprias, sumuntur ad Horas ex Laudibus Dominicæ præcedentis. Ubi verò in Laudibus Feriarum fuerint propriæ, sumuntur ex ipsis Laudibus.

V. Tempore Paschali in Officio tam novem Lectionum, quàm trium, Psalmi cujuslibet Nocturni dicuntur sub unica Antiphona, quæ Officio convenit, ut suis locis ponitur. Et in fine omnium Antiphonarum additur *Alleluja*, quando in illis non habetur. A Septuagesima usque ad Pascha, ubi habetur *Alleluja*, tacetur; neque aliud ejus loco dicitur.

VI. In Duplicibus ad Vesperas, Matutinum, & Laudes tantùm, Antiphonæ dicuntur ante Psalmos vel Cantica integræ, r. & post Psalmos vel Cantica integræ repetuntur: in alijs Horis, & in Officio non Duplici, in principio Psalmi vel Cantici inchoatur tantùm Antiphona, deinde in fine integra dicitur. Et quando Antiphona sumitur ex initio Psalmi vel Cantici, & incipit, sicut Psalmus vel Canticum, post Antiphonam non repetitur principium Psalmi vel Cantici, sed continuatur, quod sequitur in Psalmo vel Cantico ab eo loco, ubi secundùm Ritus diei desinit Antiphona, nisi discontinuetur per *Alleluja. s.*

R. Hoc enim proprium est solis Duplicibus, ut in cer-

tis Horis omnes Antiphonas duplicent; in una autem Hora unam Antiphonam duplicare etiam Simplicibus convenit, uti in Ferijs in decimam Septembrem, & subsequentes dies incidentibus videre est, quæ ante *Magnificat* integras dies Antiphonas ibidem assignatas petunt.

S. Sicut evenit in septimo Psalmo Officij de Dedicacione tempore Paschali recitati, tunc enim propter positum *Alleluja* in fine Antiphonæ, iterum Psalmus, *Qui habuit*, a principio inchoari debet. Et hoc, quod de Antiphonis modo dictum est, suo modo etiam in Invitatorio observandum est. Rectè tamen monet hoc loco Arnaudus, attendendum, ut in enuntiatione Antiphonarum initium illarum nunquam finis unius Syllabæ, neque ejusmodi, ut Orationem absurde præcidat.

VIII. Antiphonis proprijs tam in Officio de Tempore, quàm de Sanctis, semper cedunt, quæ habentur in Psalterio, & in Communi Sanctorum.

IX. Quando fit aliqua Commemoratio, semper dicitur Antiphona ante Orationem cum Versu, quæ sumitur ex Officio, quod convenit ei, de quo fit commemoratio: ita ut in Vesperis sumatur Antiphona, quæ assignatur ad *Magnificat*: in Laudibus, quæ ad *Benedictus* cum Versibus, qui habentur post Hymnum. t.

T. Intellige, nisi prius in Officio ipso jam sint dictæ, tunc enim mutari debent eo modo, qui supra in Titulo de Commemorationibus assignatus est.

X. Antiphonæ S. MARIE positæ in fine Completorij dicuntur, ut inferius in propria Rubrica disponetur. a.

A. Habent enim hæ Antiphonæ magnam à prioribus diversitatem, utpote quæ & longiores sunt, & non ad inchoandos Psalmos aut Cantica, sed ad Horas integras terminandas ordinantur, & ad solius B. Virginis Laudes spectant, ut per illam nostræ quodammodo Preces DEO offerantur, & intercessione illius cum nostris Precibus conjuncta efficaciores, ac DEO gratiores efficiantur.

TITULUS XXII.

DE PSALMIS.

I. Psalmi *b.* in Officio de Tempore per omnes Horas in Dominicis & Ferijs dicuntur eo modo, quo distributi sunt in Psalterio; nisi aliquando aliter in Proprio de Tempore signetur. In Festis autem dicuntur, ut in Proprio loco signantur; alioquin, ut in Communi Sanctorum.

B. Hos tantopere æstimavit S. Augustinus 28. *dist. qua* *ipsis*, ut dicere ausus sit, nomen Sacerdotis vix in eo constare, qui Psalterium (id est, librum Psalmos continentem) ignorat. De ijs fufius agens Gavantus l. 5. c. 6. c. 8. sex diversa capita ait explicanda venire, scilicet Vocabulum, Auctorem, Materiam, Ordinem, Cantum, Usum. *Vocabulum* quod attinet, Psalmus Græcis, idem Latinis significat, quod Cantus sive Sonus, qui fit manibus, pulsato Psalterio; aut etiam voce juxta illud Psalmi 33. *Bene psallite ei in vociferatione.* Vnde ferè idem est, quod Hymnus. *Auctor* eorum primarius est Spiritus Sanctus, secundarius David juxta S. Chrysostomum S. Augustinum, & alios. *Materia* Psalmorum est, ut sint quasi Compendium totius S. Scripturæ; quidquid enim Moyses vel in Historia tradidit; vel in Lege præcepit; & quidquid Prophetarum reliqui, vel exhortando ad virtutes, vel prædicando futura scripserunt, id ferè totum in Psalmis comprehenditur, ut Bellarminus & alij apud Gavantum l. c. n. 13. notant; præcipuè tamen *Laudes & Preces* divinas continet. *Ordo* triplex est, 1. *Historicus*, quo scilicet tempore quivis Psalmus sit compositus; & hic ordo difficulter haberi potest; hoc solum constat, omnes ante annum Mundi 3020. quo David mortuus est, compositos esse. 2. *Biblicus*, qui in Sacris Biblijs habetur, & juxta triplicem viam perfectionis in tres Quinquagenas divisus videtur, ut prima ad incipientes, secunda ad proficientes, tertia ad perfectos pertineat. 3. *Ecclesiasticus*, qui ab Ecclesia observatur, & in Breviario notatur; juxta quem Psalmi in Matutinales & Vespertinales dividuntur. *Cantus* ab Apostolis inchoatus, ab

initio modico flexu vocis constabat, sed paulatim auctus est, præsertim à S. Athanasio, ut S. Augustinus l. 10. Conf. c. 33. insinuat. *Alternus* autem S. Ambrosio præcipuè tribuitur & significat alternam Sanctorum ad bene operandum exhortationem. *Vsus* eorum potissimus est, ut Ecclesia per eorundem DEVM & Sanctos illius condignis Laudibus honoret, eorum Festa cum majori solemnitate celebret, variâsque ab ijs gratias ac beneficia petat, & impetret.

II. Psalmi ad Laudes de Dominica cum Canticis *Benedicite* dicuntur in omnibus Festis per annum & in Ferijs Temporis Paschalis.

III. Psalmus *Confitemini* dicitur ad Primam cum alijs Psalmis in Psalterio assignatis (quando Officium fit de Dominica, ut in Psalterio, c. etiam in Dominicis, quæ occurrunt infra Octavas Sanctorum) tertia Dominica post Pentecosten inclusivè usque ad Nativitatem Domini exclusivè: & à secunda Dominica post Epiphaniam usque ad Septuagesimam exclusivè: à Septuagesima autem usque ad Pascha ejus loco dicitur Psalmus *Dominus regnavit*, quia Psalmus *Confitemini* tunc dicitur ad Laudes post Psalmum *Miserere*, ut suo loco ponitur. In Dominicis verò Temporis Paschalis, à Dominica in Albis inclusivè usque ad Ascensionem exclusivè dicuntur tantum tres Psalmi, sicut in Festis, addito Symbolo Sancti Athanasij. Alij Psalmi per singulas Feras distributi ad Primam, dicuntur singuli loco Psalmi *Confitemini* in Feriali tantum Officio, quando de Fera agitur extra tempus Paschale. In Ferijs verò temporis Paschalis, in Festis per annum, & in Sabbato, sive de S. MARIA, sive de Fera fiat Officium, dicuntur tantum tres Psalmi, scilicet *DEVS in nomine*, *Beati immaculati*, & *Retribue*, etiamsi Festum Duplex celebretur in Dominica.

C. Nam quædam Dominicæ, nempe infra Nativitatem, Epiphaniam, Ascensionem, Corporis Christi non habent Officium ex Psalterio, sed proprium.

IV. In Dominicis autem, quando Officium fit de Dominica, ut in Psalterio, post Psalmos semper additur Symbolum S. Athanasij *Quicumque*, ut infra in propria Rubrica dicitur.

V. Psalmi Horarum, scilicet ad Tertiam, Sextam & Nonam, & ad Completorium nunquam mutantur, ut in Psalterio, sive de Sanctis, sive de Tempore fiat Officium.

VI. Psalmi de Dominica ad Vesperas, ut plurimum dicuntur in Vesperis Festorum, excepto ultimo, qui mutatur; cum verò aliter fieri debet, suis locis notatur. In Vesperis infra Octavam dicuntur Psalmi, ut in secundis Vesperis Festi; sed in primis Vesperis diei Octavæ dicuntur, ut in primis Vesperis Festi, nisi aliter notetur.

VII. In fine Psalmorum semper dicitur *Gloria Patri d.* præterquam in Psalmo *DEVS, DEVS meus*, ad te de luce vigilo, & in Psalmo *Laudate Dominum de cælis*, e. qui conjunguntur cum alijs Psalmis, & in fine ultimi tantum dicitur *Gloria*, ut suis locis notatur. Præterea non dicitur in triduo Majoris Hebdomadæ f. ante Pascha, nec in Officio Defunctorum, g. cujus loco pro Defunctis dicitur *Requiem æternam dona eis, Domine*, etiamsi fiat Officium pro uno tantum.

D. Ex institutione S. Damasi, ut in ejus Festo legitur; ad cujus imitationem S. Ambrosius in Hymnis etiam similem Laudem de SS. Trinitate addidit.

E. Quibus etiam Psalmum 149. *Cantate* adde.

F. Quia tunc SS. Trinitas visa est obscurari, ait Gavantus n. 12.

G. Quia

G. Quia hic Versus est lætitiæ, atque adeò non convenit tristi Defunctorum Officio.

VIII. Ut Sacræ vulgatæ editionis puritas inconfusa & illibata servetur, etiam quoad interpunctiones & distinctiones in Sacris Biblijs appositæ, additus est Asteriscus, ut in nota Musicæ partitionis in medio Versu.

TITULUS XXIII.

DE CANTICIS.

I. **C**Antica *h.* dicuntur in Officio in Tempore *h.* tam de Dominica, quàm Ferijs ad Laudes, Vesperas, ad Completorium, ut in Psalterio distribuuntur.

H. Quod Euthemius in eo à Psalmo distingui putat, quod Psalmus sit carmen cum instrumento Psalterij, Canticum autem vox Musica cum Harmonia solo ore prolata. Mystice verò, juxta Gavantum f. 5. c. 9. n. 1. Psalmus bona opera, Canticum gratiarum actionem significat.

II. In Festis & tempore Paschali ad Laudes semper dicitur Canticum *Benedicite*, ut in Dominicis, & in fine ejus non dicitur *Gloria Patri*, sicut in alijs Canticis dicitur, nec respondetur *Amen*. Alia Cantica Ferialia ut in Psalterio, ad Laudes non dicuntur, nisi quando Officium sit de Feria extra tempus Paschale.

III. Canticum *Benedictus*, *Magnificat*, & *Nunc dimittis* semper dicuntur suo loco, ut in Psalterio. *i.*

l. Quæ, quia ex Evangelio deprompta sunt, Evangelica vocantur, ac propterea ad initium eorum aliqui, sicut ad initium Evangelij, signum Crucis formant, quemadmodum etiam Episcopo ad *Magnificat* in Cæremoniali Episcoporum l. 2. c. 1. præscribitur.

TITU-

TITULUS XXIV.

DE VERSIBVS.

I. **V**ersus *k.* semper dicuntur ad Matutinum post ultimum Psalmum & Antiphonam Nocturnorum, sive in Officio dicuntur tres Nocturni, sive unus. Ad Laudes & Vesperas Versus dicitur post Hymnum: ad Horas dicitur in Responsorio brevi post repetitionem partis Responsorij, dicto *Gloria Patri.*

k. A vertendo dictus, quia olim illum Cantantes ad Orientem vel Altare se vertebant; nunc autem adhibetur, ut per illum, dum surgimus, ad Orationem, Absolutionem, & Lectiones ferventius dicendas excitemur, ait Gavantus f. 5. c. 10. n. 2.

II. In Pascha Resurrectionis, & per Octavam usque ad Vesperas Sabbati in Albis exclusivè, in Nocturno tantum dicitur Versus, in alijs Horis non dicitur, ut ibidem. *l.*

l. Quia tanta est festivitas cum brevitate conjuncta, ut stimulis non egeamus, Gavant. l. c. n. 3.

III. Quando fit aliqua commemoratio, semper post Antiphonam ejus, de quo fit commemoratio, dicitur Versus, qui in ejus Officio ponitur post Hymnum Vesperarum & Laudum, nisi aliter notetur.

IV. Versibus prædictis tempore Paschali semper additur *Alleluia*: non autem Versibus Precum, *m.* nec in *Pretiosa* ad Primam, neque in Versibus Responsoriorum Matutini. *n.*

m. Quia in illis potius attenditur ratio humilitatis & mœroris, quàm lætitiæ.

n. Quia non terminant Responsorium, nec sunt Versus ad excitandum, ut *ij*, de quibus in hoc capite agitur.

V. In

V. In Officio Festi trium Lectionum post omnes Psalmos Ferialès cum Antiphonis dicitur Versus de Comuni Sanctorum, hoc ordine: Feriâ secundi & quintâ Versus primi Nocturni: Feriâ tertiâ & sextâ Versus secundi Nocturni: Feriâ quartâ Versus tertij Nocturni. o.

o. Qui tamen in singulis Ferijs post Versiculos Feria diligenter notari sunt.

VI. Versus positi in Psalterio ad Laudes & Vesperas semper dicuntur, quando alij proprij non assignantur in Proprio de Tempore.

TITULUS XXV.

DE ABSOLUTIONIBVS ET BENEDICTIONIBVS.

I. **A**bsolutiones p. & Benedictiones dicuntur ante Lectiones, ut in prima Dominica de Adventu ponuntur, scilicet post Versum dicto: *Pater noster. Et ne nos.* dicitur Absolutio & Benedictiones, ut ibi: præterquam in Matutinis tenebrarum q. majoris Hebdomadæ, & in Officio Defunctorum, in quibus Absolutio & Benedictiones non dicuntur.

P. Absolutiones putat vocari Gavantus l. 5. c. 11. n. 1. vel quia absolvitur Nocturnum: vel quia simul cum Oratione præcedenti petimus mundari corda, & corpora nostra ad audiendum Verbum DEI in Lectionibus. Vel, quia, ut Rupertus l. 1. c. 11. putat, rogamus Dominum Messis, ut mittat Operarios in Messem suam, & aperiat cor nostrum in Lege sua, ne semen, id est, Verbum DEI, quod audituri sumus in Lectionibus, aut volucres, id est, mali Genij, comedant, aut spinæ noxiarum cogitationum suffocent, aut in petra duris cordis, quæ non habet humorem, non crescat: Vel quia in tertia Absolutione, à qua tanquam nobiliori reliquæ denominantur, à vinculis peccatorum absolvi petimus.

Q. Vocatur hoc Matutinum *tenebrarum*, eò quòd pridie tenebris jam paulatim ingruentibus cantari soleat.

II. Si fiat Officium trium Lectionum, & sit de Feria, in qua singulæ Lectiones sunt de Scripturâ, Absolutiones & Benedictiones sumuntur ex prima Dominica de Adventu, hoc ordine: Feriâ secundâ & quintâ dicuntur Absolutio & Benedictiones primi Nocturni: Feriâ tertiâ & sextâ secundi Nocturni: Feriâ quartâ & Sabbato tertij Nocturni.

III. Si autem singulæ tres Lectiones sunt de Homilia super Evangelium, Absolutio dicitur secundùm Ferias; Benedictiones verò dicuntur, ut in tertio Nocturno, scilicet prima Benedictio erit: *Evangelica dicta*: Secunda *Divinum auxilium*: tertia *Ad Societatem*. Si sit de Sancto trium Lectionum, Absolutio dicitur secundùm Ferias, ut suprâ: Benedictiones verò semper dicuntur, ut in tertio Nocturno, hoc modo: Prima, *Ille nos benedicat*: Secunda, *Cujus, vel, Quorum, vel Quarum Festum colimus*: Tertia *Ad Societatem*.

IV. Quando fit Officium S. MARIE in Sabbato, Absolutio & Benedictiones dicuntur, ut habentur in ejus Officio parvo circa finem Breviarij.

TITULUS XXVI.

DE LECTIIONIBVS.

I. Lectiones r. leguntur ad Matutinum dictis Psalmis Nocturnorum cum Antiphonis, Versibus, Absolutionibus quoque, & Benedictionibus, ut suprâ. In Duplicibus & Semiduplicibus dicuntur novem Lectiones, id est, in quolibet Nocturno tres: in Ferijs & Festis Simplicibus leguntur tantùm tres Lectiones.

Instruct. 11.

L

R. Sic

R. Sic dictæ, quia non cantantur, sed leguntur tantum. Quorum usus juxta aliquos à Lectione, quæ fiebat in Scholis Patrum: juxta alios à more Hebræorum certis diebus in Synagoga de Lege & Prophetis legendi originem sumpsit.

II. In Officio novem Lectionum dicuntur hoc modo: In primo Nocturno semper leguntur tres Lectiones de Scriptura, quæ, quando suis locis propriæ aut de Communi Sanctorum non assignantur, semper leguntur, ut in Officio de Tempore, quæ suâ quâque die occurrunt legendæ. In secundo Nocturno, si de Sancto fit, tres Lectiones leguntur de Vita Sancti, vel de aliquo Sermone aut Tractatu, qui ei convenit: quæ, si non adsint propriæ, leguntur ex Communi Sanctorum. Ex quo etiam Communi completur numerus trium Lectionum, quando Officium fit novem Lectionum de aliquo Sancto, qui habet tantum unam vel duas Lectiones proprias. Si fit de Dominica, vel alio Officio novem Lectionum per annum, etiam de Octava, leguntur tres Lectiones de Sermone aut Tractatu, qui in illis ponitur. In tertio Nocturno semper leguntur tres Lectiones de Homilia in Evangelium, positæ in Proprio, aut ex Communi assignatæ: & primæ Lectioni de Homilia semper præponitur principium Evangelij, de quo est Homilia, etiam infra Octavam. Excipiuntur ab hoc Ordinario Lectionum Matutina tenebrarum ante Pascha & Defunctorum, ut in suis Officijs ponitur.

III. Si in Officio novem Lectionum, in quo non dicitur nonum Responsorium, s. contingat fieri commemorationem de aliquo Sancto, qui propriam habet Lectionem, t. nona Lectio legitur de Sancto: Si habuerit duas Lectiones, ex duabus fiat una

Lectio,

Lectio, omiſſa nonâ Lectione, in dicto Officio novem Lectionum, vel Octavæ Lectioni adjuncta. *u.*
Quòd ſi eodem die occurrat Dominica, vel FERIA, quæ habeat Homiliam, nona Lectio Sancti omittitur, & ejus loco legitur Homilia Dominicæ vel FERIA, ſcilicet vel prima Lectio de Homilia, vel tres ſimul in unam Lectionem conjunctæ.

S. Nam ſi nonum Reſponſorium dicitur, ſemper omittitur Lectio de Sancto, eò quòd non conveniat ejuſmodi Reſponſorium Lectioni de Sancto. In Octava Corporis Chriſti verò, etiamſi nonum Reſponſorium non dicatur, omittitur tamen Lectio de Sancto ob ſpeciale decretum 8. Jun. 1670. à Sacra Congregatione editum.

T. Unde rectè colligit Gavantus ſ. 3. c. 11. n. 34. ſi propria Lectio de Sancto non adſit, omnino omittendam eſſe.

V. Quòd etſi ordinariè pro libitu fieri poſſit, in quibuſdam tamen caſibus debet omnino nona Octavæ conjungi, ut notat Gavantus ſ. 5. c. 12. n. 16. ſi ſcilicet Lectio nona contineat ſpeciales Laudes Sancti, de quo fit Officium novem Lectionum, ut in Feſto SS. ſeptem Fratrum contingit.

IV. In Officio trium Lectionum, ſi fit de FERIA, tres Lectiones leguntur de Scriptura, niſi tres ſint de Homilia, quia tunc omiſſis Lectionibus de Scriptura, leguntur de Homilia. Si fit de Sancto, qui habeat duas Lectiones, prima tantùm erit de Scriptura, ut vel legatur una, vel ex tribus junctis fiat una: Secunda & tertia de Sancto. Si unam tantùm habuerit, vel propriam, vel ex Comuni, assignatam, prima & ſecunda erunt de Scriptura occurrente, tertia de Sancto; quòd etiam ſervatur in Officio B. MARIÆ in Sabbato. *x.*

X. Scilicet ut primæ duæ Lectiones ſemper de Scriptura occurrente ſumantur, reliqua de B. Virgine.

V. Lectiones autem de Scriptura in Officio de Tempore ſic diſtributæ ſunt per annum, ut quotidie

aliquid ex ea legatur, etiam in Officio de Sanctis, quando alia, ut dictum est, non assignantur. z.

Z. Uti fit in Ferijs Majoribus & Vigilijs, in quibus Lectiones de Homilia in Evangelium legendæ sunt.

VI. Initia librorum Sacræ Scripturæ (qui ferè semper in Dominicis inchoantur) eo die ponuntur, quo notata sunt, etiamsi fiat Officium de Sancto, nisi in Festo alia propria Lectiones Scripturæ, vel de Communi assignentur; tunc enim initium Lectionis de Scriptura transfertur in sequentem diem similiter non impeditam a. & Lectiones illi die de eadem Scriptura assignatæ, vel cum Superioribus Lectionibus legantur, vel omittantur; ita ut non oporteat eos ampliùs in aliquo sequenti die resumere; sed illæ legantur, quæ suâ quâque die occurrunt, aut cum eisdem jungantur. Quod semper servetur, quando Lectiones occurrentes de Scriptura aliquo die omittuntur.

A. Id est, talem, in qua Lectiones ex Communi, vel alia propria ex Scriptura assignentur.

VII. Cùm autem initium alicujus Epistolæ Catholicæ tempore Paschali, aut alicujus Prophetæ minoris mense Novembri, infra hebdomadam illorum temporum impeditur, aliquo Festo novem Lectionum habente proprias Lectiones de Scriptura, dictum initium Epistolæ aut Prophetæ, quoad commodè fieri potest, ponatur in sequenti Feria, alio simili initio Scripturæ ponendo, vel Festo non impeditâ; alioquin in præcedenti similiter non impedita, ita ut aliquo modo ponatur, etiamsi plura initia eodem die poni oporteret.

VIII. De Scriptura quoque tantùm positum est, quantum satis videtur pro numero hebdomada-

rum,

rum, quæ esse possunt inter Epiphaniam, & Septuagesimam, & inter Pentecosten, & Adventum. Ubi verò contingit minui numerum Dominicarum & Hebdomadarum post Epiphaniam, adveniente Dominica Septuagesimæ, quod superest de Epistolis B. Pauli, quæ distributæ sunt pro numero dictarum Dominicarum & Hebdomadarum, eo anno omittitur, quamvis de aliquibus Epistolis nihil sit lectum. *b.* Quod etiam fit de Scriptura ex libris Regum (de quibus legitur ab Octava Pentecostes usque ad Dominicam primam Augusti) cum non expletur numerus Dominicarum post Pentecosten de eis libris annotatus usque ad mensem Augusti, quia tunc Lectionibus de his libris omissis legitur de Scriptura, quæ ponitur mense Augusti. Quod si fiat de aliqua Dominica post Epiphaniam anticipatè in Feria, eo modo, quo dictum est de Dominis n. 4. & 5. tunc post Officium Dominicæ anticipatæ in sequentibus diebus legatur Epistola S. Pauli assignata Dominicæ anticipatæ, & sequentibus Ferijs, omissis alijs, quæ sunt assignatæ præcedenti hebdomadæ. Quid autem observandum sit, cum mensis, cui quinque Dominicæ assignantur, non habuerit, nisi quatuor, in proprijs locis notatur.

B. Quia hæ Epistolæ omnes simul sumptæ constituunt unum librum, teste Gavanto hîc n. 12. atque adeò sufficit primum incepisse.

IX. Lektionen de Scriptura positæ in Communi Sanctorum, leguntur in Festis, ubi assignantur in Proprio Sanctorum per annum. Rursus quando aliquod Festum in propria Ecclesia solemniter celebratur: item quando aliquod Festum novem Lectionum in Quadragesima, & Quatuor Temporibus, in

secunda Feria Rogationum, & in Vigilia Ascensionis, in quibus Ferijs in Officio de Tempore non assignantur Lectiones de Scriptura, sed de Homilia; tunc enim in Festis recurrendum est ad Lectiones de Scriptura positas in Comuni Sanctorum. Quod si in aliquibus ex supradictis Ferijs occurrat dies Octava alicujus Festi habentis Octavam, tunc in primo Nocturno diei Octavæ repetantur Lectiones, quæ in primo Nocturno Festi lectæ fuerunt: Si verò occurrat dies infra Octavam, tunc sumantur de Comuni. Aliæ Lectiones secundi & tertij Nocturni posita in Comuni Sanctorum similiter leguntur, quando in Proprio Sanctorum assignantur; & quando in Ecclesia aliqua aliquod Festum celebratur cum novem Lectionibus, quia in ea est solemne, aut consuetum est in ea celebrari, quod proprias & approbatas de Festo Lectiones non habuerit.

X. Lectiones primi Nocturni leguntur cum Titulo Libri, ex quo sumuntur, nisi aliter in proprijs lecis notetur. c. Lectiones etiam secundi Nocturni, quando sunt ex aliquo sermone vel tractatu, leguntur cum titulo & nomine Authoris, aliàs minime. d. Et similiter in tertio Nocturno præponitur titulus Authoris, cujus est Homilia.

C. Uti in Nativitate Domini contingit, in qua Lectiones primi Nocturni sine titulo legi jubentur, etiamsi sint ex Isaia Propheta desumptæ.

D. Nisi etiam Vitæ Sanctorum à Classico quodam Authore sint conscriptæ, ut v. g. à S. Hieronymo de Scriptoribus Ecclesiasticis, uti in Festo S. Joannis Evangelistæ 26. Decembris videre est.

XI. In fine cujusque Lectionis dicitur *Tu autem, Domine, miserere nobis.* e. & respondetur: *DEO gratias.* Quod etiam fit in Lectionibus brevibus in

principio Completorii, & in fine Primæ post *Pretiosa*; præterquam in triduo majoris hebdomadæ ante Pascha, & in Officio Defunctorum, ut suis locis ponitur.

E. Quia hæc verba non ad Hominem, sed DEVM diriguntur, iisque gratia petitur, ut debitum ex talibus Lectionibus fructum referre possimus; unde merito *Domine*, non *Domne* dicitur.

TITULUS XXVII.

DE RESPONSORIIS.

I. **R**esponsorialia f. dicuntur ad Matutinum post Lectiones, id est, post quamlibet Lectionem dicitur unum Responsorium, ut infra.

F. Sic dicta, quia uno Lectiones dicente, & Versum, Chorus respondet. Ideoque ab Ecclesia, teste Gavanto f. 5. c. 13. n. 4. instituta sunt, ut ex iisdem colligamus, Ecclesiam optare, ut non Auditores tantum Verbi divini in Lectionibus propositis finis, sed Factores etiam. Juxta Hugonem verò ib. cit. sunt Canticum Spirituale ad animos inter legendum sublevandos ordinatum.

II. In Festis novem Lectionum (præterquam in Festo SS. Innocentium, quando non venerit in Dominica) & in Dominicis ab Octava Paschæ inclusive usque ad Adventum exclusive, & à Dominica infra Octavam Nativitatis inclusive usque ad Septuagesimam exclusive dicuntur octo tantum Responsorialia, & in fine Tertij, & Sexti, & Octavi dicitur *Gloria Patri* cum repetitione partis Responsorij: quod regulare est in fine ultimi Responsorij cujuslibet Nocturni tam in Officio novem, quam trium Lectionum, excepto tempore Passionis, quo tempore loco *Gloria Patri* repetitur Responsorium à principio: excepto etiam Officio Defunctorum, cujus

loco dicitur *Requiem eternam*. Qui Versus *Gloria Patri* quibusdam diebus dicitur in primo Responsorio, ut in proprijs locis notatur. g. Post nonam Lectionem prædictis diebus, quando octo tantum dicuntur Responsoriorum, immediatè dicitur Hymnus *Te DEVM*.

G. Ut in Dominicæ primæ Adventus primo Nocturno videre est.

III. In Dominicis Adventus, & in Dominicis à Septuagesima usque ad Dominicam Palmarum inclusivè, & in triduo ante Pascha dicuntur novem Responsoriorum, quia tunc non dicitur *Te DEVM*.

IV. In Officio autem trium Lectionum, quando fit de Festo, & in Ferijs temporis Paschalis, quod est inter Dominicam in Albis & Ascensionem (excepta Feriâ secundâ Rogationum, in qua ponitur tertium Responsorium) dicuntur duo Responsoriorum, quia post tertium dicitur *Te DEVM*. Quæ Responsoriorum in Festis sumuntur de Communi Sanctorum, & in dictis Ferijs temporis Paschalis, quando alia propria non assignantur, sumuntur de Dominica, in qua primò sunt posita hoc ordine: Secundâ & quintâ Feriâ primum & secundum Responsorium primi Nocturni: Feriâ tertiâ & sextâ primum & secundum Responsorium secundi Nocturni: Feriâ quartâ primum & secundum Responsorium tertij Nocturni, b.

H. Ita tamen, ut semper in secundo Responsorio velut ultimo illius Officij Versus *Gloria Patri* post secundam repetitionem partis Responsorij addatur.

V. In alijs Ferijs extra tempus Paschale dicuntur tria Responsoriorum (quia in illis non dicitur *Te DEVM*) hoc ordine: Feriâ secundâ & quintâ tria Responsoriorum primi Nocturni: Feriâ tertiâ & sextâ tria

tria Responsorialia secundi Nocturni: Feriâ quartâ & Sabbato, quando in eo fit de Feria, tria Responsorialia tertij Nocturni Dominicæ præcedentis, in quæ primò sunt posita. Verùm quia in tertio Nocturno Dominicarum à tertia post Pentecosten inclusivè i. usque ad Adventum exclusivè, non habetur nisi unum Responsorium dicendum infra hebdomadam, quod est septimum in Dominica: propterea quòd Responsorium *Duo Seraphin* non dicitur, nisi in prædictis Dominicis, ideo Feriâ quartâ, & in Sabbato, quando Responsorialia sumenda erunt ex tertio Nocturno, primum Responsorium erit, quod est septimum Dominicæ; secundo & tertio loco dicitur secundum & tertium sequentis Feriæ, id est, post secundam & tertiam Lectionem dicitur secundum & tertium Responsorium, quod est secundum & tertium secundæ sequentis Feriæ, si propria Responsorialia habuerit; alioquin si non habuerit propria, dicitur secundum & tertium Responsorium primi Nocturni ejusdem Dominicæ. Ab Octava Epiphaniæ usque ad Septuagesimam habentur Responsorialia propria in singulis Ferijs, excepto Sabbato, in quo, quando fit de Feria, dicuntur Responsorialia Feriæ quartæ. k.

I. Nam ab hac propriè incipit iterum Officium Dominicarum, quia prima post Pentecosten est Dominica Trinitatis; secunda verò est Dominica infra Octavam Corporis Christi, quæ habent propria Officia constantia novem duntaxat Psalmis, ut Festa novem Lectionum.

X. Quod solùm accidere potest, si Dominica, quæ poni non potest, in Sabbato sit anticipanda.

VI. Sumuntur autem Responsorialia ex eo loco, ubi primò sunt posita in principio mensis vel libri,

& repetuntur in alijs sequentibus Dominicis illius mensis, in quibus alia non assignantur; vel donec in illo libro legatur, unde sumpta sunt Responsoria. Quæ autem in prima hebdomada mensis sunt posita per Ferias, repetuntur eodem ordine in eisdem Ferijs per sequentes hebdomadas, donec alia ponantur. Ubi verò non adsunt propria, semper ex Nocturnis Dominicæ sumuntur dicto ordine.

VII. Si Responsoria primi Nocturni ejus Dominicæ, in qua primò ponuntur, propter Festum Duplex in ea occurrens, in ipsa Dominica poni non possint, ponantur primâ die ejus hebdomadæ, in qua occurrit fieri de Feria, & omittantur alia, quæ fortè in illa Feria propria habentur. Si verò in tota hebdomada non occurrat dies, in quo fiat de Feria, illa Responsoria ponantur in sequenti hebdomada vel Dominica similiter non impedita, dummodo in ea alia Responsoria non sint primò ponenda; alioquin eo anno omittantur. Responsoria etiam, quæ in aliquibus Ferijs per hebdomadam habentur, si eo die, quo posita sunt, non possunt dici propter Festum occurrens, non sunt transferenda in alium diem, sed omittuntur.

VII. Tempore Paschali in fine Responsorij ante Versum *l.* additur *Alleluja.*

l. Quem Gavantus *l. c. n. 5.* putat in Choro semper ab eo dicendum, qui inchoat Responsorium; quamvis aliqui in privata recitatione contrarium praticent. Monet quoque idem Author *n. 9.* Responsoria de S. Tobia, si in Dominica, aut secunda & tertia Feria poni non possint, Feriâ quartâ ponenda esse; sed postea Feriâ quintâ, ne eadem immediatè repetantur, Responsoria secundi Nocturni Dominicæ sumenda esse eâ ratione, quæ in Festo SS. Philippi & Jacobi in Sabbato ante Dominicam quartam post Pascha occurrentibus observatur.

TITV.

TITULUS XXVIII.

DE RESPONSORIIS BREVIIBVS.

I. **R**esponsorialia brevia *m.* dicuntur post Capitulum ad Primam, Tertiam, Sextam & Nonam, & ad Completorium, præterquam in triduo ante Pascha usque ad Nonam Sabbati in Albis inclusivè, quibus diebus non dicuntur. Ad Primam & Completorium semper dicuntur eodem modo, *n.* ut in Psalterio. In alijs Horis, quando Officium fit de Dominica vel Feria per annum, dicuntur, ut habentur in Psalterio. In Adventu autem, Quadragesimâ, tempore Passionis & Paschali, ut suis locis, habentur propria. In Festis similiter, quando non habentur propria, dicuntur ut in Communi Sanctorum.

M. Quæ nihil aliud sunt, quàm certi quidam Versiculi post Capitulum recitari soliti, atque ideo Responsorialia vocantur, quia Chorus per ea quodammodo respondet illi, qui Capitulum dixit. Brevia verò appellantur, tum quia sunt per se breviora, quàm Responsorialia Lectionibus subjungi solita; tum ut ab ijsdem Responsorialibus distinguantur, utpote quæ ob eandem causam Responsorialia magna à nonnullis vocantur.

N. Puta, à potiori; nam Versus interdum mutatur, ut mox infra dicitur.

II. In fine Responsorij brevis dicitur *Gloria Patri*, cum repetitione Responsorij eo modo, quo ordinatur ad Primam in Psalterio, præterquam tempore Passionis; tunc enim non dicitur *Gloria Patri* in Officio de Tempore, sed solùm repetitur Responsorium breve à principio.

III. In Responsorio brevi ad Primam loco Versus *Qui sedes* in Adventu dicitur: *Qui venturus es in*

mundum; tam in Ferijs & Dominicis, quàm in Festo, excepto Festo Conceptionis B. *MARIÆ*. In Nativitate Domini usque ad Epiphaniam, etiam in Festis occurrentibus: In Festo Corporis Christi & per Octavam, & in omni Officio B. *MARIÆ* tam novem, quàm trium Lectionum, etiam si infra ejus Octavam fiat de Festo vel Dominica, dicitur *Qui natus es de MARIÆ Virgine*: In Epiphania & per Octavam, & in Festo Transfigurationis: *Qui apparuisti hodie*. A Dominica in Albis inclusivè usque ad Ascensionem exclusivè, tam in Officio de Tempore, quàm de Sanctis (excepto Officio S. *MARIÆ*) semper dicitur: *Qui surrexisti à mortuis*: In Ascensione usque ad Pentecosten exclusivè dicitur: *Qui scandis super sidera*: In Pentecoste & reliquo anni tempore tam in Officio de Tempore, quàm de Sanctis dicitur: *Qui sedes ad dexteram Patris*, ut in Psalterio.

IV. Responsoria brevia aliarum Horarum, quæ ponuntur in prima Dominica de Adventu, dicuntur per totum Adventum, quando fit Officium de Feria. Similiter quæ ponuntur in prima Dominica Quadragesimæ, dicuntur usque ad Dominicam Passionis exclusivè. Et quæ ponuntur in Dominica Passionis, dicuntur usque ad Feriam quintam in Cena Domini exclusivè. Item quæ ponuntur in Dominica in Albis, dicuntur usque ad Ascensionem exclusivè. Quæ verò ponuntur in aliquo Festo habente Octavam, dicuntur per totam Octavam, quando fit de Octava. In Officio autem B. *MARIÆ* tam novem, quam trium Lectionum (excepto Festo Assumptionis ejusdem) dicuntur semper Responsoria brevia de Communi Virginum.

V. Tempore Paschali à Dominica in Octava Paschæ usque ad Sabbatum post Pentecosten inclusivè in fine Responsorij brevis ante primum Versum dicuntur duo *Alleluja*, quæ etiam post dictum primum Versum repetuntur pro parte Responsorij, & in fine secundi Versûs unum tantùm *Alleluja* tam in Officio de Tempore, quàm de Sanctis, ut dicitur in Rubrica, quæ est in Sabbato in Albis. Extra tempus Paschale, quamvis in aliquibus Festis ad Tertiam, Sextam, & Nonam Responsorijs brevibus addantur *Alleluja*, non ideo adduntur ad Primam & Completorium. o.

O. Uti in Festo Corporis Christi videre est, atque in Festo Inventionis S. Crucis.

TITULUS XXIX.

DE CAPITVLIS.

I. **C**apitula p. semper dicuntur (præterquam à Feria quinta in Cœna Domini usque ad Vesperas Sabbati in Albis exclusivè, & præterquam in Officio Defunctorum) ad Vesperas & Laudes, & alias Horas, dictis Psalmis & Antiphonis; ad Completorium verò dicto etiam Hymno.

P. Sic dicta, quia sunt ut plurimum in Festis ex Capitibus Epistolarum, quæ in Missa leguntur, desumpta.

II. Capitula Dominicalia posita in Psalterio in primis & secundis Vesperis in Laudibus & Horis, dicuntur à tertia Dominica post Pentecosten usque ad Adventum: & à secunda post Epiphaniam usque ad Septuagesimam. Capitula autem Ferialia dicuntur post Octavam Pentecostes usque ad Adventum, & ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam primam Quadragesimæ. Alijs temporibus dicuntur,

ut in

ut in Proprio de Tempore: si fit de Sanctis, ut in Proprio de Sanctis, cum propria adsunt; alioquin de Communi Sanctorum. Capitulum Primæ & Completorii (quando Capitula dicuntur) nunquam mutatur, ut in Psalterio.

III. In Dominicis ab Adventu usque ad Octavam Epiphaniæ, & à Septuagesima usque ad tertiam post Pentecosten, & in Ferijs temporis Paschalis, & in omnibus Festis regulariter Capitulum positum in primis Vesperis dicitur in Laudibus ad Tertiam, & in secundis Vesperis, quibusdam exceptis, quæ suis locis assignantur.

IV. In Ferijs tempore Paschali ad Primam dicitur Capitulum *Regi seculorum*, sicut in Dominicis & Festis: Post Capitulum semper respondetur *DEO gratias. q.*

¶ Non autem in fine dicitur: *Tu autem, Domine, miserere nobis*: quia nec *Iube Domine benedicere* præmittitur, quæ duo sunt correlativa, ut ait Gavantus hîc l. 5. c. 15. n. 7.

TITULUS XXX.

DE ORATIONE.

I. **O**ratio in Vesperis & Laudibus dicitur post Antiphonam ad *Magnificat*, & *Benedictus* immediate, nisi quando dicendæ sunt Preces, quæ dicuntur post Antiphonam, & in fine illarum Oratio. Ad primam & alias Horas Oratio dicitur post Responsorium breve, nisi dicendæ sint Preces, tunc enim Oratio dicitur post Preces. Ad Completorium dicitur Oratio post Antiphonam *Salva nos*, nisi dicendæ sint Preces, & tunc dicitur post illas.

II. Ad Primam & Completorium nunquam omittuntur Orationes, quæ habentur in Psalterio,

præterquam in triduo ante Pascha, in quo triduo ad omnes Horas usque ad Nonam Sabbati sancti inclusive post Psalmum *Miserere* dicitur Oratio diei, ut suo loco ponitur. In alijs Horis regulariter dicitur Oratio, quæ dicta est in primis Vesperis. In Quadragesima autem, Quatuor Temporibus, Vigilijs, & Feria secunda Rogationum Oratio, quæ dicta est in Laudibus, dicitur tantùm ad Tertiam, Sextam, & Nonam. In Vesperis autem sequentibus, si sit de Feria, dicitur vel alia propria, ut in Quadragesima; vel Dominicæ præcedentis, ut in alijs Ferijs. *r.* Quæ Oratio præcedentis Dominicæ semper dicitur in Feriali Officio per hebdomadam, quando propria non assignatur. Infra Octavam dicitur Oratio, ut in die Festi: Similiter & in die Octava, nisi alia propria assignetur.

R. Id est, ijs, quæ in Quadragesima, non occurrunt.

III. Ante Orationem, etiam, quando aliquis solus recitat Officium, semper dicitur Versus *Dominus vobiscum*: Respondetur: *Et cum Spiritu tuo*: qui Versus non dicitur ab eo, qui non est in Ordine Diaconatus, nec à Diacono, præfente Sacerdote, nisi de illius licentia. Si quis autem ad Diaconatus Ordinem non pervenerit, ejus loco dicitur: *Domine exaudi Orationem meam*: Respondetur: *Et clamor meus ad te veniat*. Deinde dicitur, *Oremus*, postea Oratio, quæ si unica tantùm dicatur, Versus *Dominus vobiscum*, vel, *Domine exaudi* repetitur finitâ Oratione, postquam fuerit responsum *Amen*. Sin autem plures Orationes dicendæ sint, ante quamlibet Orationem dicitur Antiphona & Versus, deinde *Oremus*. *s.* & post ultimam Orationem repetitur *Dominus vobiscum*: postea dicitur *Benedicamus Domino*, respondetur

detur *DEO gratias*. Deinde dicitur Versus *Fidelium animæ*, qui Versus non dicitur post *Benedicamus Domino*, ad Primam ante *Pretiosa*, neque ad Completorium ante Versum *Benedicat*, nec quando post aliquam Horam immediatè sequitur Officium parvum *B. Mariæ*, vel Officium Defunctorum, aut septem Psalmi Pœnitentiales, vel solæ Litanïæ.

S. Unde Regula generalis est, ut, quotiescunque inter Orationes plures interponitur Antiphona, singulis vox *Oremus* præponatur, ut rursus invitatio fiat ad orandum; si vero nihil interponatur, ad solam primam Orationem ea vox dicatur.

IV. Si Oratio dirigatur ad Patrem, concluditur per *Dominum nostrum*: si ad Filium, *Qui vivis & regnas*: si in principio Orationis fiat mentio Filij, dicitur *Per eundem*: si in fine Orationis, *Qui tecum vivis & regnat*: si fiat mentio Spiritûs Sancti, dicitur *Unitate ejusdem Spiritûs Sancti*.

V. Quando plures Orationes dicuntur, prima tantùm dicitur sub sua conclusione, *Per Dominum*, vel aliter *t.* ut suprâ: aliæ non concluduntur, nisi in ultima Oratione, sed unicuique Orationi semper præponitur *Oremus*, præterquam in Officio Defunctorum, in quo alio modo, quàm ut suprâ *u.* Orationes dicuntur: item in Litanijis Orationes omnes dicuntur conjunctim sub uno *Oremus*, ut suis locis habetur.

T. Id est, per *Qui vivis*, aut *Qui tecum regnat*.

V. Intellige, sine *Oremus* cuilibet Orationi præmissio.

TITULUS XXXI.

DE HYMNO TE DEVM.

I. **H**ymnus *Te DEVM* *x.* dicitur in omnibus Festis per annum, tam trium, quàm novem

Lectio-

Lectio-
edicam
d Com
ndo pol
um par
am, au
niæ.
que inte
vox Ore
n; si ver
n ea vo
cluditur
is & re
lij, dic
um vi
icitur
prim
ominum
ar, nisi
i semper
Defun
u. Ora
s omnes
is locis
emisso.
mnibus
novem
Lectio-

Lectio-
um, & per eorum Octavas, excepto Festo
SS. Innocentium. 7. nisi venerit in Dominica; di-
citur tamen in ejus die Octava. Dicitur etiam in
omnibus Dominicis à Pascha Resurrectionis inclu-
sivè usque ad Adventum exclusivè: & à Nativitate
Domini inclusivè usque ad Septuagesimam exclusi-
vè: & in omnibus Ferijs temporis Paschalis, scili-
cet à Dominica in Albis usque ad Ascensionem, ex-
ceptâ Feriâ secundâ Rogationum, in qua non di-
citur.

X. A S. Ambrosio compositus, & jussu Gelasij Pontificis
in Officio decantari cœptus.

Z. Quia, cum ibi luctus Matrum ob interemptos In-
fantes conceptus repræsentetur, ideòque violaceus color ad-
hibeatur, non decet hunc Hymnum utpote lætitiæ plenum
usurpare.

II. Non dicitur autem in Dominicis Adven-
tûs, & à Septuagesima usque ad Dominicam Pal-
marum inclusivè, neque in Ferijs extra tempus
Paschale.

III. Cùm dicitur, omittitur semper nonum vel
tertium Responsorium, & statim dicitur post ulti-
mam Lectionem. a.

A. Versus *Sanctus*, quia primæ literæ rubro colore no-
tantur, videtur alternatim in hoc Hymno cantandus juxta
Gavantum s. 5. c. 19. num. 8. nisi aliud consuetudo loci
exigat.

IV. Cùm non dicitur, ejus loco ponitur nonum
vel tertium Responsorium: quo dicto statim in-
choantur Laudes. Similiter quando dicitur *Te*
DEVM, eo Hymno dicto statim inchoantur Lau-
des, præterquam in nocte Nativitatis Domini, quia
tunc dicitur Oratio, postea celebratur Missa, ut suo
loco notatur.

Instruct. II.

M

TITU-

TITULUS XXXII.

DE ORATIONE DOMINICA ET
SALVTATIONE ANGELICA.

I. **O** Ratio Dominica *Pater noster*, & Salutatio Angelica *Ave MARIA* semper dicitur secretò ante omnes Horas, præterquam ad Completorium; in cuius principio post Lectionem breuem *Fratres, Sobrij*, dicto Versu *Adjutorium nostrum* dicitur tantùm *Pater noster* secretò, & in fine Completorij statim post Orationem B. *MARIÆ* dicitur *Pater noster, Ave MARIA, Credo* totum similiter secretò. Finitis horis, & dicto Versu: *Fidelium animæ* dicitur similiter secretò *Pater noster* tantùm, nisi sequatur Officium B. *MARIÆ*, quia tunc post illud dicitur *Pater noster*, ut supra; & nisi alia Hora subsequatur, tunc enim semel tantùm dicitur *Pater noster* cum *Ave MARIA* pro principio sequentis Horæ; quâ finitâ dicitur *Pater noster*, ita ut semper dicatur illud in fine horæ ultimæ. Si autem post *Vesperas* immediatè sequatur *Completorium*, dicto *Fidelium animæ*, incipitur Versus *Iube Domine*.

II. Quando in fine Orationis Dominicæ proferendum est clarâ voce *Et ne nos inducas*, semper in principio eâdem voce proferuntur hæc duo verba: *Pater noster*, ut in *Precibus* & similibus: aliàs nunquam proferuntur, sed dicitur totum secretò. Ad *Laudes* & *Vesperas*, quando in *Feriali* Officio dicuntur *Preces*, totum dicitur clarâ voce ab *Hebdomadario*.

III. Salutatio Angelica semper dicitur ante Officium B. *MARIÆ*, quando non conjungitur cum Officio

Officio Domini, quia tunc sufficit dixisse eam in principio cum Oratione Dominica.

TITULUS XXXIII.

DE SYMBOLO APOSTOLORUM ET SYMBOLO S. ATHANASII.

I. **S**ymbolum Apostolorum *b.* semper dicitur ante Matutinum & Primam, & finito Completorio post Orationem Angelicam totum secretò: etiam si ad Primam & Completorium iterum dicendum sit cum Precibus. Quando verò dicitur cum Precibus ad Primam & Completorium, clarâ voce profertur *Credo in DEVM*, & in fine *Carnis resurrectionem*, reliquum dicitur secretò: aliàs totum secretò dicitur, ut supra.

B. Sic dictum, quia Apostoli in unum conferentes illud composuerunt.

II. Symbolum S. Athanasij dicitur ad Primam post Psalmum *Retribuere*; in omnibus Dominicis per annum, quando Officium fit de Dominica, exceptis Dominicis infra Octavas Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Ascensionis & Corporis Christi, ac Dominica Resurrectionis & Pentecostes, in quibus dicuntur tres Psalmi consueti, ut in Festis: In Dominicis infra alias Octavas, & in Dominica Trinitatis *c.* alias nunquam: neque si aliquod Festum Duplex celebratur in Dominica. Et in fine illius dicitur *Gloria Patri*.

C. Vnde si alicubi Officium SS. Trinitatis cum Octava celebratur, non propterea, ut Theophylus Raynaudus in Heterod. Spirit. cap. voluit, dicitur per totam Octavam, sed in sola Dominica Trinitatis, cum huic soli Rubricæ ob Mysteriorum altitudinem hoc Canticum attribuant.

TITULUS XXXIV.

DE PRECIBVS.

I. **P**reces sunt aliquot Versus, qui aliquando dicuntur ante Orationem, incipientes à *Kyrie eleison*, vel à *Pater noster*.

II. Preces Dominicales ad Primam & Completorium, ut in Psalterio, non dicuntur in Duplicibus, nec infra Octavas, nec in Vigilia Epiphaniæ, & Feria sexta & Sabbato post Octavam Ascensionis, etiamsi infra Octavam fiat Officium de Dominica vel alio Festo Semiduplici, quia tunc ratione Octavæ non dicuntur; aliàs autem semper dicuntur.

III. Preces FERIALES ad Laudes, & per Horas distinctæ, ut in Psalterio, dicuntur tantùm in Ferijs Adventûs, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, & Vigiliarum, quæ jejunantur (exceptâ Vigiliâ Nativitatis, ac Vigiliâ, ac Quatuor Temporibus Pentecostes) & tunc dicuntur flexis genibus. In alijs Ferijs per annum nunquam dicuntur, nisi Dominicales, & in illis non flectuntur genua.

IV. In Ferijs Adventûs, Quadragesimæ, ac Quatuor Temporum dicuntur Preces FERIALES etiam ad Vesperas, si non sequatur Festum: ad Completorium dicuntur consuetæ de Dominica, sed flexis genibus. Dicuntur autem Preces flexis genibus ab Hebdomadario usque ad Versum *Dominus vobiscum* ante primam Orationem, à Circumstantibus autem usque ad Versum *Benedicamus Domino* post ultimam Orationem.

V. In Vigilia Preces FERIALES dicuntur tantùm ad Matutinum & per Horas; ad Vesperas verò sequen-

tes non dicuntur, quia inde fit de Festo. Quod si post Vigiliam S. Matthiæ sequatur primus dies Quadragesimæ, in Vesperis dicuntur Preces Feriales, quamvis dicenda sit Oratio Dominicæ præcedentis, & non Vigiliæ. e. Quod etiam servatur, quando in Feria sexta & Sabbato Quatuor Temporum Septembris in Officio fit de Feria, cum in eis non occurrat Festum novem Lectionum; tunc enim in Vesperis Feriæ sextæ dicuntur Preces, quamvis dicenda sit Oratio Dominicæ præcedentis, non autem Feriæ Quatuor Temporum.

E. Nam quia hæc dies prima Quadragesimæ seu Cincrum est privilegiata, Festum S. Matthiæ in diem proximam non impeditam transferendum est.

VI. Psalmus *Miserere* dicitur cum Precibus ad Vesperas tantum, & Psalmus *De profundis* ad Laudes. In Officio Defunctorum dicuntur Psalmi, qui in eo Officio signantur. f.

F. Sed tunc tantum, quando non dicuntur tres Nocturni, ut notat Gavantus l. 9. c. 2. n. 3. ex Rituali Romano.

TITULUS XXXV.

DE COMMEMORATIONIBVS COMMUNIBVS seu Suffragiis Sanctorum.

I. **C**ommemorationes communes g. seu Suffragia de Sanctis, quæ habentur in Psalterio post Vesperas Sabbati, dicuntur in fine Vesperarum & Laudum ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam Passionis exclusivè, & ab Octava Pentecostes usque ad Adventum exclusivè in Dominicis, Ferijs, & Festis (nisi Officium sit Duplex, vel infra Octavam, etiamsi de Dominica, vel de Semiduplici infra eas fiat) & illis adjungitur commemoratio de Pa-

trono vel Titulo Ecclesiæ, ante vel post commemorationem de S. MARIA & de Apostolis pro dignitate illius, ita tamen ut semper ultimo ponatur commemoratio de Pace. Et ante illas in Feriali Officio fit commemoratio de Cruce, quæ habetur in Psalterio post Laudes Feriæ secundæ.

G. Sic dictæ, quia communes sunt pluribus diebus, cum commemorationes speciales uno duntaxat die fiant.

II. Tempore Paschali fit alia commemoratio de Cruce, ut ibi ponitur in Laudibus Feriæ secundæ post Dominicam in Albis, & ea solùm tunc dicitur; non tamen in Duplicibus, neque infra Octavas.

III. Si facienda fit commemoratio alicujus Festi occurrentis, semper fit ante ipsa Suffragia consueta, etiam ante commemorationem de Cruce.

IV. Commemoratio de S. MARIA non fit cum alijs, quando dicitur ejus Officium parvum, nec quodocunque fit Officium de ea.

TITULUS XXXVI.

DE ANTIPHONIS B. MARIE

in fine Officij.

I. **A**ntiphonæ B. MARIE positæ in fine Psalterij post Completorium, singulæ dicuntur pro temporis diversitate, ut ibi annotatur, præterquam in triduo majoris hebdomadæ ante Pascha.

II. Dicuntur autem extra Chorum tantùm in fine Completorij, & in fine Matutini, dictis Laudibus, si tunc terminandum sit Officium; alioquin si alia subsequatur Hora, in fine ultimæ Horæ. In Choro autem semper dicuntur, quodocunque terminatâ aliquâ Horâ discedendum est à Choro.

III. Nunquam verò dicuntur post aliquam Ho-

ram,

ram, quando subsequitur cum Officio diei Officium Defunctorum, vel septem Psalmi Pœnitentiales, aut Litanæ, præterquam post Completorium, in quo semper dicuntur, etiamsi prædicta subsequantur: neque etiam dicuntur, quando post aliquam Horam immediatè subsequitur Missa. Dicuntur autem flexis genibus (præterquam in diebus Dominicis, à primis Vesperis Sabbati, & toto tempore Paschali) Hebdomadario tamen ad Orationem stante.

TITULUS XXXVII.

DE OFFICIO PARVO B. MARIE
& alijs.

I. DE Officio parvo B. MARIE, de Officio Defunctorum, de septem Psalmis pœnitentialibus & Litanijs, & de Psalmis Gradualibus, quando & quomodo tam in Choro, quàm extra Chorum dicenda sint, habentur suis locis propriæ Rubricæ circa finem Breviarij.

II. Tempore Paschali in Officio parvo B. MARIE, quod dicitur in Choro, non additur *Alleluja* Antiphonis, neque Versibus, neque Responsorijs.

TITULUS XXXVIII.

DE TABELLIS OCCURRENTIÆ ET
CONCURRENTIÆ.

I. EXcogitatæ sunt hæ Tabellæ eo potissimum fine, ut citiùs & faciliùs inveniatur, quid in occurso & concursu circa dispositionem & ordinationem Officij sit observandum; neque laboriosè ad ipsas semper Rubricas perlegendas sit recurrendum. Ut autem hunc finem Lector obtineat, tria

circa has Tabellas nôsse debet, scilicet Scopum, praxin, & Fundamentum.

II. *Scopus* in eo situs est, ut in priore quidem tabula *Occurrentiæ* cognoscatur, de quo celebrandum sit Officium, si plura eodem die Festa occurrant. In posteriore verò Tabula *Concurrentiæ* intelligatur, quomodo idem Officium ordinandum sit, si Festum præcedens cum alio Festo subsequente in Vesperis concurrat.

III. *Praxis* ante easdem Tabulas in Breviario post Rubricarum finem descriptas indicatur his verbis: *Primum* inveniatur numerus positus in Quadrangulo illo, in quo Festa, de quibus est controversia, sibi invicem occurrunt: deinde legatur Regula juxta dictum numerum descripta, & ex ea clarè videbitur, quid sit agendum. *Exempli gratià*: Quadrangulus, in quo sibi invicem occurrunt Duplex primæ Classis, & Dominica primæ Classis, erit, qui est in angulo superiore primæ Tabellæ, in quo signatur numerus 1. quia si tam Duplex, quam Dominica prædicta ex eorum locis recto tramite pergerent, in eo sibi invicem occurrerent. Regula autem juxta dictum numerum apposita sic habet. 1. Translatio de primo, Officium de secundo, id est, Duplex primæ Classis prædictum transferatur, & Officium fiat de Dominica primæ Classis: quia, cum in his Regulis dicitur de primo seu præcedenti, intelligitur de Festo in superiori parte Tabellæ apposito, ut Duplex prædictum; cum de secundo vel sequenti, de Festo in inferiori parte sub numeris apposito, ut Dominica prædicta. Porro angulum hunc communem inveniendi facillima erit praxis, si priùs in inferiori obliquè notato ordine Festorum quaeratur unum ex Festis, de quibus est controversia, &

postea

postea numeretur, quota numero sit cellula illa, in qua Festum illud reperitur. Inde ad superiorem rectis lineis descriptum ordinem fiat transgressio, & alterum Festum, de quo est controversia, quæratur; quod ubi inventum fuerit, ab eis cellula numerentur Quadranguli, donec ad illum perveniatur, quem numerus cellulae pro altero Festo quæsitæ designaverat, & hic tandem erit Quadrangulus communis utrique Festo. Quod si verò interdum in aliquo Quadrangulo nullus certus numerus, sed sola cifra seu nulla, ut vocant, descripta inveniatur, signum est, inter ea Festa concursum & occursum fieri non posse; aut certè in proprijs locis annotari in Breviario, quid sit faciendum.

IV. *Fundamentum* ad has Tabulas ritè usurpandas præcipuum est, ut bene cognoscatur differentia Festorum, videlicet quæ sint Duplicia vel Dominicæ primæ vel secundæ Classis, quæ Duplicia & Feriæ majores dicantur; quæ quidem in Breviario post Rubricas hoc ferè ordine describuntur.

Duplicia primæ Classis.

In quibus nulla fit commemoratio quorumcunque Festorum occurrentium, nisi prout suprâ in Rubricis. *h.*

H. Per Festa hæc, de quibus in occursum talium Duplicium nulla fit commemoratio, intelliguntur Festa Duplicia reliqua omnia (exceptis diebus Octavis) & Semiduplicia, & Simplicia, & Vigiliæ, exceptâ Vigiliâ Epiphaniæ, de qua semper fieri debet commemoratio.

Nativitas Domini.

Epiphania Domini.

Pascha Resurrectionis cum tribus antecedentibus, & duobus subsequentibus diebus.

M 5

Ascen.

Ascensio Domini.

Pentecostes cum duobus sequentibus diebus.

Festum Corporis Christi.

Nativitas S. Joannis Baptistæ.

Festum SS. Apostolorum Petri & Pauli.

Assumptio B. MARIÆ Virginis.

Festum Omnium Sanctorum.

Dedicatio propriæ Ecclesiæ.

Patronus Loci.

Titulus Ecclesiæ.

Festum S. Stephani juxta Andream Castaldum.

I. Circa quem ordinem nota, in eo non observari ordinem dignitatis, sed temporis duntaxat, prout scilicet sibi mutuò per annum succedunt, exceptis penultimis tribus, quæ, quia certum ordinem temporis non habent, secundum ordinem dignitatis posita sunt. Festum S. Stephani verò in fine appositum est, quia non à Rubricis in hac Tabula Duplicibus primæ Classis annumeratur, sed ab Authore duntaxat, qui citatur ob rationes suo loco indicatas.

Duplicia secundæ Classis.

In quibus de Simplicibus fit commemoratio in Laudibus tantum. *k.*

K. Non autem si occurrant Duplicia majora aut minora per annum, aut Semiduplicia.

Circumcisio Domini.

Festum SS. Trinitatis.

Purificatio

Annunciatio

Nativitas

Natalitia duodecim Apostolorum. *l.*

Festa Evangelistarum.

Inventio S. Crucis.

Festum S. Laurentij.

Dedi-

Dedicatio S. Michaëlis Archangeli.

Festum S. Josephi.

Festum S. Stephani & SS. Innocentium juxta
Gavantum. *m.*

L. Excipe SS. Apostolorum Petri & Pauli, utpote quod
inter Duplicia primæ Classis in superiori ordine positum est.

M. Quæ duo Festa dictus Author s. 6. c. 6. n. 1. & 4. inter
Festa secundæ Classis numeranda putat, quia Octava illis
datur, quod privilegium nulli Festo, nisi sit ex duplici hac
Classe, competit. Sed jam alibi ostensum est, cum Festum S.
Stephani in concursu Festo S. Joannis Apostoli præferatur,
rectius à Castaldo inter Duplicia primæ Classis numerari;
alioqui enim S. Joannis Festum tanquam Apostoli præferri
deberet.

DOMINICÆ MAJORES
dividuntur in duas Classes.

Dominicæ primæ Classis, quæ nunquam omit-
tuntur. *n.*

N. Id est, de quibus semper debet celebrari totum Offi-
cium, ita ut omnia alia Festa ijsdem cedere debeant.

Prima Adventus.

Prima Quadragesimæ.

Passionis.

Palmarum.

Paschæ.

In Albis.

Pentecostes.

Trinitatis. *o.*

O. Non quatenus est prima Dominica post Pentecosten,
sed quatenus est ipsum Festum Trinitatis in Dominicam ca-
dens, & ob hunc respectum privilegium Dominicarum pri-
mæ Classis participat, scilicet, ut nulli Festo cedat, ut alibi
fufius explicatum est.

Dominicæ secundæ Classis, quæ non omittuntur,
nisi occurrente Patrono, vel Titulari Ecclesiæ, &

M 6

ejus-

ejusdem Dedicacione; & tunc de ijs fit semper commemoratio in utrisque Vesperis & Laudibus.

Secunda	}	Adventus.
Tertia		
Quarta		
Secunda	}	Quadragesimæ.
Tertia		
Quarta		
Dominicæ	}	Septuagesimæ.
		Sexagesimæ.
		Quinquagesimæ.

Duplicia majora per annum.

Quæ alijs Duplicibus minoribus præferuntur.

Transfiguratio Domini.

Exaltatio S. Crucis.

Festum Nivis.

Visitatio

Præsentatio

Conceptio p.

B. Virginis **MARIÆ.**

Apparitio S. Michaëlis Archangeli.

Cathedra S. Petri utraque.

Festum ejusdem ad Vincula.

Conversio S. Pauli.

Festum S. Joannis ante Portam **Latinam.**

S. Barnabæ Apostoli.

Patronorum minùs principalium. *q.*

R. Quod tamen modo ab Alexandro VII. anno 1664 inter Duplicia secundæ Classis relatum est; uti etiam S. Angeli Custodis Festo idem privilegium concessum est saltem in terris Imperio subjectis.

Q. Quibus aliqui Festa Fori annumerare contendunt, sed P. Georgius Gobat in Alphab. Sacri audiendi ait, se Romanam

mam ea de re scripsisse, & rescriptum fuisse, nihil ibi de hoc ritu constare. Præterea verò de hoc Catalogo notandum, in eodem non ordinem Temporis, sicut in prioribus, sed dignitatis servatum esse, uti considerati patebit.

Feria Majores.

De quibus semper fit commemoratio.

Adventus.

Quadragesimæ.

Quatuor Temporum.

Secunda Rogationum. 7.

R. Vigiliæ non numerantur inter has Ferias, quia, licet plerumque de illis etiam fiat commemoratio, non tamen semper, cum nihil de illis fiat in Officio, si cum Duplici primæ Classis, vel Feria majore occurrant.

TABU.

TABULA OCCURRENTIÆ.
SI OCCURRAT EODEM DIE.

Duplex. 1. Classis.	6	4	0	6	2	4	6	2	2	8	4	4
Duplex. 2. Classis.	4	4	0	4	2	4	6	2	8	1	4	1
Duplex per annum.	4	4	0	4	2	1	4	8	1	1	4	1
Dies infra Octavam.	4	4	0	4	3	3	7	3	5	5	3	3
Dies Octavæ.	4	4	0	4	2	7	4	2	3	3	4	3
Semiduplex.	4	4	0	4	8	1	4	1	1	1	1	1
Simplex.	3	3	3	0	3	3	3	3	3	5	3	3
S. Mariæ in Sabbato.	5	5	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Feria Major.	6	0	6	4	3	3	3	3	3	3	0	0
Vigilia.	0	5	6	4	3	3	3	3	3	5	0	0
I. Tráslatio de primo, Offic. de secúdo.	Vigilia.											
II. Officiũ de primo, translatio de secúdo.	Feria Major.											
III. Commemoratio de primo, Officium de secundo.	S. M A R I A in Sabbato.											
IV. Officiũ de primo, Commemoratio de secundo.	Simplex.											
V. Nihil de primo, Officiũ de secundo.	Semiduplex.											
VI. Officiũ de primo, nihil de secundo.	Dies Octavæ.											
VII. Officiũ de digniori, cōmemoratio de minùs digno.	Dies infra Octavam.											
VIII. Officiũ de digniori, translatio de minùs digno.	Duplex per annum.											
	Duplex primæ Classis.											
	Duplex secundæ Classis.											
	Dominica per annum.											
	Dominica primæ Classis.											
	Dominica secundæ Classis.											

EXCE-

EXCEPTIONES.

I. Notandum, quòd Duplex quodcunque, etiam Patroni, & Tituli Ecclesiæ, vel Dedicationis ejusdem, occurrens in Vigilijs Nativitatis Domini, & Pentecostes, in die Circumcisionis, in die Octava Epiphaniæ, in Feria quarta Cinerum, ac in tota majori hebdomada, & infra Octavas Paschæ & Pentecostes, in Ascensione Domini, in Festo Corporis Christi, & in Festo Assumptionis B. Virginis, & Omnium Sanctorum transfertur. s.

S. Qui proin omnes dies privilegiati dicuntur, de quibus supradicta Tabula Occurrentiæ non loquitur; uti nec de alijs, qui sequuntur in reliquis exceptionibus.

II. Infra Octavam Epiphaniæ fit tantùm de Patrono, vel Titulari Ecclesiæ, & ejusdem Dedicatione cum commemoratione Octavæ: alia Festa transferuntur post Octavam.

III. Infra Octavam Corporis Christi, Semiduplex transfertur: neque fit de Duplici translato, & de ea, quocunque adveniente Duplici, fit commemoratio.

IV. Infra illas Octavas, in quibus fit de Festis occurrentibus, Semiduplex occurrens in Dominica *t.* transfertur in proximè sequentem diem: quæ si fuerit impedita alio simili Festo, transfertur post Octavam.

T. Idem videtur dicendum, si in aliam diem Octavæ impeditam incidat; nam Dominica videtur tantùm exempli loco posita.

V. De Octava Nativitatis Domini, Epiphaniæ, & Corporis Christi semper fit commemoratio; quocunque Festo illis occurrente.

VI. De alijs Octavis, quæ non sunt in Calendario

rio 16

rio u. nihil fit à Feria quarta Cinerum usque ad Dominicam in Albis, & à Vigilia Pentecostes usque ad Festum Trinitatis inclusivè, & à die decima septima Decembris usque ad Epiphaniam. x.

V. Verbi gratiâ, Patrono, Titulari, Dedicatione.

X. Ita, ut, si per aliquot dies de Octava dictum sit Officium, abrumpi debeat tali aliquo die adveniente.

VII. Dies Octavæ nunquam transfertur; ideo, quamquam Nativitas S. Joannis Baptistæ occurrat in die Corporis Christi transfertur in diem sequentem, non tamen transfertur Octava, sed de ea fit tantum commemoratio in Officio de Octava Corporis Christi.

VIII. Si occurrat, ut Patronus vel Titulus Ecclesiæ, descriptus sit eodem die in Kalendario cum alijs Sanctis, in ea Ecclesia fit tantum de Patrono vel Titulari, absque commemoratione aliorum. Quod si in dicto Kalendario descripti sint sub Officio Duplici vel Semiduplici, transfertur in primam diem simili Officio non impeditam, & de eis fiat Officium Semiduplex z. nisi sint de majoribus Festis, quia tunc de translato quoque fiet Officium Duplex, ac si proprio die celebraretur. Si verò in Kalendario omnes sint tanquam Festum Simplex, de alijs nihil fit.

Z. Uti in Festo SS. Fabiani & Sebastiani non raro contingit.

A. Ut si S. Philippus alicubi Patronus, vel Titularis foret; tunc enim S. Jacobi Festum alio die celebrari, & quidem sub ritu Duplicis secundæ Classis deberet, quia retineret suum ritum, utpote unum Festum ex *Maioribus*, per quæ intelliguntur Duplicia primæ vel secundæ Classis.

IX. De Ferijs Adventus, & Quadragesimæ, quando de eis non fit Officium, fit commemoratio

in utrisque Vesperis & Laudibus cujuscunque Festi:
de Quatuor Temporibus, & Feria secunda Rogationum ac Vigilijs in Laudibus tantum. Si verò aliqua Vigilia occurrat in Adventu, Quadragesima, & Quatuor Temporibus, vel in diebus Festorum Duplicium primæ Classis, sive Patroni, vel Tituli, aut Dedicationis Ecclesiæ, de ea nihil fit, nec etiam in Laudibus. *b.*

B. Ex quibus omnibus colliges, totam Tabulam Occurrentiæ ad sequentes quinque Regulas revocari posse.

Prima Regula est: *De die privilegiato semper facienda est Commemoratio.* Intelliguntur autem hoc loco per dies privilegiatos Dominica, Dies Octava, Dies infra Octavam Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Corporis Christi, Vigilia Epiphaniæ, Feria Major.

Secunda Regula: *Quando duo Festa novem Lectionum (strictè accepta intellige, prout dies infra Octavam excludunt) inæqualis dignitatis occurrunt, semper dignius præferendum est, ac minùs transferendum, nisi in Rubricis specialibus aliud disponatur;* sicut de die Cinerum, licet Simplex duntaxat sit, decretum est, ut omnibus, etiam primæ Classis Duplicibus præferatur. Quæ autem digniora sint p. 1. tit. 4. n. 5. dictum est; ubi hoc solum præterea nota, Diem Octavæ in Occursu omnibus Duplicibus Majoribus & Minoribus per annum, modò non sint primæ vel secundæ Classis, præferendam esse.

Tertia Regula: *De die infra Octavam semper fit commemoratio, solis Duplicibus solemnibus, seu primæ & secundæ Classis exceptis;* in his enim de ea nihil fit, nisi sint Octavæ privilegiatæ Nativitatis Christi, Epiphaniæ & Corporis Christi.

Quarta Regula: *De Simplici Festo occurrente cum digniore Festo semper fit commemoratio, solis Duplicibus primæ Classis, & quoad Vesperas etiam Duplicibus secundæ Classis exceptis, nam in Laudibus hæc admittunt Commemorationem.*

Quinta Regula: *De Vigilia occurrente cum digniore Festo semper fit in Laudibus commemoratio, præterquam in Duplicibus primæ Classis, & Feriis Maioribus.*

TABULA CONCURRENTIÆ.
QUANDO CONCURRAT.

Dominica 1. vel 2. Classis.	0	4	3	4	4	3	3	3	3	3	0
Dominica per annum.	0	4	3	4	4	3	3	1	1	1	0
Duplex primæ Classis.	2	2	4	2	4	4	4	0	4	6	4
Duplex secundæ Classis.	4	4	4	4	4	4	4	3	6	3	4
Patronus seu Tit. Ecclesiæ.	2	2	4	2	4	4	4	0	4	0	4
Duplex per annum majus.	4	4	4	4	4	4	6	1	3	1	1
Duplex per annum minus.	4	4	5	4	4	5	3	1	3	1	1
Semiduplex.	4	5	3	4	5	3	3	1	1	1	1
Dies Octava.	4	4	5	4	4	5	3	1	3	1	1
Dies infra Octavam.	0	0	3	4	5	3	3	1	1	1	1
I. Totum de sequenti, nihil de præcedenti.	<p>Sancta MARIA in Sabbato.</p> <p>Die infra Octavam.</p> <p>Die Octava.</p> <p>Simplici.</p> <p>Semiduplici.</p> <p>Duplici per annum minore.</p> <p>Duplici per annum majore.</p> <p>Patrono seu Titulo Ecclesiæ.</p> <p>Duplici secundæ Classis.</p> <p>Duplici primæ Classis.</p>										
II. Totum de præcedenti, nihil de sequenti.											
III. Totum de sequenti, commemoratio de præcedenti.											
IV. Totum de præcedenti, commemoratio de sequenti.											
V. Capitulum de sequenti, commemoratio de præcedenti.											
VI. Totum de digniori, commemoratio de minus digno.											
Simplex & S. MARIA in Sabbato, Feria & Vigilia non concurrunt.											

EXCE-

EXCEPTIONES.

I. Notandum, quòd in primis Vesperis die Octavæ Ascensionis & Corporis Christi totum Officium fit de Octava cum commemoratione precedentis Festi Duplicis, nisi fuerit Festum solemne principale vel primæ, vel secundæ Classis, quia tunc de Festo fieret Officium & Commemoratio de Octava.

II. In secundis Vesperis diei Octavæ Epiphaniæ, Paschæ, Ascensionis, & Corporis Christi, de sequenti Duplici fit tantùm commemoratio, nisi illud fuerit primæ vel secundæ Classis, seu Patronus, vel Titulus, aut Dedicatio Ecclesiæ, quia tunc de Festo fieret Officium, & de Octava Commemoratio. Et similiter die Octava Corporis Christi in secundis Vesperis concurrente cum die Octava S. Joannis Baptistæ, Vesperæ erunt de Octava Corporis Christi cum Commemoratione Octavæ S. Joannis.

III. Cùm plures fiunt Commemorationes, servetur hic ordo: De Duplici, de Dominica, de Semiduplici, *b.* de die infra Octavam, de Feria majori, vel Vigilia, de S. MARIA in Sabbato, de Simplici. *c.*

B. Etiam si concurrat cum die infra Octavam in Vesperis de duplici aliquo cantatis; in tali enim casu, licet dies infra Octavam alioqui jus haberet ad Vesperas à Capitulo, atque adeò etiam ad primam Orationem ante Semiduplex, nihilominus tamen ex dispositione speciali hujus Rubricæ Commemoratio Semiduplicis ante Commemorationem Octavæ facienda foret, uti in secundis Vesperis S. Thomæ Cantuariensis videre est.

C. Ex hætenus dictis colliges, etsi supra tit. 11. lit. T. dictum sit, omnia ferè, quæ de Concurrentia dicta sunt, posse ad duas Regulas ibi indicatas reduci, clariùs tamen sequentes tres Regulas assignari.

Prima Regula: *De privilegiato die semper facienda est Commemoratio*: Censentur autem ejusmodi dies in concurrentia solæ Dominicæ primæ & secundæ Classis, dies Octavæ omnes, dies infra Octavam Nativitatis Domini, Epiphaniæ, & Corporis Christi, Feriæ majores.

Secunda Regula: *In primis Vesperis Duplicitia solemnia excludunt omnia Simplicia & Semiduplicitia non privilegiata Duplicitia verò prima Classis etiam Duplicitia non solemnia excludunt. Reliqua Festa omnia vel dividunt Vesperas, si cum aequalibus concurrant (exceptis diebus Octavis Epiphaniæ, Paschæ, Ascensionis, & Corporis Christi, quæ omnibus Duplicitibus non solemnibus præferuntur) vel Commemorationem minùs digni admittunt.*

Tertia Regula: In secundis Vesperis sola Duplicitia primæ Classis excludunt Simplicis Commemorationem; Reliqua omnia Festa vel dividunt Vesperas cum aequalibus (exceptis tamen iterum Octavis in priori regula nominatis, & Octava Corporis Christi cum Octava S. Joannis Baptistæ, & alterius Sancti concurrente) vel Commemorationem minùs digni admittunt.

TITULUS XXXIX.

DE NOMINIBUS

Quæ in Martyrologio dubiæ sunt pronuntiationis, ritè pronuntiandis.

UT hunc etiam Titulum non negligerem, non paucos hortatores habui, & meritò, cum enim ex una parte in omnibus Ecclesiis & Monasteriis, in quibus Chorus publicus habetur, Martyrologium quotidie recitari debeat; & ipsa, quæ publicas Cærimonias vel maximè decet, uniformitas & rectitudo exi-

do exigat, ut omnia nomina, quæ in Martyrologio occurrunt, ritè pronuncientur; ex altera verò parte plurima nomina pronunciationis dubiæ velut totidem Scopuli, in quos impingere pronissimum est, in eodem Martyrologio contineantur, operæ pretium sanè non immeritò futurum credebatur, si, quâ ratione ejusmodi nomina juxta communiorem sensum ac consuetudinem peritorum pronuntianda sint, breviter ostenderetur. Quod tamen priusquam præstem, duo Lectorem benevolum præmonitum volo. Primum est, in designanda Nominum quantitate me neutiquam proprio judicio, sed aliorum duntaxat (præcipuè Bartholomæi Gavanti, qui in calce Commentarij in Rubricas Breviarij ex instituto talium Nominum Catalogum juxta Regulas peritorum, ut ipse fatetur, Grammaticorum contexit; Amalthei Profodici, insignis illius & utilissimi libelli: Profodiæ reformatæ à P. Joanne Baptista Ricciolo magno labore & industria collectæ: uti & manuscriptorum quorundam Indicium à Viris doctissimis de hac materia confectorum) autoritate nixurum, ut tantò faciliùs Zoilorum censuras efugiam. Alterum est, me, ubi non omnes in pronunciatione cujusdam Vocabuli conveniunt, id ipsum sedulò indicaturum, ut sua cuique in pronunciando libertas constet; nec faciliè quisquam, secus, ac ipse faciendum putat, pronuntiantes damnet. Suadeo tamen, ut communiorem quisque consuetudinem aut certè morem in loco, in quo commoratur, receptum servet. In qua autem syllaba cujusque Vocabuli diutiùs hærendum sit, lineola vocali superposita indicabit.

A.	Adília.	Agathópodis.
A'aron. <i>Ricciol.</i>	Adónis.	Agathópolis.
<i>U' usus contra</i>	Adianópolis.	Agericus. <i>juxta</i>
<i>Gavantum U'</i>	Adriánus.	<i>Ricc. Amalt.</i>
<i>Amaltheum.</i>	Adriónis.	<i>U' usum con-</i>
A'bachum.	Adrumétum.	<i>tra Gav.</i>
A'bacuc.	Ægéa.	Aggéus.
Abágarus. <i>Ricc.</i>	Ægína.	Agiléus. <i>Gavan.</i>
Abdaraméni.	Æquícolis.	<i>U' usus con-</i>
<i>Gav. contra</i>	Aétio.	<i>tra Ricc. U'</i>
<i>Amalth.</i>	A'gabus. <i>uti con-</i>	<i>Amalth.</i>
Abdías. <i>Gav. U'</i>	<i>tra Gav. com-</i>	A'glæ. <i>juxta A-</i>
<i>usus contra</i>	<i>munió u' usus cū</i>	<i>malth. U' Ricc.</i>
<i>Ricc. U' A-</i>	<i>Ricc. U' Amal.</i>	Aidónus.
<i>malth.</i>	<i>profert.</i>	Aíthalas.
Abdiésó.	Agapítus. <i>Ricc.</i>	Albánus.
Abedéchalas.	<i>Gav. Amalth.</i>	Albína.
Aberdóne.	<i>ob n. licet mul-</i>	Albínus.
A'besan. <i>Ricc. U'</i>	<i>ti corripiant.</i>	Alemundárus.
<i>Amalth.</i>	Agápius.	<i>uti usus con-</i>
A'bibus.	Agátha.	<i>tra Gav. pro-</i>
A'bula.	Agathóclia. <i>uti</i>	<i>fert.</i>
Acépsimas.	<i>usus commu-</i>	Alexandría,
Achillei.	<i>nior cum Gav.</i>	<i>Ricc. Amalt.</i>
Acíndini.	<i>contra Ricc. U'</i>	<i>U' usus con-</i>
Acíolus.	<i>Amalth. pro-</i>	<i>tra Gavant.</i>
A'cius.	<i>nunciat.</i>	Alódia. <i>Ricc. U'</i>
Acútus.	Agathodórus.	<i>U' usus.</i>
Adelínis.	Agáthon.	Alphéus.
Adelínus.	Agathoníca.	Altínus.
Aderíti,	Agathónis.	Amaséa.
	Agáthopi.	Amasías.

Amá-

Amástride. <i>Gavant. & usus contra Ricc. & Amalth.</i>	Ancy'ra.	<i>Amalth. usus profert contra Gavant.</i>
Ambíanus.	Andánia.	Antípater.
A'mbicus.	Andégavum, <i>Amalth. Gav. & usus contra Ricciol.</i>	A'ntipas.
Améria.	Andéolus.	Antifiodórus.
A'mida.	Anderlácum.	Antonínus.
A'immia.	Andronícus.	Any'cia.
Ammiánus.	Aniánus.	Apaméa.
A'mmisi. <i>Gav. & Ricc. sed Amalth. producit.</i>	Anicétum.	Apphraátes.
Ammonária.	Anísium. <i>uti Ric. Amalth. & usus cōtra Gav. pronunciat.</i>	Apphiánus.
Ammónis.	Annónis.	A'pphia. <i>Ricc. Gavant.</i>
A'mpelus. <i>Ricc. Gav. Amalth.</i>	Ansánus.	Aquilínus.
Amphyáni.	Antéus. <i>usus Gav. & Virgil. contra Ric. & Amalth.</i>	Arábrosos.
Amphíonis. <i>Ricciol. licet aliqui etiam producāt.</i>	Antérus.	A'rarat.
Amphípolis.	A'nthia. <i>Gavant. Ricc.</i>	Aratóris.
Anachárius.	A'nthimus.	Araútica.
Anachoríta.	Anthúsa.	Arbéla.
Anágnias. <i>Ricc. Gav. Amalth.</i>	Antígonus.	Arbóna.
Ananías.	Antinógenes.	Archelaus.
Anastásia.	Antinoum.	Archíminus. <i>Gavant.</i>
Anathalónis.	Antíochus.	Ardaliónis.
Anatólia.	Antiochia. <i>uti cōmunior cum</i>	Arelate.
Anaúnia.		A'reta.
		A'rgeus. <i>juxta Amaltheū. sed Gav. cum Ricc. producit.</i>
		Argentómachū
		Argentorátum.

Argymírum , <i>Ricc. Amalth.</i> <i>¶ usus sed A-</i> <i>malth. corripit.</i>	Astéria. Asty'agis. Athanasícus. Athenodórus. Athenógenes. Attrébatum, <i>Ga-</i> <i>vant. Amalth.</i> <i>Ricc.</i>	<i>¶ Amalt. con-</i> <i>tra nonnullos.</i> Azariás.
Arginónis. Argyrópolis. Arimini. Arína, <i>Gav.</i> Aristéus. Aristídes. Aristiónis. <i>Ricc.</i> <i>Amalt. ¶ usus</i> <i>contra Gav. ¶</i> <i>alios.</i>	Atínæ. <i>Gav.</i> A'ttala. A'tticus. Attilánus. A'ttius. Audácis. Audífacis. <i>usus</i> <i>contra Gav. ¶</i> <i>Amalth.</i>	B. Bábylas. Babúci. Baiócis. Báiuili. Balbína. Bárbeas. <i>Gav.</i> <i>Amalth. ¶ alij</i> <i>cōtra nonnullos.</i>
Aristobúlus. Aristónis. <i>Ricc.</i> <i>¶ alij contra</i> <i>Gavant.</i>	Audoéni. Audómarum , <i>Gav. Amalt. ij-</i> <i>dem cum Ricc.</i>	Barcinóne. Bárlaam. Bársabas. Bárulas. Basiléi. <i>Gav. ¶</i> <i>alij contra A-</i> <i>malth.</i>
Aristonícus. A'rphaxad. <i>jux-</i> <i>ta com sed Gav.</i> <i>producit.</i>	Avenióne. Aúgulus. Augustodúnium Avítus. Aulóna. Austregísilus. Autónomus. Auxánus. Aúximus. Azadáne. A'zades. <i>Gav.</i>	Basilídes. <i>juxta</i> <i>Ricciol. Gav. ¶</i> <i>Amalth. licet</i> <i>multi corrip-</i> <i>ant.</i> Básolus. <i>Gav.</i> <i>Amalth.</i> Bátavi. Bávári. Baudélius. Bavónis.
Artemónis. <i>Ric.</i> <i>Amalth. Gav.</i> <i>cōtra nonnullos.</i>		
A'rtoclis. A'saphus. A'scalóne. A'sclepiades. A'sclepiadórum. A'sculum. Asíncritus.		

Bégabar.	Brivate.	Canúrus.
Bellováci.	Brixinóne.	Cápito.
Béniamin.	Bulgária.	Capitónis.
Benófi.	Burdígala.	Cáppadox.
Benevenúrus.	Burgundófora.	Cappadocis.
Bercéam.		Cáralis. <i>usus cõ-</i>
Beroníci.	C.	<i>tra Ricciol.</i>
Berty'rus.	Cábadá. <i>Gavant.</i>	Carduétum.
Bery'ti. <i>Ricc. qui</i>	<i>Amalth. Ricc.</i>	Carína.
<i>dicit communē.</i>	Cabilóne.	Carmélus.
Bessariónis.	Cælestínus.	Carpóphorus.
Béssia.	Cæreális.	Casimírus.
Béthlehem.	Caionóne.	Cartésa.
Biánoris.	Calamína.	Cásdoe.
Bibiána.	Calanícus.	Cassiope.
Bíblides.	Calinérius.	Cástoris.
Birínus.	Callínica.	Cástulus.
Bisuntíno.	Callínicus.	Cátana.
Bitúricas.	Callíope.	Catulínus.
Blandína.	Callístratus.	Caucolíberi.
Bonaventúra.	Calócerus. <i>Ric-</i>	Celerína.
Bonítus. <i>Gav.</i>	<i>ciol. & usus con-</i>	Celerínus.
<i>Amaltheū. alij.</i>	<i>tra Gav. & A-</i>	Céntula.
Bonósa.	<i>malthæum.</i>	Céteri.
Bonósus.	Calógerus. <i>ijdē.</i>	Ceséna. <i>Gav.</i>
Brácarum.	Calybíta.	Chærémon.
Brandánus.	Camerácum.	Chalcédon.
Braúlio.	Cánion. <i>vulgò.</i>	Chalcédone.
Bretaniónis.	<i>Gav. producit.</i>	Chálcide.
Brígida.	Canícus. <i>juxta</i>	Charítina.
Bríncola. <i>Gav.</i>	<i>Amalt. & usum</i>	Cháriton.
Brítius.	<i>contra Gav.</i>	Charitónis.

N §

Cheli-

Chelidónia.	Crispína.	Dafrósa.
Chersonésus.	Crispínus.	Dalmátius.
Chiónia.	Crispulus.	Dámasus.
Chosíoe.	Crónidas.	Daphnítica.
Christéta.	Crotátis.	Daría.
Christína.	Ctésiphon.	Darius.
Christínus.	Cucúmeris.	Dásius.
Chroniónis.	Cúcuphas. <i>juxta</i>	Dátiva.
Chrysógonus.	<i>Amalth. & com-</i>	Dátius.
Chrysópho-	<i>munè usum con-</i>	Dátivus.
rus.	<i>tra Gav. átis.</i>	Davínus.
Cilícia.	Curcódomus.	Decorósus.
Cilícínus.	<i>Gav. Ricc. &</i>	Decapolita.
Cíndeus.	<i>Amalth. licet</i>	Deícola.
Clásficus.	<i>multi producāt.</i>	Delphínus.
Clementínus.	Curónoti. <i>Gav.</i>	Demétrius.
Cleómenes.	Cútias.	Demócritis.
Cleonícus.	Cy'nici.	Derphúta. <i>Gav.</i>
Cléophas.	Cypriánus.	<i>Amalth. Ricc.</i>
Clicérius.	Cyrénæ.	Devéntia.
Clímacus.	Cyrénia.	Diaconía. <i>Ricc.</i>
Cóbade. <i>Gav.</i>	Cy'ria.	<i>& usus contra</i>
Cóchleis.	Cyriaca.	<i>Gav. & Amalt.</i>
Conónis.	Cyriacus.	Dídacus.
Coprétis.	Cyrínus.	Dídius.
Coprónymus.	Cy'rion.	Dídymus.
Corcy'ra.	Cyriónis.	Díocles.
Córdula.	Cythíni.	Diodórus.
Corébus.	Cy'zici.	Diógenes.
Corty'næ.		Diomédes.
Cratónis.		Divióne.
Crescentiónis.	D.	Dióne.
	Dácius.	

Dioscorus.	Elitha. <i>juxta</i>	Epaphroditus.
Dioscoridis.	<i>Amalth. & u-</i>	Eparchius.
Domnina.	<i>sum contra Ga-</i>	Ephébus.
Domninus.	<i>vant.</i>	Ephesus.
Domnionis.	Eleazarus.	Ephísus.
Domnolus.	Elésbaam.	Epichárides.
Donata.	Eleuchadius.	Epietétus.
Donarus.	Eleuthérius.	Epidímia. <i>Gav.</i>
Donvina.	Eleutherópolis	<i>Amalth. Ricc.</i>
Dorostorus.	Elphegus. <i>Gav.</i>	Epimachus.
Dorothea.	<i>& Amalth.</i>	Epiphanis. <i>A-</i>
Dorotheus.	Elpidéphorus.	<i>malth. & usus</i>
Dorymédon.	Elpidíphorus.	<i>contra Gavant.</i>
Driciparæ	Elpidius.	Epirus.
Droctovéi <i>Ricc.</i>	Emerentiána.	Epistémis. <i>Gav.</i>
Drogónis.	Emericus.	<i>& Amalth. &</i>
Dúnaam	Emérita.	<i>alij. licet Ricciol.</i>
Dunstamus.	E'milas.	<i>& nonnulli cor-</i>
	Emmélia.	<i>ripiant.</i>
	Emmerámus.	Ericus.
	E'ncratis. <i>Amal.</i>	Ermínus. <i>Gav.</i>
	Encrátidis.	<i>Amalth. Ricc.</i>
	Engolísma.	Erothéidis.
	E'nnatha. <i>Gav.</i>	Eróthidis.
	<i>Amalth. con-</i>	Ethbínus.
	<i>tra nonnullos.</i>	Eváagri. <i>Gavant.</i>
	Eóbanus. <i>Gav.</i>	<i>juxta Amalth.</i>
	<i>Ricciol. sed A-</i>	<i>& Ricciol. com-</i>
	<i>malth. & alij</i>	<i>munis.</i>
	<i>producunt.</i>	Evásius.
	Epágathus.	Eubúlus.
	E'paphra.	Eudócia.

E.

E'bora.		
Eboráci.		
Ebredúni.		
Ebróicis.		
Ebroínus.		
Edefséna.		
E'dgarus. <i>Gav.</i>		
<i>Ricc. Amalth.</i>		
<i>sed usus ferè</i>		
<i>producit.</i>		
Ediltrúdis.		

Euélidus.	Fáina. <i>Ricc. Gav.</i>	Galatiónis!
Eugénius.	<i>Amalth. contra</i>	Galdínus.
Eúgraphus.	<i>nonnullos.</i>	Galgánus.
Eulália.	Fándila.	Galiónis.
Eulógius.	Fantínus.	Gandávum. <i>Gav.</i>
Eúmenus. <i>Gav.</i>	Farónis.	<i>vant. Amalth.</i>
<i>Amalth.</i>	Fausína.	<i>Ricciol.</i>
Eunómius.	Faustínus.	Gargánus.
Euoréa. <i>Gavant.</i>	Febrónia.	Gavális. <i>Gav.</i>
<i>Amalth.</i>	Felícula.	<i>sed Ricc. & A-</i>
Euphémia.	Ferentínus.	<i>malth. corripit.</i>
Euphrátes.	Ferreólus.	Gaudiósus.
Euphratésia.	Ferrutiónis.	Guagericus.
Euphrósyna.	Fíдолus.	Gedeónis.
Eúporus.	Firmínus.	Geiserico.
Euprépius.	Florentínus.	Gélduba. <i>Gav.</i>
Euprépitis. <i>uti</i>	Floriánus.	Géminus.
<i>Ricciol. & usus</i>	Fridericus.	Genovéfa.
<i>contra Gav. &</i>	Frísones.	Gerásimus.
<i>Amalth. legit.</i>	Frontónis.	Gerémarus. <i>Gav.</i>
Eustóchium.	Frúctulus.	<i>vant. Amalth.</i>
Eustótia.	Fúrseus. <i>Ricc. &</i>	<i>& alij, licet</i>
Eútiches.	<i>usus contra A-</i>	<i>vulgò produca-</i>
Eutichétis.	<i>malth.</i>	<i>tur.</i>
Eutrópia.		Gereónis. <i>Ricc.</i>
Eútyches.		<i>Gav. Amalth.</i>
Euvaldórum.	Gabdélas. <i>Gav.</i>	Gerínus.
Euxínus.	<i>Amalth. Ricc.</i>	Germánicus.
Exúperia.	<i>contra nonnul-</i>	Gertrúdis.
	<i>los.</i>	Gislénus.
	Gabínus.	Gláphyra.
	Gálatas.	Góaris.

F.

Fæ'sulis.

Gode-

Godefridi.
 Gortina.
 Gratianópolis.
 Gudéliæ.
 Gulétum.
 Gundénis. *Gav.*
Amalth.
 Gummari. *Gav.*
Ricciol. & alij,
licet non pauci
producant.
H.
 Hábacuc.
 Hadriánus.
 Hedwígis. *Gav.*
& Amalth. cor-
ripiunt.
 Helánus. *usus.*
 Helcónides.
 Hélena. *us.*
 Heliménas. *Gav.*
vant. & usus
contra Ricc.
 Heliódorus.
 Helenópolis.
 Heliópolis.
 Henadína.
 Héraclas. *Gav.*
sed Amalth. &
Ricc. commu-
nem dicunt.

Heracléa.
 Heraclídes.
 Heraclíus.
 Herbípolis.
 Heréna.
 Hermágoras.
 Hermétis.
 Hérmiás.
 Hermócrates.
 Hermógenes.
 Hermoláus.
 Hérmylus.
 Hérnyfis.
 Heróis.
 Herúndinis.
 Hierápolis.
 Hieremías.
 Hierónis.
 Hierónides.
 Hieróthei.
 Hílari.
 Hiltrúdis.
 Hippólytus.
 Híspali.
 Homerítas.
 Homobónus.
 Homóusios.
 Hóricos.
 Hunnericus.
 Hygínus.

I.

J'a. *dysstyl.*
 Jadéris.
 Jásone.
 Ibéri.
 Idólum.
 Illíberi. *Gavans.*
Amalth.
 Illy'rico.
 In'genis.
 Joannes Caly-
 bita.
 Jósaphat.
 Jovínus.
 Iphigenia. *juxta*
Amalth. Ricc.
& usum. Gav.
corripit.
 Iráidis. *juxta*
Ricc. Amalth.
& usum. Gav.
producit.
 Iréne.
 Ireniónis.
 Irmína. *Gavans.*
alij.
 Isáuria.
 Isáuricus.
 Ischiriónis.
 Isidórus.
 Ismaélis.

Itálica

Itálica.
Judocus.
Justína. *usus.*
Juventínus.

L.

Lambésa.
Lámpfacum.
Landelínus.
Laodicéa.
Lapidína.
Laudúnus.
Lauríacum.
Lautónis.
Lemóvicis.
Leobínus.
Leocádia.
Leocáta. *Gav.*
Amalth.
Leónides.
Leontínus.
Leudfrídu.
Licíona. *Gav.*
Lígeris.
Liliósa.
Limnióta.
Lingonas.
Líoba. Lípara.
Lisuínus.
Littéus. *Gav.* &
alij, sed non
pauci corripunt.

Lucernária.
Lucía. *Gav. sed*
Ric. Amalth. &
multi hodie cor-
ripiunt.

Lucíolus.
Ludgérus.
Ludovicus.
Lupicínus.
Lybósus.
Ly'cias.
Lysánias.
Ly'sias.
Lysímachus.

M.

Macárius.
Macédonis.
Machúti.
Macrína. *us.*
Magínus.
Maglórius.
Magnerícus.
Májolus.
Majórici.
Majúma.
Maláca.
Mánaches. *Gav.*
Ricciol.
Mándalis.
Mannéas. *Ga-*
vant. & alij.

licet Ricciol. &
Amalth. cor-
ripiant.
Manuélis.
Manútha.
Mappálicus.
Maprílis.
Marána. *Recent.*
Marcellínus.
Márcia. *us.*
Marciána.
Marcianópolis.
Mardárius.
Maréas. *Gav.*
Ricciol.
Margaríta.
Marína. *us.*
Márolí.
Marónis.
Marótæ.
Mátrulæ.
Marúthæ.
Másculas.
Másidia.
Másilus. *Gav.*
& Martial.
Maturínus.
Matúrus.
Mávilus.
Maviméni *Gav.*
Maximínus.
Mederícus.

Melá.

Melánia.	Mustíola.	Nicodémus.
Melchiades.	Mútala.	Nicomédes.
Melétius.	Mútina.	Nicomedia.
Mellitus.	Myrónis.	Nicónis.
Mémnonis.	Mýropis.	Nicópolis.
Menedémus.	N.	Nicóstratus.
Menedóra.	Náboris.	Nilammónis.
Méneus. <i>Ricc.</i>	Nannéte.	<i>Ricc. Gavant.</i>
<i>& usus, sed</i>	Narbóne.	<i>Amalth. & alij</i>
<i>Gav. producit.</i>	Nárnia.	<i>contra nonnul-</i>
Meneléus. <i>Gav.</i>	Narséi. <i>Gav. &</i>	<i>los.</i>
<i>sed Ricc. & usus</i>	<i>alij contra non-</i>	Nilópolis.
<i>corripit.</i>	<i>nnllos.</i>	Nimphodóra.
Merónis.	Narsétis.	Nísi.
Melsána.	Nárrali.	Nonnósus.
Metrána.	Natáliæ.	Nóricum.
Metrodóra.	Navális.	Noviodúnium.
Metróphanis.	Nemaúsi. <i>trifyl.</i>	Noviómum.
Mérulus.	Nemésius.	Novocómum,
Méuris. <i>dissyl.</i>	Neocæsaréa.	<i>Ricc. Gav.</i>
Milévi.	Neomísiá.	Numídicus.
Milledúnium.	Neónis.	Numilónis.
Miniátis.	Néreus.	O.
Mírocles.	Néstabus. <i>Gav.</i>	Obdúlia.
Miroclétes.	<i>Ricc. & alij.</i>	Océanus.
Misaélis.	Néstoris.	O'dilo, ónis.
Missenátis.	Nicánor, oris.	Odónis.
Monothelítæ.	Nicerátæ. <i>Gav.</i>	Oláus.
Mopsuéstia.	<i>contra Amalth.</i>	Olympiades.
Moséus. <i>Gav.</i>	Nicéphorus.	Olympius.
<i>& Recent.</i>	Nicétas.	Onésimus.
Moysétis.		

One-

Onesiphorus.	Paúfides,	Phóticus,
Orículi.	Pelévis.	Photína, us.
Othília.	Péleus,	Piatónis.
Othmárus.	Pentápolis.	Pictávum, Gav.
P.	Pérgamum.	<i>Ricc. & Amal.</i>
Pachómius.	Peróna.	<i>licet usus ferè</i>
Paciánus.	Petragóricus.	<i>corripiat.</i>
Palæmonis.	Philadelphía.	Pinytus.
Palátias, átis.	<i>juxta Ricc. A-</i>	Piperiónis.
Palatínus.	<i>malth. & usum</i>	Pirmínus.
Palmy'ra.	<i>Gav. corripit.</i>	Platónidis.
Pámia.	Philéas. Gav. sed	Pódius.
Pámphilus.	<i>Amalth. corri-</i>	Pæmonis.
Pantænus.	<i>pit.</i>	Pólius.
Pantágapes.	Philémon.	Políxena.
Pantágatus.	Philémonis.	Polliónis.
Pantaleémonis,	Philéthus.	Polyánus.
Pántheon. Gav.	Philólogus.	Polyborus.
<i>Ricciol.</i>	Philómenus.	Pomeránis Ric-
Papía.	Philótheus,	<i>ciol. cõtra Gav.</i>
Papías.	Philónis.	Pompejópolis.
Pápius.	Philóromus.	Pónticus.
Pápylus.	<i>Gav. Amalth.</i>	Potámia.
Parascéves.	<i>Ricciol.</i>	Potamiónis.
Páridis.	Philóterus Gav.	Potítus.
Parmenæ.	<i>Amalth. & alij,</i>	Praxédes.
Pasícates.	<i>si per th scribi-</i>	Príamus.
Pastóris.	<i>tur, longa est.</i>	Primitíva.
Pátrobas.	Philúmena. Ga-	Próchorus.
Pátroclus.	<i>vant. Amalth.</i>	Próculus.
Paulína. us.	<i>& alij contra</i>	Promótus.
	<i>Ricciol.</i>	Propóntide.

Profódimus.	de Ricc. commu-	Saníni.
Protólicus.	nem dicit.	Sántonas.
Protógenes.	Rictiovár ⁹ Ricc.	Sapóris.
Prusiádes.	& usus contra	Sármataæ.
Ptolemáide.	Gav. & Amalt.	Sátalis. Gavant.
Púpulus.	Rípsimis.	Ricc. Amalth.
Putéolis.	Romaícus Ric.	Sátirus.
	& Amalth. &	Saturnínus.
	usus contra Ga-	Savína. us.
	vant.	Sáulæ. trisyllab.
	Rosália.	Gav. contra Ricc.
Quadrátus.	Rósula.	Sáxones.
Queránus.	Ruderícus.	Scubiculus.
Quinctíles.	Ruthéni.	Sconáuga.
Quiríacus.	Rútius.	Scythópolis.
Quíricus. Gav.	Rútulus.	Secúndolus.
Amalth. quia à		Sédophe. Gav.
vocè xúe & li-		alij.
cet usus cū Ricc.		Séuones.
producat.		Séquanus.
Quirínus.		Seraphína.
		Serápia.
		Serápidis.
		Serapiónis.
		Sergiópolis.
		Servidéi.
		Sibópolis.
		Sigestericum,
		vulgò contra Ga-
		vant. qui corri-
		pit.
		Sílarum.

Q.

S.

R.

O

Sil-

Instruct. II.

Silvānus.	<i>malth. licet hoc</i>	Thárficus.
Silviniácum, <i>u-</i>	<i>etiam longā in-</i>	Theáni.
<i>sus contra Ga-</i>	<i>terdum pronun-</i>	Thecúsa.
<i>vant.</i>	<i>ciari fateatur.</i>	Thelésphorus.
Sínai.	Sulcitána.	Thémuis. <i>dis-</i>
Sinaíta.	Sulmóna.	<i>syllab.</i>
Singidóni. <i>Gav.</i>	Sunithúni.	Themístocles.
Sinuésse. <i>tri-</i>	Symmachus.	Theodemírus.
<i>syllab.</i>	Synópe. <i>Gav.</i>	Theodóra. <i>us.</i>
Siricius.	Synclética.	Theódotus.
Siridónis.	Symphodóra.	Theodúlus.
Sobélis.	Sýnnada. <i>Gav.</i>	Theógenes.
Solochánus.	<i>Amalth. &</i>	Theónas.
Solodórum.	<i>Ricciol.</i>	Theóphanes.
Solutóris.	Sýntiches.	Theóphilus.
Sópatra.	Siracúsa.	Theoprépides. <i>ma-</i>
Sophía.	Syriáni.	Theópolis.
Sophonías.		Theóticus.
Sophrónius.	T.	Theotímus.
Sosípater.	Támmarus. <i>A-</i>	Thessaloníca.
Sólthenes.	<i>malth. Gavant.</i>	Theuséta. <i>Gav-</i>
Sotéris.	Tárbula.	<i>vant.</i>
Sozópolis.	Tarracóne.	Thmúeos. <i>tri-</i>
Stácteus, <i>A-</i>	Tatiánus.	<i>syllab.</i>
<i>malth. & usus</i>	Tatiónis.	Thomáides. <i>A-</i>
<i>contra Gavant.</i>	Taurínus.	<i>malth. & usus</i>
Stratonícus.	Tauriónis.	<i>contra Gavant.</i>
Stylíta.	Ténedus.	Thráseas. <i>Ricc-</i>
Styriacus.	Terdóne.	<i>Amalth. & ali-</i>
Suadéri.	Thagúra.	<i>contra Gava.</i>
Suesión. <i>Gav.</i>	Thamélis.	<i>& nonnullos.</i>
<i>Ricciol. & A-</i>	Tháracus.	

Thra

is.	Thrasónis.	Turónico.	Victúrus.
a.	Tíbure.	Turónis.	Vindecínnum.
phorus.	Tigridis.	Turriánus.	Vindemiális.
is. dif.	Timoláus.	Tyána. <i>Gavant.</i>	Virodúnnum.
toctes.	Timótheus.	<i>contra Ricciol.</i>	Vitálicus.
mírús.	Tiridáte.	Ty'chicus.	Vitális.
ora. us.	Tornáce.	Tychónis.	Viventíolus.
otus.	Torpétis.		Vivína.
ilus.	Tótilla.	V.	Vlmárus.
enes.	Totnánus.	Valentínus.	Vlyssipóne.
as.	Tréviris.	Valencénas.	V'ncinis, <i>Ric-</i>
manes.	Tricafsíno.	Valéria.	<i>ciol. Amalth.</i>
hilus.	Tríchinas.	Varadíni.	<i>& usus. Ga-</i>
épides.	Triphénes.	Váricus.	<i>vant. produ-</i>
olis.	Triphína. <i>A-</i>	Vasíone.	<i>cit.</i>
cus.	<i>malth. & usus</i>	Vdalricus.	V'psalum.
mus.	<i>contra Ga-</i>	Velínnum.	V'ficínus.
onica.	<i>vant.</i>	Venáfrum.	V'fínus.
eta. Ga.	Tripolis.	Veránnum.	Vrsmárus.
cos. tri-	Tryphósa.	Verána.	Vstazánes.
ides. &	Tróadis.	Versíacum. <i>Ric-</i>	V'tica.
<i>& usus</i>	Trócleas. <i>Ga-</i>	<i>ciol. Gavant.</i>	V'zali. <i>Gavant.</i>
<i>Gavanti.</i>	<i>vant.</i>	<i>licet producant</i>	<i>Amalth.</i>
as. <i>Ric-</i>	Tróphimus.	<i>aliqui.</i>	Vzécia.
<i>h. & ali-</i>	Trophéas. <i>Ga-</i>	Vérulus.	VV.
<i>Gava.</i>	<i>vant. Ricciol.</i>	Vesontíone.	Walericus.
nnulos.	<i>& Amalth.</i>	Vestínis.	Walfrídu.
Thra-	<i>corripit.</i>	Victoriánus.	Wándali.
	Tryphónis.	Victóricus.	Wandregísilus.
	Tryphósa.	Victorínus.	Wencesláus.
	Turiasóne. <i>Ga-</i>		
	<i>vant. Amalth.</i>		

Wenefridus.	Z.	malth. & usq
Willeádes.		contra Gauar
Winócus.	Zachariás.	Zenónis.
Wintónia.	Zanítas.	Zéticus.
Wirónis.	Zebína.	Zóticus.
Wulmárus.	Zenáides. A-	

TABV.